

UNIVERSITAT DE BARCELONA
FACULTAT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ

DEPARTAMENT DE DIDÀCTICA
DE LES CIÈNCIES SOCIALS

Les fonts primàries a l'ensenyament

*Les relacions entre el món escolar i l'arxiu.
Visió general de Catalunya.*

El cas de Sant Feliu de Guíxols

TESI DOCTORAL

AGOST 2007

Maria CALZADA I OLIVELLA

Dirigeix : GEMMA TRIBÓ I TRAVERIA

Capítol VII EL TALLER D'HISTÒRIA 2003-2004 : CENTENARI DEL PORT DE SANT FELIU. ESTUDI DE CAS

1. Taller 2003-2004 : tria del tema i inici de les activitats

El tema sobre el que es proposa treballar el Taller durant el curs escolar 2003-2004, objecte de l'estudi de cas d'aquesta investigació, és el del Port. Ve suggerit des de l'Arxiu, davant el fet que l'any 2004 es commemora el centenari de la col·locació de la primera pedra del port. Sobre una data concreta – el 9 d'abril del 1904 – i amb tota la documentació generada a partir d'aquest fet i de la posterior construcció del moll artificial, la proposta va més enllà :” *fer un recorregut històric de la ciutat des de l'òptica de la badia*“¹. Amb aquest plantejament, el taller vol aprofundir en el paper determinant que la situació marítima ha exercit sobre la ciutat de Sant Feliu, les funcions al llarg del temps i les relacions entre la població i les activitats pròpies que es desenvolupen en un àmbit marítim ; des de la prehistòria fins a l'actualitat.

Encara que el Taller rep el títol de El Port, el títol original que va proposar en primer lloc el director de l'Arxiu era “ Sant Feliu des de la badia. Centenari del Port 1904 - 2004 “. L'equip dels Tallers acabà per nomenar-lo “Taller del Port “. Aquesta és una mostra del grau de democràcia de l'equip dels Tallers.

El Taller es presenta com la celebració de l'aniversari d'una infraestructura coneguda per tothom, l'objectiu implícit va més lluny : es tracta de fer coneixement històric a partir del qual es puguin crear elements de reflexió davant la situació actual

¹ Àngel JIMÉNEZ : *Celebrar aniversaris, commemorar efemèrides* Arjau nº 47. Novembre del 2003

del port per afavorir actituds crítiques i de resposta envers el futur de la infraestructura i de l'activitat.²

A partir d'aquest plantejament, la dinàmica del Taller s'ha engegat. La coordinació general es porta des de la direcció de l'Arxiu i la coordinació executiva va a càrrec d'Àngels Suquet, tècnica i Jordi Gaitx, historiador i ensenyant, becari en tasques a l'Arxiu.

La primera actuació és buscar el consens entre els diversos col·lectiu d'ensenyament . El dimarts 7 d'octubre, se celebra una reunió convocada per l'Àrea de Cultura i Ensenyament de l'Ajuntament. Hi assisteix una representació dels Centres d'ensenyament, generalment la persona que té al càrrec la direcció. L'objectiu de la reunió és la presentació de les activitats ofertes des de totes les àrees. L' Arxiu presenta el tema del Taller " Centenari del Port " en format de guió de treball.

L'objectiu del guió es presentar-lo el màxim de complet – amb especificació dels apartats, material gràfic, dibuixos, mostrar la possibilitat de fer també una maqueta des de l'arxiu - perquè el col·lectiu acadèmic pugui triar : es tracta de fer un sondeig per conèixer el grau d'interès i possible participació.

Cada representant de Centre docent, trametrà al Claustre el guió per fer-ne una tria i seguidament cada centre es posa en contacte amb l'Arxiu per comunicar la tria feta. El guió de treball inicial fou el següent :

² De fet, ens trobem amb la filosofia de fons de la ciència històrica : conèixer el passat per comprendre el present i construir el futur. (Manuel MORENO FRAGINALS *La historia como arma y otros estudios sobre esclavos, ingenios y plantaciones* Barcelona : Editorial Crítica. Grupo editorial Grijalbo. 1983)

Guió del Taller d'història 2003 – 2004 Centenari del Port

TALLER D'HISTÒRIA CURS 2003-2004

Temes:

Amb motiu del centenari de la construcció del port de Sant Feliu de Guíxols (1804), hi ha la proposta de fer un recorregut històric des de l'època de la fonts.

Conte:

- 1 Mapa geològic i característiques geogràfiques de Sant Feliu
- 2 El port natural en l'antiguitat
 - Activitat portuària i romana
 - Entorn arqueològic
 - Localització d'una bassa romana a la platja del Marçà
- 3 El port medieval
 - Festes religioses de Ebre:
 - Ebre i centres de mercaderies
 - Orde cistercienc. Ciutat del riu: mercaderies del port
 - Institucions: Consell de Mar i Lliga
 - Privilegi del rei Ferran. El març de 1498
 - Les condicions gubernes en l'època de les obres del primer port
 - Manegament, comerç i controlatge (s. XIII-XVII)
 - Bate portis de la mar
- 4 Època moderna (s. XVIII)
 - Duescentes relats. Governament del "Castell"
 - El món de la pesca
 - Manufactura del cavi
 - Fortificació del port (1791): el Fort
- 5 Segle XIX

- Canvis i crisi del comerç. Comerç i emigració a Amèrica
 - Tràfic marítim (1800-1865)
 - Intent frustrat de construir el port (1862)
 - Activitat de les drassanes
 - Naufragis
 - Salvament
- 6 Segle XX: Construcció del port modern**
- Gestació del port modern
 - La construcció del port (1903-1920)
 - Gestió municipal (1901-1904)
 - Descobriments del poblat ibèric del Fortim (1903) i excavacions d'Eduardo G. Hurtelise
 - Treballs preliminars i col·locació de la primera pedra. Vinguda d'Alfons XIII (1904)
 - Treballs de consolidació del diu
- 7 Ramal del tren al port**
- La ciutat industrial i el port
 - El carbó com a font d'energia
 - Entrada i sortida de mercaderies amb vapors i vistes
 - L'evolució portuària: planificació, canvis, modernització, problemes, etc.
 - Guerra
- 8 De la reconstrucció i organització de la postguerra a la parcel·lització del port comercial**
- Incidència de la Guerra Civil. Els bombardeigs. Estatus de refugiats de guerra
 - Represa de les activitats comercials
 - Incidència del turisme
 - El Club Nàutic

AJUNTAMENT
DE
SANT FELIU DE GUÍXOLS
ARXIU MUNICIPAL

9 El futur del port

- Projectes actuals i noves propostes

INFORMACIÓ:

Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols

Carretera de Girona, 45-47

Telf. 972-322583

Fax 972-327339

E-mail: arxiu@guixols.net

Però en 15 dies no arriben les respostes. La causa que es creu com a possible és, per una part, l'excés d'activitats presentades i per l'altra, una certa "interferència" de duplicitat oberta per part del museu³.

L'Arxiu, per desencallar el tema, fa un canvi de plantejament. Es decideix de fer com sempre en els tallers, publicació i exposició. Però a més, introduint alguns canvis encaminats a oferir una atenció més personalitzada.

No limitar les reunions només a quizenals, sinó fer les que convinguin a nivell de Centre, és a dir, l'Arxiu va als Centres. Es demanen entrevistes amb totes les Direccions dels Centres d'Ensenyament i es fa una visita per cadascun acompanyats per la mestra integrant de l'equip de Tallers, Elena Esteva.

A partir d'aquí, les respostes s'han anat donant via telèfon o per correu electrònic i n'ha sortit el llistat de preferència de temes.

Amb dades concretes el taller comença a caminar en dos sentits : creació des del propi arxiu del grup d'investigació per tal de desenvolupar els temes dels guió general que han escollit els centres i establir una convocatòria de reunió a l'Arxiu per crear el grup del Taller – professorat i tècnics d'arxiu – amb la presentació del dossier base, fruit de la investigació, per dijous, 29 de gener del 2004.

³ Des del Museu no es volia renunciar a una certa "autonomia" a l' hora de presentar una proposta, i volien també continuar utilitzant el nom de "**Tallers**". Els dos darrers cursos, davant les dificultats derivades en part per la reubicació material de l'Arxiu, es va donar un intent de fragmentar l'àrea de cultura en les seves diverses institucions. Intent que no va reeixir.

Pel curs 2002-2003, el Museu, en concret, continuant la tradició oberta els dos darrers cursos oferia als Centres d'Ensenyament un taller del **fortim** (caseta de salvament de naufragats, on ara fa cent anys, arran les obres de construcció del port s'hi havia trobat un poblat ibèric). Aquest doble oferiment – el Taller del Port, de l'ARXIU i el treball del fortim des del Museu – va desorientar al personal.

Convocatòria de reunió inicial

A l'edifici de l'Escola Granet
C/DP L'Estació

Benvolguts,

Segurs que aneu en connexions mantingudes al llarg del primer trimestre del curs escolar, ens disposem a iniciar les activitats dels Tallers d'Història, que es centraran en el port de Sant Feliu de Guíxols. Ens plau, doncs, atorgar-vos el comite que dirigeixen per tal de convocar-vos el dijous 20 de gener a les 10 hores a l'Ajuntament Municipal (parceta de Granet 46-47). L'objectiu d'aquesta primera trobada és la presentació i el Signament de l'acta i del document de l'observari del taller que haurà de servir per al treball a les aules.

Per tal de poder preparar degudament el material per als diferents centres, agrairiem que confirmés la vostra assistència mitjançant el telèfon 972-822333 o l'adreça de correu electrònic acta@guixols.cat.

Voldríem agrair l'interès per agrair-vos també la bona acollida que he tingut la nostra proposta, així com la vostra participació en el projecte.

Resteu una estreta col·laboradora,

M. Àngels Sureda i Fontana
Coordinadora del Taller d'Història
Sant Feliu de Guíxols, 20 de gener de 2004

Jordi Galarrà

A partir de la primera reunió s'han integrat al Taller tots els centres d'ensenyament de Sant Feliu :

Taula 1: Centres d'Ensenyament. Gestió i nivells.

Denominació		Gestió	Nivells d'ensenyament
CEIP Baldiri Reixac	BR	Pública	Infantil i Primari
CEIP Gaziell	GZ	Pública	Infantil i Primari
CEIP L'Estació	EST	Pública	Infantil i Primari
Col·legi Cor de Maria	Cr M	Privada concertada	Infantil i Primari
Col·legi St. Josep	SJ	Privada concertada	Infantil i Primari
IES St. Elm	ST	Pública	Secundari
IES St. Feliu	SF	Pública	Secundari

I a partir d'aquí s'elabora la primera taula de demanda de material amb els temes d'interès per Centres cicles i nivells sobre el sumari proposat per l'arxiu.

Hi ha períodes històrics molt sol·licitats, i d'altres que no són demanats per cap grup. Entre els més coincidents, trobem el capítol 7. *La connexió del tren amb el port (1912 – 1936)*, per cinc dels set centres participants. Els nivells van dels de Cicle Superior, Ceip L'Estació i CEIP Baldiri Reixach, tots els cicles del Cor de Maria i els grups de 3er d'ESO del Sant Josep i l'IES Sant Feliu.

El segueix el període medieval, capítol 3. *La vila medieval*, en el que s'interessen el Cicle Mitjà, 3er del CEIP L'estació i els grups de 2n ESO del Col·legi Sant Josep i l'IES Sant Feliu . També en el mateix punt trobaríem els aspectes del capítol 6. *Segle XX : Construcció del port modern*, que el sol·liciten tots els cicles del Gaziell, i els cursos de 4rt d' ESO del Sant Josep i de l' IES St. Feliu.

Els capítols restants són sol·licitats de manera més particular, tot i que hi ha coincidències de nivells, com el del segle XIX urbanisme i poblament, que és demanat pels grups de 4rt del Sant Josep i del St. Feliu.

El capítol dedicat al futur, només ha interessat a tres centres, encara que dos d'ells, Gaziell i Cor de Maria, de manera majoritària – tots els cicles – i Sant Josep només a nivell de 1r ESO.

El capítol amb menys demanda és el 2. *Els primers pobladors: prehistòria i antiguitat*, que només ho fa el Baldiri Reixach des del Cicle Mitjà.

Un tema que ha quedat escollit de manera discreta, ha estat el del capítol 8. *El port durant la Guerra Civil i el Franquisme*, que només ha interessat al Cicle Superior del Baldiri Reixach i al nivell de 4rt d'ESO del St. Josep.

Analitzant els interessos dels centres, trobem que els cursos d'educació infantil és l'etapa menys representada; d'ells, són els del CEIP L'estació qui volen treballar els temes del *Comerç marítim (2.3)* i *Els perills de la mar i la defensa del port (4b)* .

La coincidència de la demanda, respon molt, sobretot en el cas de l'ESO, a l'harmonització amb els programes de curs, especialment de l'Àrea de Ciències Socials. Així, des de 2n es demana l'època medieval, perquè aquest és el període predominant ; en el cas de 4rt ESO, l'època contemporània, perquè també correspon al programa oficial de la mateixa matèria de Socials i el capítol 1 : el marc geogràfic, als grups de 1r d' ESO, per la mateixa raó que els anteriors.

Pel que fa al cicle mitjà, la demanda d'un o altre tema ve en funció del professorat i de la relació que facin amb la matèria de Coneixement del medi social i natural. D'aquesta manera es donen respostes diferents, com és el cas del Cicle Mitjà del CEIP l'Estació que treballa *La vila medieval (capítol 3)*, el del CEIP Baldiri Reixach, que tria *Els primers pobladors (capítol 2)* ; el CEIP Gaziell, que escull per tots els cicles el capítol *6 Segle XX : Construcció del port modern* i per últim, el Col·legi Cor de Maria, que s'inclina pel capítol *7.La connexió del tren amb el port.(1912 -1936)*.

L' IES Sant Elm, en aquesta edició del port, tot i la seva incorporació, només participa a nivell d'un possible treball de recerca. La seva tradicional participació als tallers aquest curs s'ha vist estroncada per problemes de continuïtat de professorat.

Aquesta selecció temàtica queda molt ben reflectida en el quadre que des de l'Arxiu s'elaborà i distribuí en una de les primeres reunions, i que segueix a continuació:

GUIÓ DEL TEMES DEL PROJECTE DE DOSSIER I RELACIÓ AMB ELS INTERESSOS
 DELS CENTRES

Tema	Interès escolars					
	ESO1	ESO2	ESO3	ESO4	ESO1	ESO2
1 El marc geogràfic						
11 Marc geogràfic					ESO1	ESO1
Annexos					ESO1	ESO1
2 Els primers pobladors: prehistòria i antiguitat						
21 Pobladors i territori						
22 El poblat ibèric dels Guixols		CM				
23 El comerç marítim	Inf	CM				
24 La romanització		CM				
25 Visigots i musulmans		CM				
Annexos		CM				
3 La vila medieval						
31 Societat, urbanisme i poblament						
32 Sant Feliu, una vila marinera (s. XII-XIII)	CM3				ESO2	ESO2
33 Comerç de cabotatge: mercaderies i naus	CM3				ESO2	ESO2
34 Sant Feliu, port natural de Girona. La qüestió del "tribatge".	CM3	CI			ESO2	ESO2
35 Noves institucions i infraestructures: Consolat del Mar, llotja, moll	CM3				ESO2	ESO2
Annexos						
4 Època moderna (s. XVIII)						
4c La pesca, les drassanes i el comerç	CM4					
4b Els perills de la mar i la defensa del port	Inf		TC			
Annexos	CM4		TC			
5 Segle XIX						
5a Urbanisme i poblament					ESO4	ESO4
5b Activitats productives					ESO4	ESO4
5c El comerç i les drassanes					ESO4	ESO4
5d La duana					ESO4	ESO4
5e Intentos fracassats de construir un moll per a resguardar la badia					ESO4	ESO4
5f Novetats de fi de segle: el Salvament i el ferrocarril					ESO4	ESO4
5g Naufragis	CI2				ESO4	ESO4
5h Els consignataris					ESO4	ESO4
Annexos						
6 Segle XX: Construcció del port modern						
6a Gestió municipal per a la construcció de l'actual port (1901-1904)		TC			ESO4	ESO4
6b Treballs preliminars i col·locació de la primera pedra		TC			ESO4	ESO4
6c Alfons XIII i col·locació de la primera pedra. "Centenari del port"		TC			ESO4	ESO4
6d Descobriments del poblat ibèric del Fortim i excavacions d'Hurtebise		TC			ESO4	ESO4
6e (Finalització de les obres del port (1904-1920))		TC			ESO4	ESO4
Annexos						
7 La connexió del tren amb el port (1912-1936)						
7a El ramal del tren al port (1912-1924)	CS		CS	TC	ESO3	ESO3
7b El reforç de fescullera	CS		CS	TC	ESO3	ESO3
7c Treballadors del port: els camàlics	CS		CS	TC	ESO3	ESO3
7d (Altres treballadors: els pescadors i els pràctics)	CS		CS	TC	ESO3	ESO3
7e Els viatges blaus: les primeres excursions marítimes	CS		CS	TC	ESO3	ESO3
7f El tràfic marítim, barem de la crisi comercial dels anys trenta	CS		CS	TC	ESO3	ESO3
Annexos						
8 El port durant la Guerra Civil i el franquisme						
8a Els bombardeigs			CS		ESO4	
8b La postguerra			CS		ESO4	
Annexos						
9 El futur del port						
9a Projectes actuals i noves propostes						
Annexos		TC		TC	ESO1	
10 Apèndixs						
10a Cronologia						
10b Bibliografia			TC			
10c Vocabulari						
11 Annexos						

2. La investigació. La formació i composició del grup. Objectius de treball. Resultats.

Sota la coordinació general del director de l'Arxiu es forma el grup d'investigació pel dossier del Port. La composició no és nova ni exclusiva d'aquest taller. Es tracta de persones que ja fa temps estan vinculades a l'Arxiu, ja sigui des de la vessant professional o per interès personal, i que ja han participat en altres investigacions, tant de manera individual o com a grup. La seva presència a l'Arxiu és habitual, així com la col·laboració en projectes. La formació del grup per a la recerca del Taller del Port és la següent :

Àngel JIMÉNEZ, Director de l'arxiu. Arxiver, historiador i investigador. Fundador i impulsor dels Tallers d'Història de Sant Feliu de Guíxols. Gran coneixedor de la història de Sant Feliu i de Girona en general, té publicades nombroses monografies d'història local i comarcal i és un referent cabdal per la historiografia i per les activitats de relació entre arxius i ensenyament.

Gerard BUSSOT, arquitecte municipal de Castell d'Aro i investigador. Dels seus treballs a títol individual, cal ressenyar la publicació de l'Evolució arquitectònica i urbanística de Sant Feliu.

Lluís PALLÍ, doctor. Especialista en Geografia i Cartografia ambiental. Pertany a l'àrea d'investigació de Geodinàmica Externa de la Facultat de Ciències de la Universitat de Girona. Ha publicat nombrosos treballs d'investigació i exerceix la docència, entre d'altres, als cursos de Doctorat del medi ambient de la UdG.

Néstor SANCHIZ, mestre artesà, maquetista naval, restaurador, col·laborador en excavacions arqueològiques. Tècnic del Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols, actualment en situació de jubilació. Gran coneixedor de la història local i del patrimoni arqueològic de la ciutat.

Bartomeu VILÀ, professor a l' Escola St. Josep – de titularitat privada en règim de concert amb l'Administració.

Jordi VIVO, estudiant d'història. Participà com alumne del CP L'Estació als Tallers d'Història.

Jordi GAITX i MOLTÓ. Historiador amb experiència docent. Actualment segueix el programa d'estudis a l'Escola Superior d'Arxivística i Documentació de la UAB. Actua a la coordinació executiva del Taller del Port juntament amb Mª Àngels Suquet, tècnica de l'arxiu.

L'objectiu del grup d'investigació és estudiar la documentació de l'Arxiu de l'evolució de poblament i les activitats que es donen a Sant Feliu, des del seus inicis fins a l'actualitat, a través de la funció del port - la badia com a port natural i les diverses construccions humanes de ports artificials que s'han esdevingut al llarg de la història -. Aquest estudi ha de portar a la redacció de textos i per tant, a la creació de coneixement històric recollit en el que anomenen "Dossier del Port ".Pel treball de recerca i redacció, s'assignen les diverses èpoques i àmbits :

COMPOSICIÓ DEL GRUP	ÀMBIT INVESTIGACIÓ
Gerard BUSSOT	Segle XIX i XX
Jordi GAITX	Segle V-VI
Àngel JIMÉNEZ	Medieval – contemporània
Lluís PALLÍ	Descripció geogràfica i geològica
Néstor SANCHIZ	Dibuixos formació port
Bartomeu VILÀ	El futur del port
Jordi VIVO	Medieval - moderna

El resultat del treball amb els documents d'arxiu és un dossier informatiu que es presenta al professorat. Aquest desenvolupa els aspectes del sumari presentat a l'inici de curs i acabarà publicat com a llibre.

<p style="text-align: center;">TALLER D'HISTÒRIA</p> <p style="text-align: center;">CENTENARI DE LA CONSTRUCCIÓ DEL PORT</p> <p style="text-align: center;">DE SANT FELIU DE GUÍXOLS (1904)</p> <p style="text-align: center;">Curs 2003 – 2004</p> <p style="text-align: center;">Proposta per a poder fer un recorregut històric des de l'òptica de la badia</p>
--

És un document de 138 folis que conté 9 capítols informatius i un desè d'apèndix. El primer capítol està dedicat a les característiques geogràfiques i als primers pobladors.

El recorregut dedica un capítol per període històric – Antiguitat, Medieval, Moderna – i pel segle XIX. A partir del capítol 6 fins a 8 desenvolupa la història del port des de la construcció del port modern de 1904 fins el final del franquisme – 1975 -. Un darrer capítol, el novè, fa un esbós del que pot ser el futur del port. El capítol dedicat a Apèndix, el desè, inclou una cronologia, la bibliografia i el vocabulari.

Després de la lectura i treball del professorat, recollint els seus suggeriments, es refà de nou el dossier base i es presenta la versió 2. Aquesta segona edició difereix de la primera en diversos aspectes : s'ha reduït de 138 pàgines a 103 pàgines;

el nombre de capítols també ha passat de 10 a 9; i l'agrupació per temes també ha estat diferent.

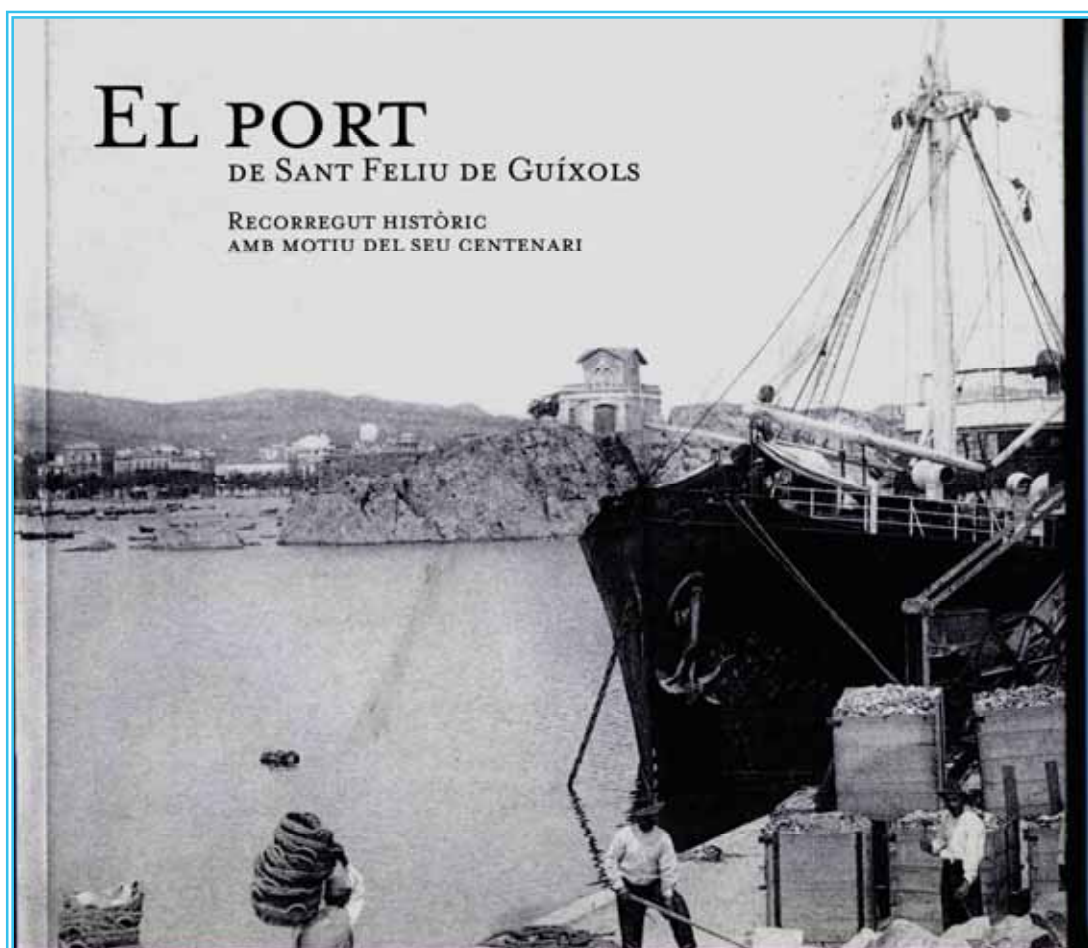
Repasant per ordre, s'inicia el primer tema amb un capítol introductorí escrit per Dolors Rubirola, professora del CEIP "L'estació", amb un text resum adaptat al públic més infantil : l'alumnat dels centres, sota el títol *Sant Feliu des del mar*.

S'ha deixat un primer capítol exclusivament pel marc geogràfic i s'ha unit en un segon els temes de prehistòria i antiguitat. El període medieval ha estat redefinit amb temes més genèrics i refonent temes.

El període modern també ha vist reunificats els seus temes, igualment que el segle XIX. Els capítols 7 i 8 – *La connexió del tren amb el port* i *el port durant la Guerra Civil i el franquisme* s'han concentrat sota el títol de " segle XX ".

També han estat retallats en generals alguns annexos a capítols, reproduccions íntegres de documents de l'arxiu i s'han deixat en fragments més significatius.

Aquesta darrera versió, amb l'adjunció d'una presentació, consells per la lectura i divers material gràfic és la que ha arribat a la publicació del volum coral *El Port de Sant Feliu de Guíxols. Recorregut històric amb motiu del seu centenari*, presentat la vigília de Sant Jordi del 2004.

AA DD *l Port de Sant Feliu de Guíxols. Recorregut històric amb motiu del seu Centenari.* Col·lecció Estudis Guixolencs, 20. Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, Diputació de Girona; Ports de la Generalitat Sant Feliu de Guíxols, abril 2004

3. Reunions arxiu - ensenyament : tipologia, temes, participació, clima

3.1 Els TALLERS. La formació de l'equip del TALLER. Les reunions.

Les reunions entre professorat i arxiu, són les que donen el nom central a l'experiència : els Tallers.⁴ La convocatòria es fa des de l'arxiu a tots els centres docents de la població i des de la seua iniciació hi participen pràcticament tots els centres. En alguns casos, excepcionals, alguns centres no han participat a les reunions, per dificultats del professorat, situacions diverses d'interinatges o substitucions. Però la no participació a les reunions no vol dir que no es participi de les activitats que sorgeixen del Taller.

El rol de participació - representació al Taller d'Història del Port ha seguit els criteris més o menys establerts o que d'una manera no formal s'han seguit fins ara. Depèn de la titularitat del centre que la participació sigui més o menys lliure. No hem d'oblidar tampoc, que tota la informació i la implicació que es pot generar en un centre envers el Taller, ve mediatitzada per la figura de la persona que fa la representació d'aquest centre i el propi grau d'implicació que aquesta mostri.⁵

Un dels criteris per la participació, és la convocatòria des de l'equip directiu dels centres que proposava als clàustres la representació als Tallers en general d'una manera voluntària. Això fa que alguns centres tinguin més d'un representant a cada reunió, o bé que s'alternin.

⁴ A partir d'aquí, la referència a les reunions es farà de manera indistinta com a "Taller" o com a reunió.

⁵ Aquest és un dels factors "leiv-motiv " de tota la investigació : el factor humà. Que pot actuar en positiu i en negatiu.

L'equip que reuneix docència i arxiu, és la base dels Tallers. Per la part de la docència, és la representació de la comunitat educativa al Taller i l'enllaç entre els claustres i l'equip, a dos nivells : portaveus dels suggeriments del professorat envers la marxa del Taller i canal d'informació de les decisions preses al Taller que arriben als Claustres.

La participació, però, és tan oberta, que en alguns moments i en algunes reunions concretes, podem trobar-hi el grup base, tècnics d'arxiu i docents, i altres persones que s'afegeixen puntualment per algun tema, des del Museu, o el Servei d'Educació.

La funció del grup docent a les reunions o "Tallers" conduïts des de la Direcció de l'Arxiu, queda definida per ser: el grup al qual es demana opinió per la tria del tema del Taller; canal d'informació que s'utilitza per contactar amb la comunitat educativa de l'estat de la investigació i a la vegada estableix un feed-back per les necessitats en la direcció que han de prendre les investigacions i la incorporació de nous coneixements vinguts de la població a través de l'escola ; forum de participació, consens i decisió d'on sorgeixen propostes i idees d'activitats comunes a realitzar des d'un punt de vista general a tots els centres d'ensenyament, com la festa de Sant Jordi, la participació a l'exposició o l'anomenada Festa de les Escoles.

3.2 Taller centenari del port. Formació i dinàmica del grup.

En l'edició objecte d'estudi d'aquesta investigació, s'han produït algunes variants a la dinàmica tradicional dels Tallers.

La primera d'elles, és troba ja en la direcció dels Tallers. Enguany, el director de l'Arxiu i dels Tallers, ha delegat de manera puntual la tasca de coordinació de les reunions, a dues persones vinculades a l'Arxiu : la Mª Àngels Suquet⁶ i el Jordi Gaitx⁷. Ells són els responsables de la conducció del Taller, des de la convocatòria, direcció, i coordinació del grup a les reunions i de la comunicació Taller -Arxiu.

El Taller s'inicia per la convocatòria als centres d'ensenyament d'una nova edició que té com a tema l'estudi del Port de Sant Feliu de Guíxols, amb motiu de la celebració del Centenari de l'inici de les obres. Aquesta convocatòria es fa a partir del gener del 2004, a l'inici del Segon Trimestre del calendari escolar i per dues vies consecutives : primer per correu i seguidament realitzant visites als centres docents per part de la coordinadora Àngels Suquet.

A partir de l'acceptació a participar al Taller i de la convocatòria per la primera reunió, va quedar configurat l'equip:

⁶ Mª Àngels Suquet i Fontana. Tècnica de l'Arxiu de Sant Feliu de Guíxols.

⁷ Jordi Gaitx i Moltó. Historiador i investigador. Experiència en la docència. Col·laborador de l'Arxiu i membre del GREF – Grup de Recerca Època Franquista de l'Arxiu de Sant Feliu de Guíxols -.

Taula 1 : composició del Taller del Port

Per la comunitat educativa de Sant Feliu de Guíxols			
CEIP Baldiri Reixac:	BR	Castelló	Amàlia
CEIP Gaziel :	GZ	Campos	Antoni
CEIP l' Estació	EST	Saubí	Montserrat
Col·legi Cor de Maria :	CrM	de la Peña	Maria
Col·legi St. Josep	SJ	Méndez	Rosa M ^a
Col·legi St. Josep	SJ	Sureda	Anna
IES St. Elm	StE		
IES St. Feliu	StF	Calverons	Lluís
Mestra jubilada	EE	Esteva	Elena

director	AJ	Àngel Jiménez,
coordinació Taller	J Gaitx	Jordi Gaitx
	M^a S	M ^a Àngels Suquet,

Analitzant l'equip, podem definir diverses tipologies, en funció de la representativitat de les persones que el componen.

Una primera seria la que queda representada pel CEIP Baldiri Reixach, la representació del qual ha estat motivada per l'encàrrec de l'equip directiu.

Un segon tipus seria el del professorat que s'hi adscriu, no tan sols perquè se li hagi encomanat, sinó perquè voluntàriament vol participar-hi ; els motius són diversos : per tradició, per l'interès en conèixer la ciutat, per disponibilitat horària... És el cas del CEIP L'Estació, Monserrat Saubí ; Lluís Calverons de l'IES Sant Feliu, Anna Sureda del Col·legi Sant Josep.

Un tercer cas seria el que es troben l'interès personal i el fet de pertànyer a l'equip directiu, com el de l'Antonio Campos del CEIP Gaziel.

També es dóna la circumstància de mestres que tenen interès per treballar en el Taller però per circumstàncies personals no hi poden assistir. Llavors la seva col·laboració s'ha dirigit a altres àmbits, com la redacció d'un apartat del dossier i l'aplicació a l'aula, com ha fet la Dolors Rubirola i Sitjàs del CEIP L'Estació. Ha elaborat un text general de la història del Port de Sant Feliu adreçat a l'alumnat de la Primària. Aquest text s'ha incorporat al dossier general en un capítol inicial sota el títol : *Sant Feliu des del mar*.

Una altra situació que s'ha donat és la de la representació directa des de l'equip directiu. En aquest Taller, és el cas de la religiosa Maria de la Peña del Col·legi Cor de Maria.

Cal esmentar també la no participació en aquesta edició de l'IES Sant Elm; centre, que tradicionalment ha estat present als Tallers. La situació és derivada de dificultats de personal docent.

Un darrer cas és el de la participació des de l'experiència, però ja fora de la tasca docent per jubilació.⁸

En tots els casos, excepte el de la representant del Col·legi Sant Josep que és el seu primer taller, la resta són persones que han participat de manera continuada, en alguns casos, i en d'altres de manera intervàlica als Tallers, pràcticament des dels seus inicis. La participació per gènere de les persones que formen part de manera fixa, ha estat de 8 dones – set mestres i la coordinadora de l'Arxiu – i 3 homes – dos mestres i el coordinador de l'Arxiu. De manera puntual també hi ha participat la

⁸ És el cas de l'Elena Esteva. Mestra jubilada amb docència a Barcelona on participava en l'equip de treball de Didàctica de les Ciències Socials a Rosa Sensat i que acabà la seva vida professional a Sant Feliu d'on n'és filla, participant activament en els Tallers d'Història, activitat que continua realitzant cada any.

directora del Museu, Sílvia Alemany i el professor de música de l' IES Sant Feliu, Jaume Olivé.

Denominació		Gestió	Nivells d'ensenyament
CEIP Baldiri Reixac	BR	Pública.	Infantil i Primari
CEIP Gaziel	GZ	Pública	Infantil i Primari
CEIP L'Estació	EST	Pública	Infantil i Primari
Col·legi Cor de Maria	CrM	Privada concertada	Infantil i Primari
Col·legi St. Josep	SJ	Privada concertada	Infantil i Primari
IES St. Elm	ST	Pública	Secundari
IES St. Feliu	SF	Pública	Secundari

Taula 2: Centres d'Ensenyament. Gestió i nivells.

L'assistència als Tallers ha estat en general alta. En la majoria dels casos, les persones que composaven el grup no han faltat a cap de les reunions. Hi ha alguns centres, la representativitat dels quals ha estat més nominal que efectiva i d'altres que la seva assistència podríem anomenar-la fluctuant.

Pel que fa a les actituds, s'han tingut en compte 2 variables bàsiques de les quals sorgiran altres de més matís : la participació i la passivitat. Donada la diversitat de variables observades, podem dir que al grup es donen exemples de totes les que s'han proposat.

La participació és un element que mostren tots els components, en major o menor grau. Però relacionada amb iniciatives i de caire més entusiasta, només la mostren menys de la meitat de les persones que integren el grup.

Apareixen elements d'oposició o de participació negativa, que troben sempre dificultats en tot el que es proposa ; es tracta, però d'una representació molt mínima .

També es dona la figura del moderador que acota temes i dona en cada moment la informació pertinent relativa als continguts del Taller.

Una altra de les actituds que apareixen de forma minoritària, és la escassa o nul·la participació; aquesta actitud no és pas per desinterès, sinó que donaria com a causes el tarannà personal, l'acceptació d'un lideratge fort i el consens sistemàtic amb les idees i actuacions que es proposen.

Pel que fa al tipus de participació referida a aspectes de coneixement, és també diversa, alternant els coneixements més acadèmics, en alguns dels membres del grup, amb d'altres que aporten coneixements més directes de les vivències de la població. Tampoc no hi ha mancat les aportacions amb objectius posats en l'alumnat, com serien les didàctiques o de tipus organitzatiu d'activitats conjuntes.

El paper de lideratge, és assumit per un dels membres i acceptat per la resta. De manera molt correcta, mostrant una conducció que busca a través de la dinamització, una participació activa per tothom, engrescant i facilitant les tasques encomanades. Aquesta direcció, també presenta les reunions de manera pautada i organitzada per tal que no es converteixen en una divagació constant. Aquest paper

serveix també de lligam entre les actituds i les relacions amb la resta del grup que són majoritàriament positives, de complementació i d'acceptació del paper regulador que té la coordinació, qui treballa a la recerca d'opinions - “ *què en penseu el “ nom del centre” d' això ?* - , d'aclariments, de col·laboració, “ - *qui s'anima a... ?* “ - resituació del tema, amb resums ocasionals i de formulació de preguntes hipotètiques per generar noves idees.

3.3. Les reunions. Aspectes formals. L'espai. Freqüència. Temes tractats. Resultats

L'espai físic de reunió és l'Arxiu. Durant tot el cicle de Tallers s'ha alternat entre la sala de consulta – “Sala Maria Xifró” – i la de despatxos. En ambdós casos, la taula és ovalada, però l'espai ha propiciat també ambients diferents. La sala de consulta, ha resultat ser un espai massa gran i obert ; l'ocupació de la taula quedava reduïda a la meitat, i no s'establia un clima prou càlid. Potser també és possible que fos perquè aquí s'hi ha celebrat les primeres reunions, i tant pels temes tractats, - l'anàlisi del dossier de continguts - com per ser l'inici de la formació del grup – tot i que es coneixen d'edicions anteriors -, no propiciava un ambient distès.

El canvi a la sala de despatxos, donada per la coincidència de la reunió amb la presència d'investigadors, va ser molt positiva. L'espai, més reduït, a vegades, fins i tot gairebé insuficient – la taula resultava petita pel nombre de gent reunida – ajudava a crear un clima molt més càlid i productiu. Els temes, també eren més participatius, perquè es tractava de l'organització d'activitats lúdico - formatives .

Pel Taller del Port s'han dut a terme un total de 12 reunions. Les 10 primeres de gener a maig del 2004, per tant, incloses en el curs 2003 -2004. Les dues darreres, celebrades al mesos de setembre i octubre, ja formaven part del 2004 -2005. El fet que aquest Taller continués en els inicis del curs següent, fou per facilitar que les escoles podessin visitar l'exposició Centenari del Port i treballar-la a través d'uns materials didàctics elaborats durant l'estiu. La darrera de les reunions va significar el pas entre el Taller del Port i el següent.

També cal afegir que en les dues reunions del nou curs, hi va haver certs canvis. Per l'Arxiu, el retorn a la coordinació del Director. Pels centres, canvis de representants : el CEIP Baldiri Reixach, amb el retorn de la mestra que havia portat la representació des dels inicis ; la nova representació del Cor de Maria, motivada per la situació generada després de la unificació de dos centres religiosos, el St. Josep i el Cor de Maria, amb la consegüent reestructuració de cicles educatius : Cor de Maria, impartint Primària i St. Josep impartint Secundària.

Els Tallers tenien una periodicitat quinzenal, encara que podia ser modificada per temes de calendari escolar – avaluacions, finals de trimestre – o intensificada si el tema tenia data fixada i calia consens per les activitats.

Els temes tractats i la dinàmica dels Tallers, segueixen l'ordre següent :

REUNIONS TALLER EL PORT - gener –setembre 2004 . Temes tractats		
Nº reunió	Data	Dinàmica / temes tractats
1	29 gener	Presentació dels Tallers i de les persones. Canvis respecte a cursos anteriors. Lliurament del dossier versió 1. Plantilla per fer modificacions al text del dossier. Adscripció a temes d'interès per part dels centres

Paraula (cal fer-ne una definició en el glossari)

? { (no s'entén)

+ { (cal ampliar)

- { (hi sobra)

O (encerca un error)

També podeu especificar, a les primeres pàgines, temes que creieu que hi manquen.

Plantilla per modificacions al text del dossier

Reunió 2	17 febrer	Comentaris al dossier. Demandes d' il·lustracions de vaixells. El text és difícil per l'alumnat. L'Arxiu informa que hi haurà un text adaptat que està redactant una mestra. Repàs dels temes als quals s'ha adscrit cada centre La coordinació fa la proposta de l'exposició i d'organitzar el cicle de conferències
-------------	-----------	---

Després de l'anàlisi del contingut del dossier que cada centre feu i preveient quin ús en podrien fer, el sumari general del que serà el llibre El Port, dossier bàsic d'informació, quedà amb algunes variacions respecte al primer que s'elaborà i que ja s'ha vist en pàgines anteriors – pàgina 370 -.

Si comparem el primer esborrany amb el definitiu, veurem que hi ha uns capítols que no han sofert variació, mentre d'altres han estat retocats i alguns capítols s'han refós.

La primera diferència és la incorporació d'un capítol introductori *Sant Feliu des del mar*, de Dolors Rubirola, text sintètic de l'evolució, pensat per la consulta d'escolars de Primària.

S'han mantingut igual a les dues versions, els capítols d'introducció, i els números 1, *El marc geogràfic*, 2, *Els primers pobladors : prehistòria i antiguitat*, i el 3, *La vila medieval*.

En canvi, el capítol 4, *Època moderna, segle XVIII*, s'ha vist incrementat amb dos apartats de més, afegint-hi un apartat dedicat a *Societat, urbanisme i poblament* i desglossant l'apartat titulat *4c La pesca, les drassanes i el comerç* en dos apartats : *La pesca* 4.2, i *Les Drassanes i el comerç marítim* 4.3.

El capítol 5, dedicat al segle XIX, s'ha vist reduït ; de vuit apartats ha passat a tenir-ne quatre. En el primer s'hi ha afegit societat a urbanisme i poblament del principi. S'han refós dos apartats per quedar en un bloc : *5.2 La pesca, el comerç marítim i les*

drassanes. S'ha canviat el títol als projectes de la construcció, passant de ser *Intents fracassats de construir un moll* a *Primers projectes de construcció d' un moll*. Per últim s'ha eliminat el tema dels consignataris i el del ferrocarril com a títols, quedant en un apartat conjunt els naufragis i el salvament dels mariners.

Del capítol 6, *La construcció del port actual*, se n'ha eliminat l'apartat b, *Treballs preliminars*.

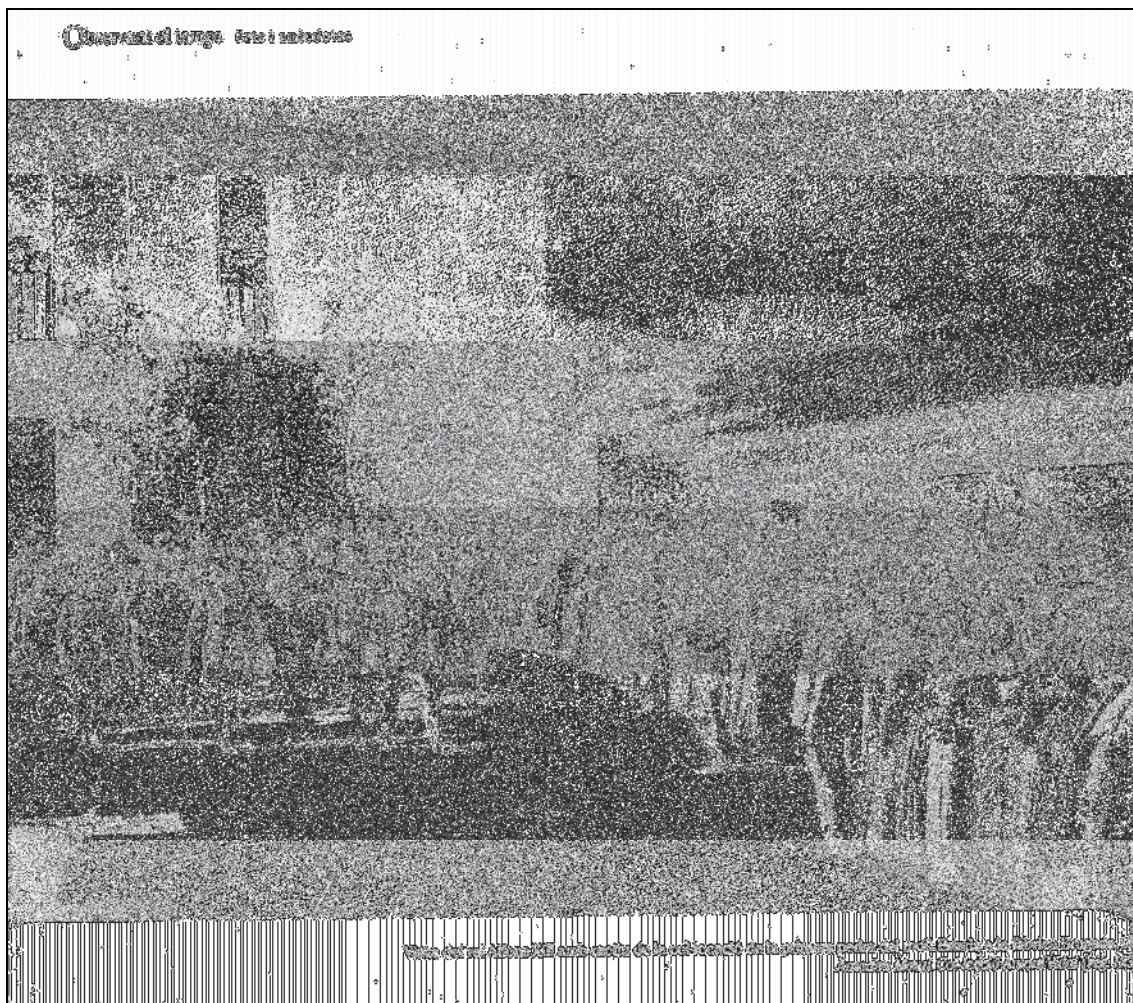
Dels capítols 7 i 8 se n'ha fet un. En aquest nou capítol s'hi ha afegit l'apartat de *Societat, urbanisme i poblament*, i s'ha eliminat l'antic 7b *El reforç de l'escullera*. A més, s'ha inclòs un apartat, el 7.6 *La Guerra Civil i la postguerra*. En l'edició del llibre hi trobem un altre apartat afegit : *El debat dels usos del port*.

Pel que fa al capítol 9, *El futur del port*, s'ha vist incrementat amb un text nou *Uns habitants per una badia*, que en l'edició final del llibre passarà a dir-se *Un port històric per al futur*. També observem el canvi de títol en l'edició final del darrer apartat *Projectes recents i propostes actuals* que prendrà el nom de *L'aprofitament del paisatge*.

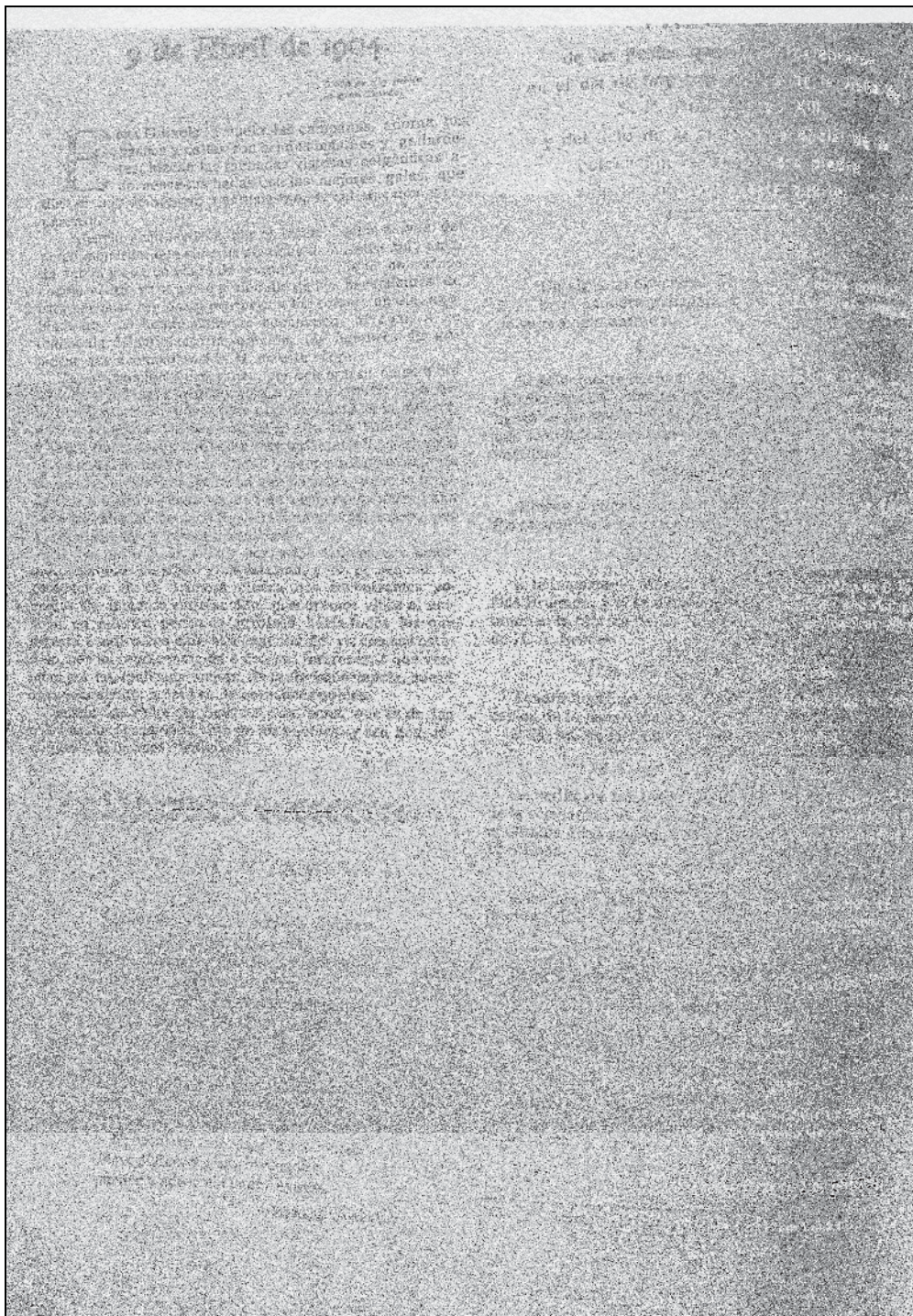
3	2 març	Lliurament del dossier definitiu, versió 2 amb arranjaments i noves incorporacions. Repàs dels temes: Exposició, Festa i Xerrades
4	9 març	FESTA DE LES ESCOLES. Primera proposta. Diàleg informal sobre Sant Jordi; com fer la coordinació : des dels departament de català o el de socials. Es decideix el tema de la representació de la Festa : Representació de la Primera pedra al port, amb la visita del Rei i representació d'oficis de l'època - 9 d'abril del 1904 – Es mostra un diari del 1904 amb la notícia
5	25 març	FESTA DE LES ESCOLES. Lliurament de les idees. Repartiment de tasques per escoles i grups : ballar sardanes, grups de comerciants. Confecció d'una graella d'espais i activitats. La directora del Museu assisteix per oferir una visita al Pailebot Santa Eulàlia que està en gira. ⁹

⁹ El pailebot Sant Eulàlia del Museu Marítim de Barcelona fa un circuit pels ports catalans per ser visitat. Aquesta activitat se sumarà a la de l'organització de la Festa.

6	30 març	FESTA DE LES ESCOLES. Repàs al tema de la representació : vestuari, músiques. Reunió distesa i molt participativa. Mostra de fotografies i documents del dia de la inauguració
---	---------	---

Fotografia de la visita del Rei Alfons XIII amb motiu de la col·locació de la primera pedra del moll. Estada a la fàbrica Brugada. 9 d'abril del 1904

“La Publicitat” 9 d’abril 1904. Font : AMSFG (Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols)

7	20 abril	FESTA DE LES ESCOLES. Seguiment d'activitats
8	4 maig	FESTA DE LES ESCOLES. Seguiment. Què assumeix cada centre. Presentació del guió de la representació. Graella d'espais i temps

Municipi de Sant Feliu de Guíxols
 Departament d'Ensenyament
 TALLERS D'HISTÒRIA DE L'ARXIU MUNICIPAL DE SANT FELIU DE GUÍXOLS
 amb participació dels centres escolars del municipi

1. Les escoles: Escola Tàrraco, Escola de la Fina i Escola del Pi
 Les escoles de Sant Feliu de Guíxols. Seguint amb el tema de les ESCOLES.

2. Una comunitat treballant per grup (CEP ESCOLES)
 - Representants d'Escola Tàrraco: Miquel Viladomat
 - Directora d'Escola: Rosa
 - Representants d'Escola de la Fina: Agnès
 - Representants de Escola del Pi: Miquel, Yola, Montserrat, Miquel, Miquel
 Representants de les escoles a presentar els seus projectes al taller i llavors a un altre taller.

3. El taller ESCOLES es centra a l'estudi de les escoles (Escoles) i dels seus espais (CEP ESCOLES):
 - Escola Tàrraco
 - Escola de la Fina
 - Escola del Pi

El taller ESCOLES té com a objectiu la presentació de la història de les escoles i dels seus espais (CEP ESCOLES) del centre representat per CEIP ESCOLES.

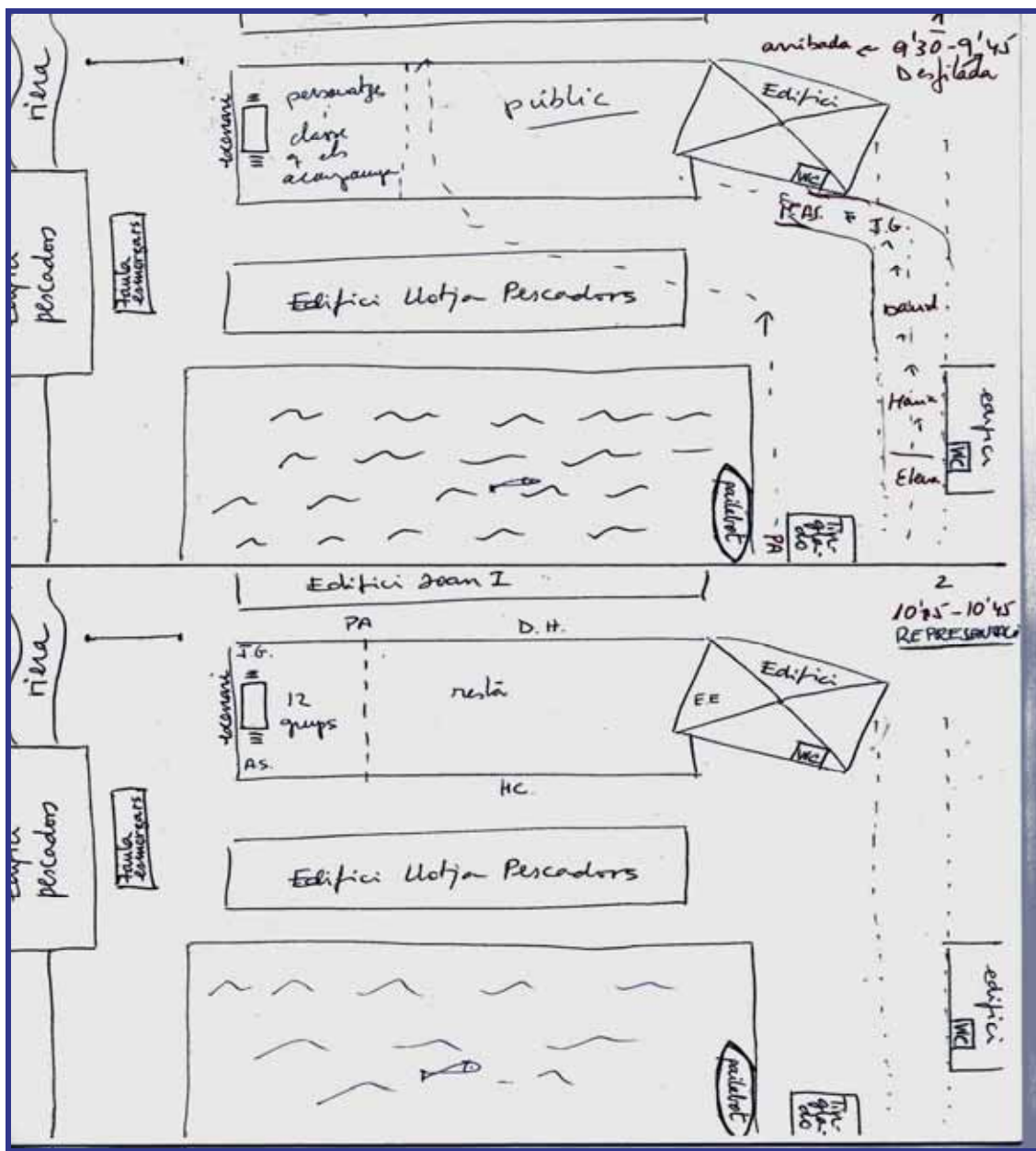
El taller ESCOLES té com a objectiu la presentació de la història de les escoles i dels seus espais (CEP ESCOLES) del centre representat per CEIP ESCOLES.

El taller ESCOLES té com a objectiu la presentació de la història de les escoles i dels seus espais (CEP ESCOLES) del centre representat per CEIP ESCOLES.

The image shows a detailed activity schedule for a school festival, organized into three main sections. Each section consists of a grid where rows represent time slots and columns represent different groups or spaces. The top section is the largest and contains the most activities. The middle section is smaller and includes a handwritten note 'Pupils' on the right side. The bottom section is also a grid with several rows and columns. The text within the grid cells is dense and difficult to read due to the high resolution and graininess of the scan, but it appears to list various activities and their corresponding times and locations.

La festa de les escoles. Quadre de grups, espais, horaris i activitats.

9	6 maig	FESTA DE LES ESCOLES . Reunió en petit comitè pels preparatius finals
---	--------	--

Plànol d'ubicació de la festa en els dos moments
 desfilada de 2/4 de 10 a 3/4 de 10 i representació d' 1/4 d'11 a 3/4 d'11.

10	18 maig	Comentaris al Pailebot i a la visita del Port
11	30 setembre	Presentació dels Materials Didàctics per la visita a l'Exposició. Intent de recuperar la festa. Presentació del nou Taller.
12	5 octubre	Darrera reunió del Port/ primera reunió nou Taller. Avaluació al Taller del Port.

Per concloure, del consens de les reunions dels Tallers, podem esmentar : la col·laboració i els suggeriments en l'edició del dossier¹⁰, l'intercanvi d'experiències i activitats didàctiques portades a l'aula ; les conferències, les activitats de Sant Jordi, l'exposició i l'organització de la Festa de les Escoles.

¹⁰ Anomenen dossier al llibre monogràfic sorgit de la investigació des de l'Arxiu del tema proposat. Vegeu pàgina 375, on hi ha reproduïda la portada.

4. Aplicacions a l'aula

L'aplicació dels resultats que sorgeixen dels Tallers és de dos tipus. Per una banda, el tractament del coneixement històric és lliure i és el col·lectiu del professorat qui en fa la tria de temes, transposició didàctica i aplicació a l'aula. Per l'altra, l'organització d'una activitat de síntesi, en clau lúdica, on hi participin tots els centres, ve des del grup de reunions del Tallers.

Des d'aquest estudi, s'ha fet el seguiment de les dues activitats : les reunions, ja descrites en el capítol anterior, i l'aplicació a l'aula a través de tres moments concrets. Tres observacions a l'aula acompanyades de l'entrevista amb el professorat que les ha dut a terme per tal de poder emmarcar-les en el context general de cadascun dels grups. Aquests han estat als grups de 3er Primària del CEIP L'Estació, 3er de Primària del CEIP Gaziel i 2n ESO de l'IES Sant Feliu.

L'observació i descripció de les activitats s'ha fet seguint un mateix model pels tres grups, atenent però, les especificitats que cadascun podia oferir.

4.1 El treball del grup del CEIP L' Estació

El CEIP L'Estació és una escola de primària de Sant Feliu de Guíxols que sempre ha estat molt receptiva al món exterior, a l'entorn que viu i ha participat en projectes essent escola experimental en diverses ocasions : al curs 83/84, amb la Reforma, compartint amb el CEIP Biseroques d'Olot l'experimentació en tot l'àmbit dels Serveis Territorials de Girona. També participen del projecte COMENIUS des de fa cinc o sis anys en les matèries de Naturals amb dues ciutats agermanades, Bourg de Péage, França, i Verbania, Itàlia.

Pel que fa als Tallers d'Història de l'Arxiu la seva participació al llarg del temps ha estat sempre present, ja des dels inicis fent coordinació amb el tema de Sant Jordi. Per la professora de l'Estació amb qui es va parlar, els Tallers constitueixen un projecte engrescador, però cal comptar amb la voluntat dels mestres. S'interessa particularment per tot el que queda publicat : dossier, programes, revista Arjau, perquè és font d'informació.

4.1.1 El Taller El Port. Grup i tema. Docència. Observació a l'aula.

L'observació es fa al grup de 3er de Primària on s'aplica el capítol dedicat a Història medieval a 3er, perquè és el període que es treballa en aquest nivell.

La programació seguida fa referència a la Prehistòria, els ibers, els romans i se centra més àmpliament amb l'Edat Mitjana i des del punt de vista del Taller d'enguany :el Port. La programació també contempla també tres sortides. La primera, Coneixement de la punta dels Guíxols, el primer assentament iber, i l'origen de la Llegenda de Sant Feliu. La segona és fer el recorregut de l'antiga muralla i dibuixar la porta Ferrada. I la tercera, la visita a l'Arxiu, amb les següents activitats : exposició del Llibre Vermell; lectura d'un document en llatí; observació de caplletres i mapa original de Sant Feliu a l'Edat Mitjana.¹¹

¹¹ Vegeu apartat següent d'aquest mateix capítol VII : 5. Visites a l'Arxiu

SANT FELIU DE GUÍXOLS

El nostre municipi

1. ORIENTACIÓ I SITUACIÓ.
2. EL RELLEU DE COSTA.
3. EL RELLEU DE ST. FELIU
4. LES RIERES DE ST. FELIU

LA RIERA DE LES GOMES.

Observació de Porton del curs de la riera, la vegetació i l'activitat humana

5. EL CLIMA DE ST. FELIU. Pluimetria, vents i temperatura
6. LA POBLACIÓ ACTUAL DE ST. FELIU
7. EL TREBALL A ST. FELIU
8. EL NUCLI URBÀ DE ST. FELIU
9. LES INSTITUCIONS: L'AJUNTAMENT.
10. LES FESTES I TRADICIONS A ST. FELIU: La Festa Major

La seva història

1. EL POBLAT DELS GUÍXOLS: Un poble llatí a St. Feliu.
2. ELS ROMANS A ST. FELIU
3. L'EDAT MITJANA.

El mercat

L'evolució de la ciutat

La vila medieval a finals del segle XIV

Les construccions

St. Feliu i la població

La vila i el port

El centre dels carrers i les cases de St. Feliu

4. LA VILA DE ST. FELIU AL 1904.
5. EL CENTENARI DEL PORT.

Dolors Rubirola és la mestra i tutora d'aquest grup de 3er. Imparteix totes les matèries excepte anglès, música i gimnàs.

És mestra i llicenciada en Història. Molt implicada en la seva professió, afegit a la docència, és membre de la Societat Catalana de Geografia, ha publicat llibres de text per primària i ha participat al III Simposi de Ciències Socials, Homenatge a Pilar Benejam, al setembre del 2004, organitzat pel Departament de Didàctica de la Llengua, de la Literatura i de les Ciències Socials. La seva aportació fou la ponència : “ Les ciències socials a l'entorn més immediat al nen : una experiència a Sant Feliu de Guíxols “

És autora dels materials de l'assignatura de Ciències Socials amb els quals treballa amb el seu alumnat de 3er i serveixen pels altres grups de 3er i 4art. La creació d'aquests materials és la transposició didàctica als temes que el Centre ha escollit dels oferts al Taller d'Història. Els textos que ha adaptat formaran part també del dossier general del Taller, en un primer capítol “ *Sant Feliu des del mar*”

El dia 8 de març del 2004, va ser l'indicat per fer una observació d'aula. La dinàmica de la classe, es basa en la conversa que la mestra inicia amb la col·laboració de l'alumnat. Sempre hi ha una resposta i molt sovint, hi ha respostes que se sobreposen les unes a les altres. O frases que relacionen el tema amb altres coses i llavors ella els reconduïx, o bé responent i ampliant, o bé no fent-ne cas si es un tema que es desvia ; llavors torna a centrar l'interès cap als objectius que s'ha fixat.

Les respostes, no són a l'unís, encara que la transcripció que se n'ha fet aquí ho pugui semblar. A vegades el propi grup es fa la pregunta i se la respon; és a dir, una persona fa una pregunta i una altra, abans que la mestra, ja li respon.

Són molt espontanis i participatius. La classe és com un bullit d'idees i d'interès. Es treballen les habilitats intel·lectuals i socio-emocionals a través de les activitats següents :

Exposició oral : Introducció. Re-situació cronològica i espacial del tema

Treball amb objectes :

- . Observació directa
- . Descripció
- . Reconeixement d'espais de la maqueta amb la realitat

. *Sobre els dibuixos* :

- observació
- descripció
- comparació i deducció
- identificació d'oficis, de tipologia de naus

. *Comprensió escrita* :

- lectura comprensiva individual i silenciosa
- lectura col·lectiva
- exposició d'idees
- relació amb qüestions actuals

. *Sobre nou vocabulari* :

- reconeixement de paraules
- relació etimològica

Expressió escrita : dictat dels productes que passaven pel port.

. *Expressió plàstica* : acolorir els dibuixos.

El tema tractat durant l'observació ha estat el de les drassanes medievals a la platja de Sant Feliu. A partir d'aquí, i amb la dinàmica anteriorment descrita, s'han tractat els continguts següents :

CONTINGUTS	VOCABULARI :
<ul style="list-style-type: none">. construcció de les drassanes a la platja.. finalitat de les naus. tipus de naus. expansió urbana. institució del mercat setmanal i fira anual. construcció del primer moll. importància del port com a port de Girona. productes	<ul style="list-style-type: none">DrassanesComerç de cabotatgeMercatFiraLlagutCocaGaleraCorall

Els materials que s'ha utilitzat en la sessió observada són de procedència diversa. Els que corresponen a activitats acadèmiques més formals, han estat elaborats per la professora, com a fitxes de treball i corresponen a un dossier que segueix la programació esmentada anteriorment. Concretament en l'activitat, s'ha treballat la fitxa 4 : Edat Mitjana : les drassanes.

PER L'EXPOSICIÓ ORAL :

- . Maqueta del conjunt del monestir de St. Feliu de Guíxols
- . Fotocòpies ampliades de dibuixos d'oficis medievals
- . Fotocòpies ampliades de dibuixos de naus

PEL TREBALL DE L'ALUMNAT : Full de lectura i treball :

Sant Feliu de Guíxols, el nostre municipi. La seva història.

4. L'Edat Mitjana : LES DRASSANES.

Bibliografia : Visita guiada al museu Marítim de Barcelona.

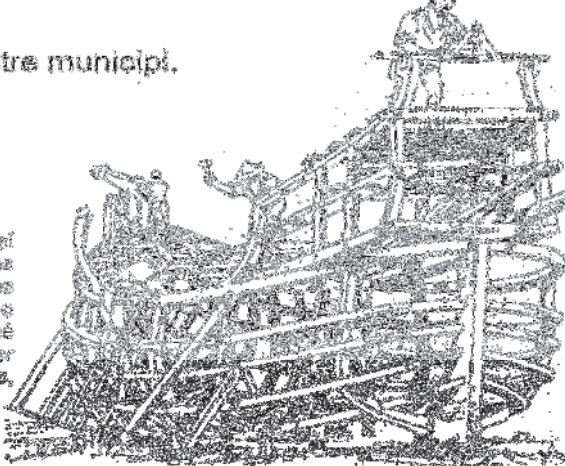
Col·lecció Un lloc, uns homes, una història.

Ediciones Mensajero c/ Sancho de Azpeitia 2 48014 Bilbo

**SANT FELIU DE GUÍXOLS. El nostre municipi.
 LA SEVA HISTÒRIA**

4.- L'EDAT MITJANA: LES DRASSANES

Cap a la segona meitat del s. XIII (1268) un abat del monestir va aconseguir el dret de poder construir unes drassanes a la platja. En effecte es construïren les naus per a fer el comerç amb altres pobles, veïns a l'altre costat, anomenat comerç de cabotatge i també les que necessitava el rei per a expandir-se per la Mediterrània: "naus, llerys, fligues, lances, galies".

Amb la feina que donaven les drassanes, la població va créixer de manera que van haver de donar-hi a l'abat del monestir que els donava edificar cases a l'altre costat de la riba. Hi havia més de 200 cases, a sigui més del port. El 1328 va aconseguir el privilegi reial de tenir mercat setmanal i fira anual que es feien a la platja.

La platja de St. Feliu anava molt bé per a carregar i descarregar les barques, perquè quedava arrecorada i protegida dins la badia. Però encara no hi havia cap construcció, tot es feia a la platja i a mig de mar. Fins a finals del s. XV no es construïa el primer moll a la Punta dels Capdells.

SANT FELIU, EL PORT DE GIRONA.
 És comença d'aquella època aren molt dolents. Alèstimes la via més ràpid per desfogar-se era el mar. Els era molt més fàcil anar a Tossa, a Barcelona, ... per mar que per terra. Per això la ciutat de Girona, produïa molta producció a través del port de St. Feliu.

• Fes una llista de productes que passaven pel port de St. Feliu

PRODUCTES QUE SORTIEN	PRODUCTES QUE ARRIBAVEN

4.2 El treball del grup del CEIP Gaziel

El CEIP Gaziel és una escola de primària de Sant Feliu de Guíxols que participa i treballa amb l'alumnat temes d'interès general, actuals o passats.

Pel que fa als Tallers d' Història de l' Arxiu la seva participació al llarg del temps també ha estat sempre present, ja des dels inicis i també queda coordinat amb el tema de Sant Jordi.

Pel professor assistent als Taller i que va portar l'experiència a l'aula, la opinió és la mateixa que la de la professora del CEIP l'Estació : cal comptar amb la voluntat dels mestres. La informació de les reunions del Taller es passen durant el Claustre, i en cas contrari, és la Cap d'Estudis qui ho comunica a les Coordinacions de Cicle, i d'aquí als Cicles i les Tutories.

L'assistència a les reunions del Taller a l'Arxiu, es fan per disponibilitat. L' Antoni Campos, n'està molt content d'assistir-hi.

4. 2.1 El Taller El Port. Grup i tema. Docència. Observació a l'aula.

La participació dels grups del CEIP Gaziel, es concreta en treballs a classe els nivells de 2n i 3er, participació als Treballs de Sant Jordi de tot el Centre i participació a la Festa Final del Taller, també tot el centre. També en la organització del DIA DE SANT JORDI,¹² del Cicle Mitjà de les Escoles Públiques de Sant Feliu de Guíxols.

La programació de Ciències Socials al Gaziel, segueix el currículum de Ciències Socials de 1er a 3er, tal com marquen les directrius del Departament d' Ensenyament; al primer nivell es treballa l'escola, a 2n el barri i a 3er el poble.

¹² La descripció i anàlisi d'aquesta activitat, es tracta en apartat posterior

El llibre de text pel curs de 3er és el de l'Editorial Cruïlla, que adapten, deixen de seguir-lo i/o afegeixen materials segons el tema que estiguin treballant. Sobretot els temes relacionats amb els sectors d'activitat. En el moment actual estant tractant el tema " Els temps passats" i en aquest tema hi ha inclòs l'activitat del Taller d' Història en l'apartat dedicat a la Construcció del Port Modern (segle XX)

Antonio Campos és el mestre i tutor d'aquest grup de 3er. És mestre del CEIP Gaziell des de fa tres o quatre cursos. Anteriorment havia estat a Castell d'Aro durant 13 anys provisional. Quan va arribar, l'escola ja feia Tallers i s'hi va incorporar. Ha treballat en els darrers Tallers : *Temps de carros i carretes, Els carrers de Sant Feliu*. Ha preparat la fitxa de lectura i la de treball que acompanya la sessió d'avui. Aquest material és la transposició didàctica als temes que el Centre ha escollit dels presentats al Taller d'Història. Els textos també els ha adaptat del dossier general del Taller. Per ell, la metodologia que se segueix en general a les Ciències Socials, " és antiga . Es memoritzar, més que altra cosa (...) . El llibre també el canviaria. Faria més coses (...) ; les notícies les comentem, són nens que miren la TV i els sona tot. Aprofitem l'hora de socials per tractar temes d'actualitat."

Al Gaziell, s'han plantejat moltes vegades canviar la manera de fer, tant a nivell individual com en el grup de coordinació de Cicle Mitjà, però no ho acaben de fer. El llibre també pensen que l'haurien de canviar. El dia a dia se'ls menja.

El dia 25 de març del 2004, es fa l'observació d'aula. L'activitat es porta a terme a la Biblioteca que és on hi ha instal·lat el canó de projecció. A l'entrada del grup classe hi ha un ambient general d'expectació, donada la excepcionalitat de l'activitat, veure imatges, anar a la biblioteca i que hi hagi una persona de fora observant. També cal tenir present que es tracta de l'última hora del matí.

La classe es desenvolupa en dues parts. La primera, a través de la lectura col·lectiva i comentaris. La dinàmica de la classe és molt semblant a la observada al CEIP L'Estació : el professor va portant una conversa i l'alumnat respon sempre un o altre; a vegades hi ha respostes que se sobreposen. O frases que relacionen el tema amb altres coses i llavors ell els reconduïx, o bé responent i ampliant, o bé no fent-ne cas si es un tema que es desvia, i tornant a centrar l'interès cap als objectius que s'ha fixat. Les respostes, en algunes ocasions poden ser a l'unís, encara que no és habitual.

La segona part, consisteix en la projecció d'una presentació informàtica en format Power Point : "Breu història del Port de Sant Feliu". Al ser un muntatge audiovisual, aconsegueix que gairebé tota la classe estigui més atenta i pendent.

L'alumnat està situat en dos grups, un d'ells amb nens que volen cridar l'atenció, a través del comportament i dels comentaris. Els que ho fan amb el comportament no paren de molestar i buscar raons i no estan per res. Hi ha un alumne que, després de moltes advertències el fa fora de la classe.

Un dels temes en què mostren més interès és en la presència del rei Alfons XIII en la inauguració de les obres i no paren de preguntar per aquest moment.

El treball sobre els textos, programat per una sessió, a la pràctica es fa amb dues, ja que la projecció ocupa més temps del pensat. És per això que el treball d'expressió escrita, es fa en una segona classe.

Es treballen habilitats intel·lectuals i socio-emocionals a través de les activitats següents :

Exposició oral . Re - situació cronològica i espacial del tema

Observació directa de fotografies : passi d'audiovisual - primera sessió - :

Breu història del Port de Sant Feliu de Guíxols

- Identificació d'espais
- Descripció
- Explicació
- Comparació i deducció
- Interpretació de fets
- Relació d'espais amb activitats passades o presents
- Reconstrucció de fets
- Actituds crítiques – la diversa situació de la llengua segons moments polítics -

Treball sobre els textos :

Lectura col·lectiva
Recerca de dades
Exposició d'idees
Relació amb qüestions actuals

Expressió plàstica - acolorir els dibuixos. Lliure, no marcada pel mestre.

Expressió escrita : exercici de VOCABULARI - segona sessió - :
relació entre la paraula i el seu significat.

- . Reconeixement dels mots treballats durant la projecció
- . Recerca de significat al diccionari

El tema treballat durant l'observació és la Història del Port a través de les funcions i la presència i les activitats de la població. Amb la dinàmica descrita anteriorment, s'han tractat els següents continguts :

CONTINGUTS	VOCABULARI :
. la indústria surera. Importància del comerç que se'n deriva.	
. transports : la via marítima	
. transports : la via fèrria	Bocana
. Sant Feliu port de distribució de mercaderies cap a Girona i comarca	Camàlic
. la pesca. Sistemes. Importància	Dic
. construcció de l'edifici del Salvament de naufrags	Drassanes
. emigració a Amèrica al XIX des de Sant Feliu	Escullera
. les drassanes	Llagut
. necessitat de construir el port	Mestre d'aixa
. la col·locació de la primera pedra : visita d' Alfons XIII	
. construcció del port : ubicació, durada, materials,	
. serveis i funció comercial del port : comunicació amb el tren, instal·lació de grues,	
. funció lúdica del port : inici dels viatges turístics.	

Els materials que s'han utilitzat en la sessió observada són de procedència diversa. Tots ells han estat elaborats pel professorat del centre.

Muntatge audiovisual: " Breu història del Port de Sant Feliu " elaborada per Fàtima Sánchez i Joan Casamitjana, tutors de 2n Primària del CEIP Gaziell.

Fulls de lectura i treball :

Antoni Campos
 La Construcció del Port de Sant Feliu de Guíxols.
 El port de sant Feliu de Guíxols. Vocabulari.
 El Port de Sant Feliu : Avaluació d'activitats

Muntatge audiovisual format Power Point : “ Breu Història del Port de Sant Feliu de Guíxols”

**Antoni Campos : Fitxa de treball " La construcció del port de sant Feliu de Guíxols"
socials 3er CEIP Gaziol SFG**

LA CONSTRUCCIÓ DEL PORT DE SANT FELIU DE GUÍXOLS

SANT FELIU AL SEGLE XIX

Abans de l'any 1800 Sant Feliu tenia un gran comerç amb altres ciutats de la costa catalana i amb França i Anglaterra. Moltes mercaderies arribaven a Sant Feliu per mar, en grans vaixelles que entraven dins la badia.

Aquestes mercaderies després havien d'arribar fins a Girona i altres ciutats. Eren transportades en el tren que feia poc s'havia inaugurat. (1892)

Altra activitat molt important era la pesca, que es feia amb barques que es deixaven a la platja. Per treure-les de l'aigua es feien servir sovint animals, que les arrossegaven.

A la platja mateixa també s'estenien les xarxes per que s'assequessin i per després carregar-les si estaven trencades.

Al costat del mar es va construir l'edifici de Salvament de Naufragats.

2. COMERÇ AMB AMÈRICA.

Més de 2000 persones de Sant Feliu van emigrar a Amèrica durant el segle XIX.

Hi havia vaixelles que anaven i venien d'Amèrica transportant mercaderies com sal, vi, sucre, cotó, cafè...

A Sant Feliu hi havia unes drassanes molt importants en les que es construïen grans vaixelles.

Les persones que els feien es deien "mestres d'aixa".

3. ES DEMANAVA LA CONSTRUCCIÓ D'UN PORT.

Tot el tràfic de vaixelles i la pesca necessitava tenir un port per anar-hi, per descarregar millor als vaixelles i també un diu que protegia la platja i les barques dels pescadors temporals.

La gent de Sant Feliu demanava que es fes aquesta obra.

llavors l'alcalde i els regidors d'aquella època van demanar el permís al Govern de Madrid.

4. LA VISITA DEL REI ALFONS XIII.

El dia 3 d'abril de 1904 va venir el rei d'Espanya, Alfons XIII a posar la primera pedra del port. Ara fa cent anys.

El rei va fer una visita molt ràpida a Sant Feliu. Va arribar per mar en vaixell des de Barcelona i també va tornar a marxar en el mateix vaixell, que es deia Giralda, cap a Barcelona.

llavors van començar una obra que va durar 16 anys, fins al 1920.

Als 16 anys que es feien servir en aquells temps es feien molt a poc a poc.

El port es va construir a la platja de Cala Santa.

També es va construir un túnel per que el tren de Sant Feliu pogués arribar des de l'estació fins al port per poder carregar les mercaderies.

5. ALTRES DATES SOBRE EL PORT.

El dia 6 es va obrir la 450 metres de llarg.

La boca d'entrada a la badia fa 150 metres.

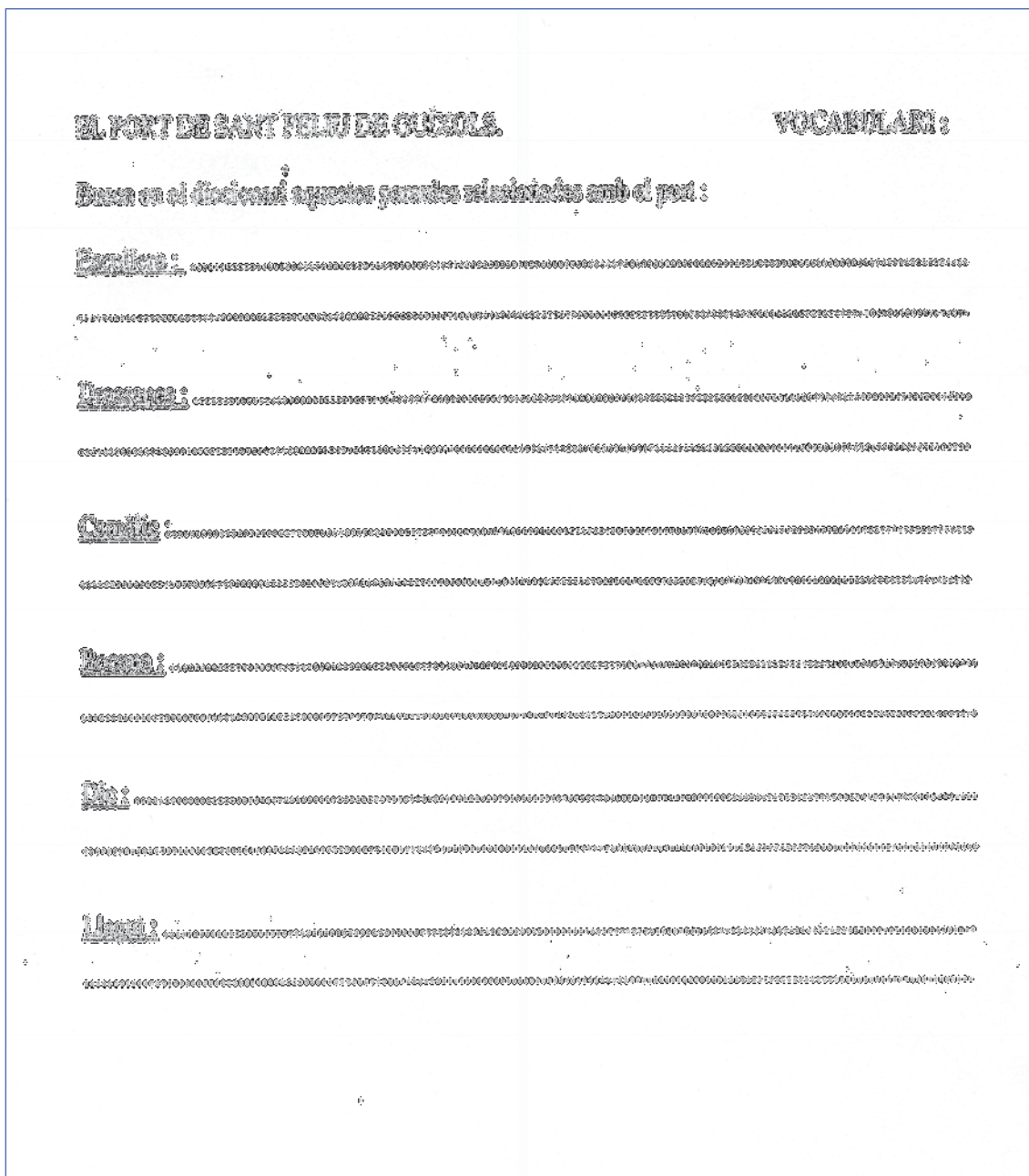
Se van extreure de les pedreres més de 15.000 metres cúbics de pedra per la seva construcció.

A la part de fora del dia es va posar més de 500 pedres enormes de moltes tones de pes per evitar la forja de les costes i els temporals.

Al principi els vaixells els descarregaven els canals. Era treballadors que carregaven damunt les coves espatilles guans i pesats més fins al tren o les carretes.

Més tard es van posar unes grua molt grans per fer aquesta feina.

A partir de 1910 van començar a venir vaixells de passatgers amb punt de Barcelona que feien excursions per mar i visitaven Sant Feliu i altres pobles de la costa.

(9,5)

EL PORT DE SANT FELIU **AVALUACIÓ DE ES ACTIVITATS**

Quant temps fa que es va construir el port de Sant Feliu ? 100 anys

Quines eren les activitats més importants en que treballava la gent de Sant Feliu el segle XIX ?
la pesca i la mercaderia

A Sant Feliu hi havia moltes fàbriques de DWT

Què transportava per via marítima que després s'exportava a l'interior ? sal, sucre, cotó, calç

A Sant Feliu hi havia molts grangers molt importants. Per què servien les onades ?
per regar i conrear els camps

Per què era tan important el port a Sant Feliu ? Per que els vaixells no porten
carns ni desaprofiten

Completa el text :

El dia 9 d'abril de l'any 1908 va començar el port A l'any XIII
a posar la primera pedra del port Ara fa 100 anys

El rei va fer una visita molt ràpida a Sant Feliu. Va arribar per mar en vaixell des de Barcelona i també
va tornar a marxar en el mateix vaixell, que es deia Giraldo cap a Barcelona.

Lavors van començar unes obres que van durar 16 anys

El port es va construir a la platja anomenada Cala Sants

Explica què vol dir :

Camàlic : Home que te per ofici transportar cases a callosa per de
Mecoo

Escullera : Mar que serveix per a aturar les onades i en
posa al mar

Explica en vèrtes línies com és el port actualment :

El port és molt llarg. El port es reconstruï
molt a Sant Feliu hi ha un far molt gran
serveix per aturar les onades. Van a fer
gar 10.000 metres de pedres.

4.3 El treball del grup de l' IES Sant Feliu

L' IES Sant Feliu és un centre públic del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya ubicat al barri de Vilartagues de Sant Feliu de Guíxols. Imparteix ensenyaments d'ESO, Batxillerat i Cicles Formatius. Abans de la Reforma i en l'antiga organització curricular d'ensenyament, l' Institut Sant Feliu era un centre de Formació Professional. El nou edifici s'inaugura l'any 1999.

La Biblioteca de l' IES conserva la bibliografia i les publicacions – revistes - que els ha enviat l'Ajuntament, cosa que els permet tenir l' apartat d'història local. Malgrat tot, en els dos trasllats que s'han fet, un en la conversió de Centre de Formació Professional a IES i l'altre pel nou edifici, hi hagut pèrdues.

L' organització dels grups d'alumnat per nivells segueix diversos criteris d'agrupament : per l'informe que els arriba de l'escola de primària d'on procedeixen; pel grau de preparació; per la capacitat; pel moment d'incorporació al sistema educatiu vigent, si són alumnat nou vingut, molt freqüent en el cas d' immigració, i també per temes de disciplina . Aquesta diversitat de criteris els porta a tenir flexibilitat en tots els grups per fer nous agrupaments en qualsevol moment del curs.

Tenint en compte els coneixements, s'estableixen quatre grups per cadascun dels 4 cursos de la ESO. Dos dels grups estan destinats a alumnat amb alt nivell i per això, les ràtios són de 25 estudiants. Els altres dos, formats per alumnat de nivell acadèmic inferior, tenen ràtios de 10 estudiants. Un dels grups de 2n ESO, està ahora subdividit en dos, el nivell just i el que no passarà l'etapa. Hi ha un grup al primer cicle – 1r i 2n ESO – format per alumnat d'atenció individualitzada i d'incorporació tardana, que tutoritza la Neus Badosa, pedagoga.

Pel que fa a la denominació dels grups, han defuig dels clàssics *A, B, C i D* i han optat per anomenar als de nivell alt *W i X*, i als de nivell baix *Y i Z*. Però, malgrat el canvi, els nois i noies tenen clar quina significació té el grup al qual pertanyen.

En l'elaboració del Currículum i en aposta per la qualitat, l' Institut amplia el concepte genèric de matèries instrumentals, considerant a més de les Matemàtiques i les Llengües, Catalana i Castellana, les Ciències Socials.

Per aconseguir la real flexibilització de nivells, les matèries instrumentals participen de la mateixa franja horària, per la qual cosa, l'alumnat pot ser canviat de grup - del *W, X, Y, Z* - en funció dels criteris abans esmentats, i continuar el curs sense perdre cap sessió. Així és que en una hora determinada, els quatre grups d'un mateix nivell tenen la mateixa matèria.

Pel que fa a la participació de l' IES Sant Feliu als Tallers d' Història de l'Arxiu, també és històrica : hi participen des de la primera edició. L'assistència a les reunions del Taller a l'Arxiu, es fan per delegació i preferència del professorat que hi vol intervenir.

La participació dels grups de l' IES Sant Feliu es concreta en alguns grups pels Treballs de Sant Jordi; en la Festa Final del Taller i en les conferències des de l'Arxiu com a espectadors, que en el cas del Port han estat proposades als grups de 2n ESO. El fet de participar-hi un grup o un altre, ve segons el professorat. En el cas d'aquest Taller, és el del professor de Ciències Socials, en Lluís Calverons.

En la programació d'enguany, el tema del Port es treballa a 2n ESO per la relació amb el moment històric del període medieval, present al Currículum. També es treballa la construcció del port actual.

Aspectes que es treballen :

Continguts Tema : Sant Feliu medieval. Poblament i urbanisme.

- . Elements naturals : entorn físic –relleu, aigües - les rieres Monestir i Tueda- ; evolució de la costa; el clima.
- . La ciutat medieval. Demografia: els fogatges.
- . La ciutat : de l'assentament romà al medieval :
 - Aquitectura i urbanisme: El Monestir assentament romà (VI –VII) . El Monestir romànic i gòtic : Muralles i torres. El barri del Monestir. El barri de Tueda
- . El port a partir de les restes arqueològiques romanes
- . Activitats político-econòmico-social :
 - . participació de l'Abadia de Sant Feliu en la conquesta de Mallorca
 - . el comerç medieval
 - . l'activitat del port
- . La llegenda de Sant Feliu

Materials	Avaluació
Bibliografia bàsica. Història de Sant Feliu. Publicacions del Baix Empordà. Revista Àncora , setmanari informatiu de Sant Feliu Fogatges Apunts conferència : “ La funció dels ports a l'antiguitat ”	Valoració del treball de les activitats de l'alumnat, recollit al treball : St. Feliu medieval Per pujar nota: Realització de dos exercicis corresponents a un text o monument que apareix al llibre

Les activitats acadèmiques que són aplicació del Taller, es concreten amb el treball a l'aula, basat en el coneixement de la ciutat medieval i la sortida per fer el recorregut urbanístic del Sant Feliu Medieval.

En les activitats organitzades des del Taller, l'alumnat de 2n ESO participa com a públic en el cicle de conferències. També té un espai en la Festa de les Escoles de la celebració del Centenari de la primera pedra del Port i la representació de la visita del rei Alfons XIII.

La docència de l'àrea de Ciències Socials en el grup de 2n d'ESO W de l'IES Sant Feliu la imparteix el professor Lluís Calverons. És professor de Secundària i ha treballat a l'IES St. Feliu des dels cursos 83/84 i 84/85. Amb un parèntesi de tres cursos, el Vendrell, 85/86 – 87/88 i al Sant Narcís de Girona, 88/89; és titular de l'IES Sant Feliu des del curs 89/90 fins a l'actualitat. Ha redactat una Història del Monestir i la Història de Sant Feliu aplicada a la Història Universal. Ambdues amb finalitats didàctiques d'aplicació a l'aula.

La seva relació amb els Tallers d'Història és també històrica. Li van proposar ser representant del Claustre a la Reunió dels Tallers des de la segona edició, i excepte els cursos amb destinació fora de Sant Feliu, la seva presència és ininterrompuda.

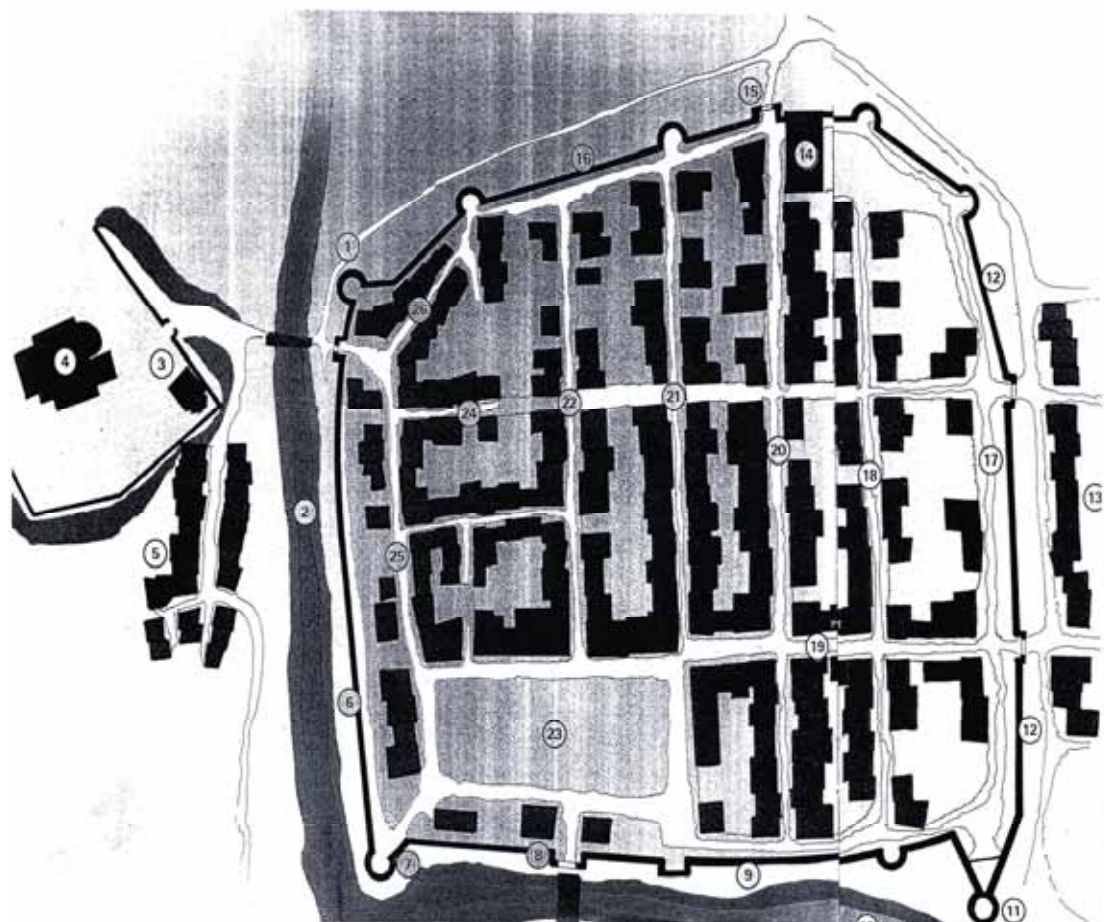
Metodològicament té el criteri que per treballar amb fonts primàries d'arxiu són "massa petits", però malgrat això, utilitza fonts primàries gràfiques o numèriques : fogatges, plànols, fotografies. En aquesta ocasió, utilitzarà la de la visita del Rei, ja esmentada. Dóna molta importància al treball amb la cronologia. El llibre de text és utilitzat per fer-ne la comprensió lectora i l'expressió oral es treballa amb la síntesi del tema, incorporant temes de Sant Feliu.

La majoria de dubtes es presenten en les reproduccions de textos de documents originals.

El dia 15 d'abril del 2004, va ser l'acordat per fer la observació d'aula. La classe es desenvolupa en base a les informacions i comentaris del professor. Va portant una conversa i l'alumnat respon sempre. Al principi costa que tinguin atenció, però de mica en mica aconsegueix establir-la. Alterna el discurs amb la pregunta i el comentari. Intenta que l'alumnat faci relació amb temes que ja coneixen, d'un crèdit variable anterior, o de la realitat actual ; també busca lligams entre el discurs general de l'organització socio-econòmica a l'edat mitjana i el cas de Sant Feliu.

La classe serà a la fi una conversa a través de les preguntes que el professor anirà formulant i l'alumnat desenvoluparà actituds de reflexió i de proposta molt interessants.

El professor comença repartint els fulls per treballar a la classe. L'ambient és d'horari de tarda : molt mogut. Tots parlen entre ells. Fa l'efecte que no s'aconseguirà començar una classe normal. El professor va demanant silenci, però és més com un protocol que ningú fa cas. Comença la classe en el moment més impensat, quan l'ambient és de mercat total, mostrant dos exemplars de la Revista Setmanal "Àncora" que havia demanat que tinguessin. En el moment en que comença a parlar de treball, es fa el silenci. Treballa sobre el plànol de Sant Feliu al qual hi van situant espais de creació seguint un ordre cronològic.

Font : Dibuix d'un plànol medieval de Sant Feliu. full : "Toponimia de les muralles, ravals i carrers" . " Arquitectes, cases i carrers " de Gerard Bussot

Explica intentant captar l'atenció de l'alumnat i amb llenguatge assequible, comparant els fets d'abans amb els d'ara :

*“Hi posarem les muralles i a partir d'aquí el que coneixem de la ciutat :
què hi havia ?*

*El Consolat de mar és del segle XIV i la Llotja del XV. Què vull dir ? que la vida
naval era importantíssima, mireu si el que manava aquí i el que manava aquí*

(SENYALA LA VILA I EL MONESTIR)

*es devien estimar moltíssim. L'abat volia la part del vaixell, els de la vila pensaven que
era per ells ...*

*Es van passar 300 anys gastant-se calés – amb advocats, eh ? – per qüestions legals,
discutint-se i els d'aquí sortim carregats de monedes d'or ...*

- Al final sempre guanya l'Ajuntament, oi ?

*Ll. C- Molts documents que va presentar el pare Cano que representava al monestir
...s'ha dit que Carlemany havia estat al monestir ... es va morir abans que el fundessin
(IRONIA FINA)... ara que no ens ho veiem, però hi havia falsificació ... i sempre
donaven la raó al monestir ...*

Fins al 1835 que els van expulsar ...

La classe s'acaba recordant l'hora de la conferència a la qual assistirà un grup representatiu.

5. Visites a l' Arxiu

La visita a l'Arxiu és una activitat independent dels Tallers, oberta a tothom. Generalment no és massa habitual, donada la projecció i difusió que l'arxiu fa a través de les exposicions anuals o de la mateixa existència del Taller, que posa en relació professorat i comunitat educativa sense que tothom hagi de passar físicament per l'arxiu. El fet d' incloure l'activitat de la visita a l' Arxiu en aquest apartat de descripció del cas del Taller del Port, és per la seva singularitat.

La visita a l'Arxiu que va tenir lloc el 18 de març del 2004, té com a motivació la necessitat d'un grup d'alumnes ¹³ - que treballen la història de Sant Feliu a classe - de saber d'on surten els coneixements. A través de les preguntes fetes a classe, la mestra veu la necessitat de fer la visita a l'Arxiu com a institució. És per això que la mestra ha elaborat el llistat de preguntes inicials que la mainada de la classe li ha formulat :

Inquietuds de l'alumnat que motiven la visita a l'arxiu.¹⁴

<i>Pau.</i>	<i>Com sabien el que posava els llibres?</i>
<i>Marina.</i>	<i>Com van descobrir tots els escrits dels monjos?</i>
<i>Montse.</i>	<i>Quin va ser el primer llibre escrit?</i>
<i>Cristina.</i>	<i>Com van descobrir el llibre Vermell?</i>
<i>Ivan</i>	<i>Com saben llegir el llatí?</i>

¹³ Grup d' educació primària, de 3er B CEIP L'Estació. Tutora Dolors Rubirola. Pel que fa als temes treballats amb el grup, cal veure mateix capítol apartat anterior 4 Aplicacions a l'aula

¹⁴ FONT : Preparació de la visita a l'Arxiu. CEIP l'Estació, 3er B. Professora Dolors Rubirola

Marc Quan es va fer el llibre Vermell

Òscar. Qui era el primer monjo i com es deia.

Tamara. " segon "

PREGUNTA ESTRELLA:

Pau. Com sabieu com era la muralla

Raquel. L'home (Gerard Bussot) que va fer el dibuix de St. Feliu
com sabia que era d'aquella manera

Carlota, Marta, Alba , Ester, Paola, Lluís, Gemma, Marina:

"Com sabieu que St. Feliu era així"

Oussama Quant fa que es va fer Sant Feliu ? Quan es van
construir les muralles ?

Àlex Quina casa es va construir primer

David I. Quin Sr. es va inventar fer el poble

Dani Quin era el primer tros de la torre

Clara Com sabieu que les barques i les velas eren així

Les preguntes més habituals que formulen són : d'on surt la informació; quina és la font de coneixement : "com sabieu ...?" " Les interrogacions sobre el "quan?" i el "qui" també apareixen, però amb menys freqüència. La decisió de fer la visita a l'Arxiu, per part d'un grup fa que també es programi pel grup paral·lel, depenent d'una altra tutora,

però amb la mateixa professora de Socials, i, per tant, amb alumnat que segueix el mateix projecte de Ciències Socials.

Tot i tractar-se d'alumnat del mateix centre i del mateix nivell, que comparteixen la mateixa professora de Ciències Socials, els dos grups tenen comportaments lleugerament diferents.

En un mateix matí, i en dos grups i per tant, dos torns, es fa la visita a l'arxiu com a institució, però lligant-la amb el tema del Centenari del Port. La visita té una metodologia molt similar pels dos grups. Cadascun acompanyats per la seva tutora, són rebuts pel director de l'Arxiu, Àngel Jiménez, que és qui dirigeix la visita. El professorat acompanyant, en un cas la tutora i professora de Ciències Socials, i en l'altra la tutora, segueixen el grup i les seves intervencions són per aclarir o conduir l'alumnat en cas de manca d'atenció.

S'inicia amb la intervenció de la professora que fa la presentació de l'arxiver a l'alumnat. El grup classe se situa al voltant de la taula de la sala d'investigadors, "*Sala Maria Xifró d' Hernández*". Estan drets i tots porten una carpeta de sortides amb pinça a la part superior.

La visita passarà des de la Sala d'investigadors, cap a la de planimetria i al dipòsit.

Al llarg de tota la visita, a través de l'exposició oral, la conversa entre l'arxiver, la mestra i l'alumnat ; la mostra de documents, la lectura i traducció simultànea de documents per part del Director de l'Arxiu o el reconeixement d'espais en una fotografia antiga comparant amb la realitat, incentiva l'alumnat a l'observació directa de documents, a la seva descripció, a treballar la deducció i a l'exposició d'idees.

Amb aquesta metodologia, i a través de la mostra de documentació¹⁵, s'aniran desgranant els continguts, corresponents als dos temes bàsics, a arxivística, i a la història de Sant Feliu, lligada al Port . Els continguts de la visita es podrien resumir en :

CONTINGUTS DE LA VISITA

Arxivística

- . funció de l'arxiu. Arxiu històric i arxiu administratiu
- . l'objectiu de la creació i conservació dels documents per part de la institució que el produeix per legitimar situacions, per accedir al poder
- . llengua als documents : llatí, català, hebreu
- . interpretació de documents : les abreviacions
- . tipologia de suports : pergamins, llibres, relligats
- . tipologia de documents : privilegis, cartes, llibres de comptes, talles...
- . tipologia de lletra : carolina; caplletres
- . problemàtica de la restauració
- . instruments de lectura : el lector de microfilms
- . sistemes de conservació i classificació dels documents : el fons de l'arxiu, compactes, calaixeres de plànols ... hidròmetre

¹⁵ Documentació mostrada : Pergamí privilegi de l'abat Gerald del Monestir de St. Feliu de Guíxols per la construcció de drassanes. 1258. Llibre vermell de la Universitat de St. Feliu de Guíxols. Privilegi reial per la construcció d'un moll o port. Reproducció de documents jueus amb fragments de la Torà. Llibre de comptes de la construcció de les drassanes. Plànol del monestir de Sant Feliu de Guíxols – segle XVII - .

El port de Sant Feliu :

- . les fonts històriques : arqueologia i documents
- . construcció de les drassanes a la platja.
- . les institucions medievals a Sant Feliu : el monestir i la Universitat
- . el port natural a la badia de St. Feliu
- . les muralles de Sant Feliu
- . finalitat de les naus
- . tipus de naus
- . expansió urbana
- . construcció del primer moll
- . importància del port com a port de Girona
- . productes

Pel que fa a temes d'arxivística, posa especial èmfasi en la investigació i en la importància que Sant Feliu tingui un arxiu :

- *vostè era investigador quan era jove ?*
- **A - Sí. I ara hi ha dos grups : el del Port i els del GREF. Si no hi hagués investigació no podríem fer Tallers, ni història ...i en altres arxius, perquè també hi ha documents de Sant Feliu que són a Barcelona, Montserrat ...**

A banda dels temes propis de la visita, no es defuig en cap moment la relació amb temes de la realitat més pròxima de l'alumnat : al passar als dipòsits, mostra un passadís de prestatgeries compactes i fa el següent comentari :

A - Allà hi ha tota la documentació de la vostra escola : el tren de Sant Feliu, l'estació de Sant Feliu ... com que estaven en lloc que hi havia humitat, feia que es fessin malbé ...

de l'actualitat, com per exemple el tema de la guerra de l'Irak :

*"L'Ajuntament va guardar els seus documents i el Monestir també. Es va perdre algun document al 1938, però a Sant Feliu hem tingut sort perquè hi ha pobles que cremaren molts arxius ...
O com la guerra de l'Iraq, els americans el primer que van fer va ser cremar els arxius i el museu perquè no sàpiguen res de la seva història ..."*

o aclariments d'aspectes incorrectes que apareixen en comentaris particulars entre dos alumnes, o imprecisions de concepte :

*A - això era del rei ...
Un alumne, al sentir l'aclariment de l'arxiver fa una associació d'idees ràpida, que també li és ràpidament aclarida :
ah!, el Franco
A - No era cap rei, era un dictador ... un home dolent ...*

Totes les intervencions de l'arxiver són de frases curtes que va entrelligant ; llenguatge planer, sense defugir les paraules tècniques, de les quals immediatament explica el seu significat, amb un fer pausat, to de veu calmat, serè i convincent, establint un clima de seguretat. Respon a tota mena de preguntes i reconeix també quan li manquen coneixements. L'actitud de l'alumnat és divers en el dos grups. Per una banda, un dels grups és molt actiu a l'hora de preguntar i la seva atenció es capta molt ràpidament, mentre que l'altre és més passiu i amb el temps van perdent atenció. Tots, però mostren al final de la sessió que els ha estat interessant i s'acomiaden de manera extravertida, responen al comiat de l'arxiver :

*A - (...) perquè els investigadors tinguin totes les eines ... Us felicito perquè us heu portat molt bé. I quan sigueu grans que vingueu a l'arxiu a investigar.
- Gràcies ! Adéu siau !!*

6. El concurs de Sant Jordi

Una de les activitats del col·lectiu acadèmic de Sant Feliu, és el concurs literari de Sant Jordi. La relació del concurs amb els Tallers ve donat pel fet que el tema de la convocatòria és el mateix del Taller que s'està treballant. En el cas actual, el del Port.

En un principi, Tallers i Concurs seguien vies diferents, però a partir de 1993 amb la VIII edició del Concurs, *St. Feliu, ciutat industrial*, s'unificaren criteris temàtics.

La convocatòria del Concurs es fa des de la Biblioteca Pública de St. Feliu de Guíxols, "Octavi Viader i Margarit " i s'adreça a tots els Centres docents de la població.

Es tracta d'un concurs de dibuixos per l' Ensenyament infantil ; literari per la resta de nivells. En les bases de la convocatòria s'especifica el tema i es subratlla la relació amb el Taller d'Història d'enguany. També s'anuncia la festa de Sant Jordi com a data de lliurament dels premis del concurs.

La resposta a la convocatòria del Concurs literari "El Port", és majoritària i tots, els centres hi participen, encara que no en el mateix nombre de grups.

BASES DE LA XIX MOSTRA LITERÀRIA

Àrea de Cultura i Patrimoni Ajuntament St. Feliu Guíxols

SANT JORDI 2004

XIX MOSTRA LITERÀRIA organitzada per l'Àrea de Patrimoni Cultural i Educatiu de l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols

BASES DE LA MOSTRA

1.- Per cada grup-classe de Primària i Secundària de cada centre els professors seleccionen un text (si que es trogui més original, creatiu i de més qualitat literària), tot i que es deixa opcional a cada centre que els seus grups-classe de Cicle Inicial presentin o bé un text o bé un dibuix. Per cada grup-classe s'entendrà de cada centre, escollian un dibuix.

2.- El text i el dibuix triats seran presentats, i el seu autor recollirà un diploma per a l'Escola. Els autors participants rebran també un lot de llibres.

3.- Els textos dels escrits i dibuixos serà el presentat pel Taller d'Història que durà a terme l'Arxiu Municipal i els autors d'enviament de la obra -si tenen d'alguna vegada el punt de Sant Feliu de Guíxols-, amb la possibilitat que el seu grup-classe vol treballar alguna altra activitat, pugui fer-ho. L'usuari de les categories de llibres que presenten una presentació, introducció, preface, ... pot de cada llibre que s'ha de llegir. Per als autors, es pot enviar un correu o que s'entregui el lot de llibres i regals.

4.- Els textos es poden presentar (a disseny dels professors de cada centre) manuscrits fins a 4t de Primària (inclòs), en dactiloscrit i en un paper blanc (sense quadriculats). A partir de 5è, es presentaran en digital amb els següents requisits tècnics:

Format: Word
Tipus de lletra: Times
Cores de lletra: La pt.
Resolució: 300 ppi
Màxima imatge: 2,5 cm
Màxima imatge i text: 3 cm

La composició serà d'un costat de dos folis.

5.- Abans del dimarts dia 14 de març es portarà els treballs a la Biblioteca Pública "Cecili Vidor i Margarit" (c/ Baró, 28-34). Que en cada que hi podrà mirar llibres Sant Jordi 2004. A cada treball hi ha de anotar les següents dades:

Títol i cognoms de l'autor
Curs
Centre Escolar

6.- El lliurament dels guants d'història de Sant Jordi 2004, cada dia Sant Jordi, a les 17.30 h., al Teatre-Auditori Municipal.

Biblioteca Pública "Cecili Vidor i Margarit"
c/ Baró, 28-34
Tel. 972 32 40 37
Fax 972 32 72 39
Correu e. biblioteca@stfeliguixols.cat
Horari: Martes, dijous, dijous i divendres, de 10 a 13,30 h.
Tardes: de dijous a divendres, de 17 a 21 h.

A l' Ensenyament infantil, hi participen des de P-3 dues de les escoles públiques i una de privada, amb un total de set grups. El nivell P-4 és a tots els centres i això es tradueix en nou grups de participants.

L' Ensenyament primari queda representat per tots els centres de primària, públics i privats, un total de cinquanta-quatre grups.

La secundària és representada pels dos centres públics, IES Sant Elm i IES Sant Feliu, mentre que el centre religiós, Sant Josep no participa en aquests nivells. Un total de quatre grups pel primer cicle d'ESO i dos grups pel segon, ambdós de l'IES Sant Elm. Els Batxillerats queden representats per dos grups també del Sant Elm.

En total, la participació al concurs " El Port " és de setanta-set grups. Considerant un promig de ràtio baixa, de 25 alumnes per grups, ens dóna un nombre aproximat de prop de 2.000 alumnes.

**CENTRES I GRUPS QUE PARTICIPEN A LA
 XIX MOSTRA LITERÀRIA SANT JORDI, 2004 “ El Port”**

CENTRES	CEIP BALDIRI REIXAC	Col·legi COR de MARIA	CEIP GAZI EL	CEIP ESTACIÓ	Col·legi SANT JOSEP	IES SANT ELM	IES SANT FELIU	nº grups
Infantil Primària	Grups per nivell							
P3	A/B/C	A/B		A/B				7
P4	A/B	A/B	A/B	A/B/C				9
P5	A	A/B	A/B	A/B				7
1	A/B	1er	A/B	A/B	1er			8
2	A/B	2n	A/B	A/B	A			8
3	A/B	3er	A/B	A/B	3er			8
4	A/B	4art	A/B/C	A/B	4art			8
5	5è	5è	A/B	A	5è			6
6	A/B	6è	6è	A/B/C	6è			8
Secundària								
1er ESO						1er	1er	2
2n ESO						2 n	2n	2
3er ESO						3er		1
4art ESO						4art		1
1 Batx						1er		1
2 Batx						2n		1
	TOTAL GRUPS PARTICIPANTS							77

L'aplicació de l'activitat literària és divers, segons hagin treballat a classe els nous continguts sorgits de la investigació i del dossier del Taller en curs o no.

Així doncs, per alguns centres, la proposta de redacció és una continuació de les activitats dutes a terme a l'àrea de socials, i per tant, aquesta extensió del tema a les àrees de llengua, que són les que proposen els treballs de redacció, fa que els coneixements històrics formin part del currículum.

Un altre cas és el dels centres que només participen al concurs. L'activitat queda lligada a la Festa de Sant Jordi per la convocatòria, a la qual s'afegeix una activitat de tipus oral de transmissió de continguts per part del professorat implicat, que demana com a resposta un treball de redacció.

Aquestes dues vies es tradueixen en els treballs presentats, no pas per la forma dels gèneres literaris, sinó pel tractament de la informació de fons. Els temes diuen molt del com s'ha donat la informació. L'alumnat que ha treballat els continguts del Taller a classe té un domini més gran de la informació i pot combinar literatura amb història i coneixement del medi, mentre que l'alumnat que només ha rebut l'encàrrec d'escriure un text sobre El Port, tendeix a produir redactats més superficials i amb molta més càrrega subjectiva o d'experiència personal.

Pel que fa als gèneres literaris treballats al Concurs Sant Jordi de "El Port", apareixen recreacions històriques, assajos, narrativa en general, i fórmules de redacció en primera persona , com el diari, l'epístola i la carta.

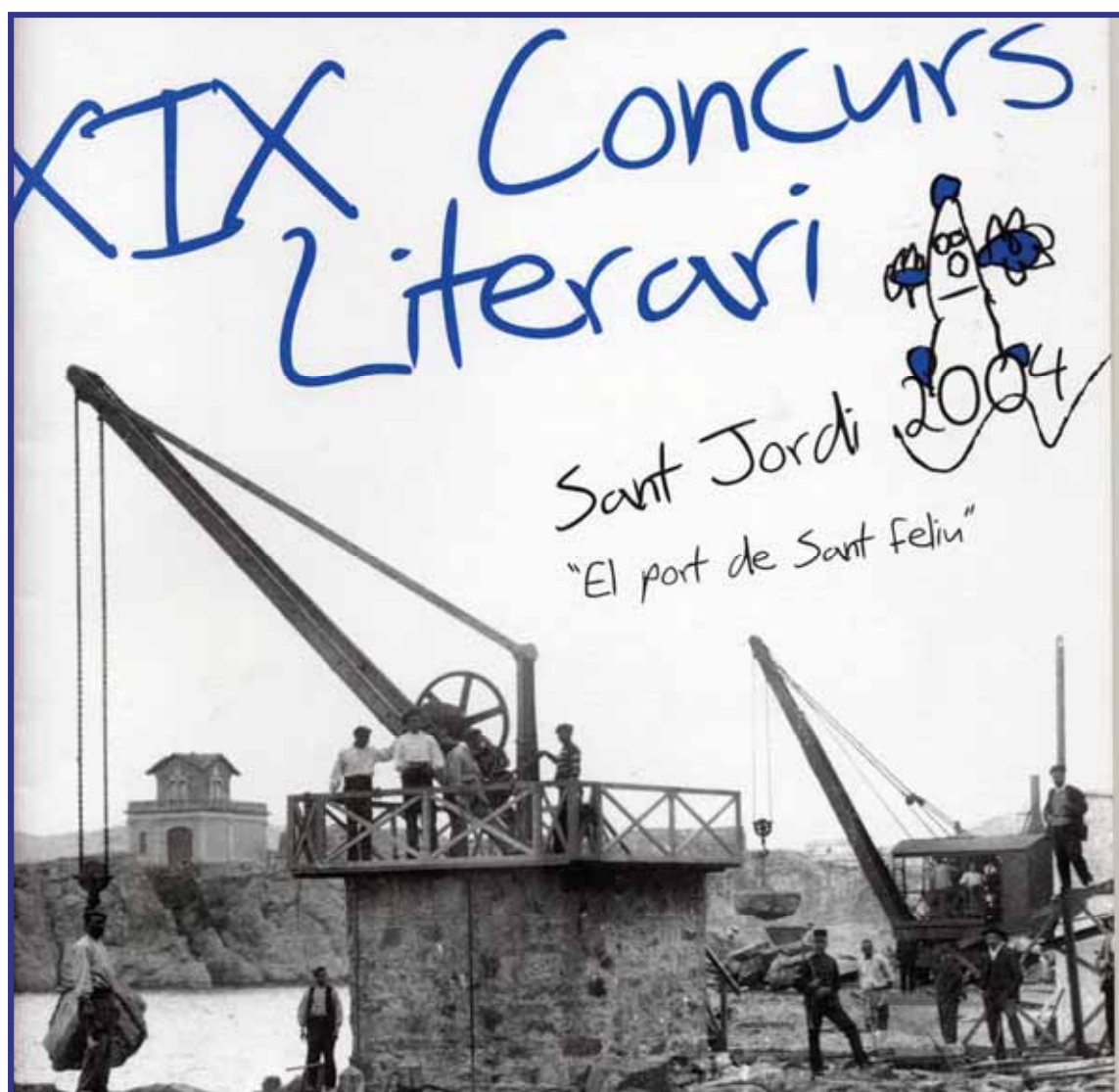
La resolució del concurs té dues conseqüències : la festa i la publicació. Durant el dia de Sant Jordi es fa un acte de repartiment de premis. S'atorga un premi per cada grup - classe de totes les que hi ha participat i s'edita una publicació amb les obres premiades. Es tracta de recull dels textos i dibuixos elaborats per la població escolar que han estat guanyadors del Concurs. És una activitat en la que hi participa tota la comunitat educativa de Sant Feliu : tres escoles de primària i dos instituts de la xarxa pública de la Generalitat i dues escoles privades concertades.

La publicació de Sant Jordi d'aquest taller, es presenta en format llibret, amb portada fotogràfica "*Operaris a les obres del moll. Any 1907-1908*". S'inicia amb una presentació de l'alcalde, Miquel Lobato, i a continuació cada centre disposa de diverses pàgines per poder publicar un text de cada grup classe.

La publicació dels treballs es fa per ordre alfabètic original de l'escola o institut, essent en primer lloc els d'ensenyament primari i després els de secundari. Els nivells que participen al concurs són diversos depenent de cada centre:

Centres, nivells i grups de participació al concurs Sant Jordi “ El Port “

		Educació infantil	Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior	Educació Secundària
CEIP	Baldiri Reixach	P 3 a, b,c P 4 a, b; P5	1er, 2n	3er; 4rt	5è; 6è	-----
Col·legi	Cor de Maria	P3 ; P4 ; P5	2n	3er; 4art	5è; 6è	-----
CEIP	Gaziel	P4; P5	1er ; 2n	3er; 4art	5è; 6è	-----
CEIP	L'Estació	P3; P4; P5	1er; 2n	3er; 4art	5è; 6è	-----
Col·legi	Sant Josep		1er; 2n	3er; 4art	5è	3er ESO
IES	Sant Elm	-----	-----	-----	-----	1er; 2n; 3er; 4art ESO ; 1r i 2n Batxillerat
IES	Sant Feliu	-----	-----	-----	-----	1er; 2n ESO

Portada de la publicació format quadern dels premis del Concurs de Sant Jordi.

XIX Concurs Literari Sant Jordi 2004. “ El port de Sant Feliu“. Sant Feliu de Guíxols.

7. El cicle de conferències

En el marc general del Taller del Port s'hi ha inclòs un cicle de conferències. El fet d'organitzar-les no és nou i ja s'ha organitzat en altres tallers, encara que no sempre és una activitat present.

L'objectiu general del cicle de conferències és la difusió de la temàtica que es treballa al Taller. És una variant per diversificar i ampliar la difusió a un tipus de públic que no té accés a altres formes més exclusives, com és la tasca dels centres d'ensenyament.

De fet, la conferència, és un mètode docent que va més enllà dels sistemes reglats en ensenyament. Per la seva fórmula, pot arribar a públic de pràcticament totes edats i és independent de la formació inicial que es presenti.

En el Taller EL PORT, s'ha programat el cicle de conferències en cinc sessions, totes elles en dijous, amb un periodicitat setmanal. Això fa que la durada total sigui de poc més d'un mes, donat que quedava comprès el període de Vacances de Primavera, Setmana Santa. Les conferències començaren el 25 de març amb la primera i acabaren el 6 de maig amb la cinquena.

S'oferiren en horari de vespre, per facilitar-ne l'accés al públic després de la jornada de treball o d'estudi, a partir de 2/4 de 8; amb una durada mitjana de 1 hora d'exposició. La sessió total podia allargar-se en algunes ocasions fins les dues hores, depenent de la interacció del públic.

Les persones convidades a dictar les conferències, són especialistes en temes directament relacionats amb els continguts del Taller i en general formen part de la

comunitat científica des d'institucions universitàries, o culturals, o per la seva implicació en el camp de la investigació. Els conferenciats, per ordre cronològic van ser el Dr. Xavier Nieto, director del Centre d'Arqueologia Subaquàtica de Catalunya; Jordi Vivo, historiador i membre de l'equip d'investigació del Taller ; Miquel Martí, director del Museu de la Pesca de Palamós; Gerard Bussot, historiador i membre de l'equip d'investigació del Taller i Joan Vicente, professor de Geografia Urbana de la Universitat de Girona.

Les temàtiques treballades, s'han escollit en funció de diversos criteris. Un d'ells ha estat respectar la cronologia històrica des de l'Antiguitat fins a l'actualitat. També s'ha volgut que a través d'aquestes sessions traspués una visió analítica i crítica de com plantejar el futur pel què fa a l'espai del port. Aquest és el criteri de les conferències primera, tercera i cinquena, respectivament : "*La funció dels ports a l'Antiguitat*", "*Pesques tradicionals i modernes al segle XVIII*" i "*Projectes i propostes actuals del port*".

També, s'ha combinat la història marítima de context més general amb els fets locals que treballava el Taller : difondre la investigació, en versió àmplia, d'un dels temes treballats des de l'Arxiu, tot establint-ne lligams. És el cas de "*El port de Sant Feliu en l'època medieval*" per Jordi Vivo i "*Antecedents i construcció de l'actual port i moll (1904)*", per Gerard Bussot. D'aquesta manera, queda demostrat que tota situació aparentment propera i local, forma part d'un tot més general, i que res és perquè si.

De la combinació d'aquestes ha sorgit el programa de conferències.

La primera de les xerrades, *"La funció dels ports a l'Antiguitat"* va versar sobre la visió general, per acabar amb una relació directa amb Sant Feliu. Aquesta relació directa es troba en el relat de la troballa de les restes d'una barca romana al subsòl de la plaça de l'Ajuntament, durant les obres de construcció del pàrking. Una vegada més, dissortadament, els tècnics no tingueren el recolzament mínim dels polítics, en aquest cas la regidoria d' Obres de l'Ajuntament, en mans del regidor Amat a qui li va faltar la sensibilitat o el coneixement que li permetés aturar les obres un cap de setmana.

A continuació, seguí el tema sota un enfocament de la investigació local *"El port de Sant Feliu a l'època medieval"*; seguint el criteri de la cronologia. La quarta conferència estaria dedicada a *"Pesques tradicionals i modernes al segle XVIII"* – de visió més general -, per seguir amb la difusió de la investigació del Taller, *"Antecedents i construcció de l'actual port i moll (1904)"*, del que se'n commemora el Centenari.

El cicle es tancà amb un anàlisi de la situació actual i amb la voluntat d'avançar, amb *"Projectes i propostes actuals del Port"*.

La dinàmica de les conferències ha seguit un esquema homogeni, a excepció de la primera i la darrera que han tingut un doble inici, la presentació del cicle de conferències, i cloenda, respectivament del cicle, per part del director de l'Arxiu, i la presentació de l'acte del dia i del conferenciant.

Les intervencions del director han estat sempre en termes generals del cicle i recordant l'objectiu i funció i recorregut històric dels Tallers.

*“...l'objectiu del Taller i en aquest cas de les conferències, és triple :
ens expliquen què hi ha al dossier
fa que no perdem el contacte amb la Universitat i el món científic i això
ahora fa que
no caiguem en el localisme, ja que fem investigació local (...)”*

Àngel Jiménez, extracte de la cloenda en la darrera sessió.

Pel que fa a la presentació concreta de la xerrada, ha estat feta sempre per membres de l'Arxiu o que tenen relació amb els Tallers. Cada ponent és presentat per una persona que té vinculació directa amb el tema. Per ordre de conferències, les presentaren : Néstor Sánchez, tècnic del Museu; Mercè Enric, professora de l' IES Sant Elm ; Àngels Suquet, arxivera de l'Arxiu de Sant Feliu de Guíxols i Àngel Jiménez, director de l'Arxiu.

Les exposicions han estat diverses, segons el tarannà propi de qui les oferia i el tema a desenvolupar. Així, podríem dir que hi ha una mostra de tipologies en els discursos oferts : informatius – divulgatius, com en cas de la primera i quarta ; d'exposició més erudita a través de la lectura de la investigació – la segona – i amb un plantejament crític, com és el cas de la cinquena.

Aquesta tipologia de discurs comporta també models diferents en l'exposició : des del diàleg planer amb el públic, en forma de preguntes, suscitant hipòtesis, per

part del professor Nieto, fins al que seria la lectura correcta i científica de l'historiador Jordi Vivo.

Xavier Nieto	Assegut. Exposició en diàleg permanent amb el públic, creant un clima de suspens que tenia el públic molt enfervorit
Jordi Vivo	Assegut. Divulgació erudita d'un període de la història del port de Sant Feliu.
Miquel Martí	Exposició feta dempeus, davant la necessitat constant de senyalar qüestions concretes de la projecció que acompanyava el discurs oral.
Gerard Bussot	Exposició dempeus. Entusiasme en la narració d'uns fets concrets de la història de Sant Feliu. Simulació de diàlegs històrics.
Joan Vicente	Anàlisi descriptiu de la problemàtica actual. Presentació de l'espectre de possibilitats pel futur a mig termini.

Els materials utilitzats en tots els casos s'han recolzat en els suports informàtics ja que tots han tingut en compte ajuntar al discurs una presentació d'imatges; aquestes són reproducció de fonts primàries escrites i materials.

Pel que fa a les fonts primàries materials, han estat presents sobretot en el cas de la conferència dedicada als ports a l'Antiguitat. El professor Nieto, especialista en arqueologia submarina, va remarcar l'important paper de l'arqueologia pel coneixement del tema i ho va exemplificar amb imatges de diferents campanyes d'arqueologia subaquàtica i de subsòl. En la seva projecció va mostrar imatges de fonts

primàries materials, resultat d'aquestes excavacions: la ja esmentada barca romana de Sant Feliu i una carta en bronze d'un comerciant fenici.

Les fonts documentals han estat les més utilitzades en totes les conferències. Per tipologia, dos grans grups : documents escrits - documentació oficial, bàsicament, en concret, sèries d'impostos, Reials ordenances i matrícula 1765 – i gràfiques.

D'aquestes últimes, cal destacar documents de planimetria : plànol del segle XVI; mapa del segle XVIII, plànols des del segle XIX fins a l'actualitat i projectes del port del segle XX ; dibuixos cronològics de tipus de navilis; documents fotogràfics: personatges relacionats amb el port, des de personatges públics coneguts, fins a anònims ; - de l'espai portuari i paisatge – la badia, naufragis, la platja, el port en construcció, el port en activitat; fotografies aèries - ; d'actes oficials – col·locació de la primera pedra del moll; etc.

Els materials tècnics de suport utilitzats són l'equip d'amplificació de so, i la instal·lació de l'equip compartit per tota l'Àrea de Cultura d'un canó de projecció que permet la connexió amb un Pc.

Les sessions han tingut lloc a la sala d'actes de la Biblioteca-Arxiu, que té un aforament d'una cinquantena de persones assegudes.

La mitjana de nombre d'assistents estaria al voltant de la quarentena. Les dues primeres sessions foren les més nombroses en quant a públic, donat que al que podríem denominar habitual, cal sumar-hi l'alumnat de 2n d'ESO de l'IES Sant Feliu,

que assistien com una activitat necessària per complementar el tema que estaven tractant a l'àrea de Socials amb el professor Lluís Calverons.

La resta de públic està format majoritàriament per persones d'edat mitjana – la cinquentena -, tot i que no hi falta l'element jove. Aquest grup d'assistents, en general sol fer el seguiment a tot el cicle.

Taula d'assistència a les Conferències del Taller "EL PORT"

	Estudiants ESO IES SANT FELIU	Públic en general
1	22	31
2	19	22
3	2	28
4		30
5		33

Pel que fa a la tipologia del públic, respon a dos perfils bàsicament : una majoria de població guixolencs interessada pel tema i un altre grup format per gent que es relaciona amb l'àrea de cultura i ensenyament de manera directa – equips tècnics, docents, – o per estudiants universitaris o investigadors de la història local – historiadors, arqueòlegs, estudiosos en general -.

L'ambient que es genera en aquestes conferències, és el d'una trobada entre persones interessades o en conèixer o en col·laborar amb el seu record, és a dir, presentar el testimoni directe. Abans de començar, ja és una relació d'amistats

que es retroben. Quan comença l'acte més acadèmic, el clima canvia i tothom adopta una actitud respectuosa i de silenci.

En aquest cicle, però, i durant les dues sessions on hi participà l'alumnat de l'institut, la situació fou diversa. El grup d'estudiants no fou homogeni en el comportament : mentre un grup era conscient de la importància de l'acte i inclòs participà amb preguntes, un altre començà una tertúlia particular, i no hi va faltar intervenció des del carrer amb crits, fet que afortunadament va durar poquíssim. Durant la conferència, però, i a partir d'una hora determinada, el degoteig d'alumnes que abandonaven la sala fou considerable. Sembla ser que motivat per horaris familiars i /o d'activitats extra-escolars ja organitzades d'antuvi.

Es també interessant subratllar la general participació al col·loqui final i l'aportació de noves dades que aquest genera, que podia estendre's fins i tot un cop acabada l'activitat. Gairebé en totes les conferències, les preguntes finals foren motiu de conversa.

La difusió del cicle de conferències es fa en diversos moments : s'anuncia a través de la publicació d'un cartell de mida semblant a un punt de llibre i les ressenyes apareixen a la revista setmanal de Sant Feliu "L'Àncora" i a la revista trimestral de l'Àrea de Cultura, "l' Arjau ".¹⁶

¹⁶ Per més informació, vegeu l'apartat dedicat a les publicacions i actes destinats a la difusió d'informació.

8. "La Festa de les escoles". Recreació històrica

El que s'anomena Festa de les Escoles, que és el nom que hi donen totes les persones que formen el taller, és una activitat lúdica, de participació, l'objectiu de la qual és fer una síntesi del treball que s'ha dut a terme al taller, perquè quedi en el record de l'alumnat d'una manera diferent al treball de classe. De fet, el que es porta a terme, és una recreació històrica del tema treballat. Les característiques essencials d'aquesta activitat, serien :

- ✓ l'espai : es procura fer en un espai obert
- ✓ la participació : és de tots els centres d'ensenyament
- ✓ el tema : el del Taller
- ✓ les activitats : relacionades amb el tema
- ✓ l'activitat central : al voltant d'una breu dramatització, amb text extret de la documentació dels fets que es volen recordar.
- ✓ la posada en escena : es procura que la indumentària, les activitats i els elements complementaris responguin a l'època tractada

Pel que fa a la Festa de les Escoles del Taller 03/04 El Port, és una activitat que comporta planificació amb temps. Ha de ser preparada amb tota cura, perquè moure dues mil criatures, no és fàcil.

És per això que ja des de les primeres reunions de l'equip, la primera tasca, després de consensuar el dossier, és la preparació d'aquesta activitat.

El tema central és la posada de la primera pedra del port de Sant Feliu de Guíxols el dia 9 d'abril de 1904, amb la visita del rei Alfons XIII, que va arribar a la platja amb el vaixell "Giralda", per l'acte d'inauguració ¹⁷.

S'inicia l'activitat amb el pas de consulta a la documentació de l'època i concretament del diari "La Publicitat".

A partir d'aquí, s'elaborarà el guió que té per objectiu la posada en escena dels fets centenaris, des del moment en que arriba el Rei. Se seguirà amb una desfilada pels carrers que van viure l'esdeveniment, amb banda de música inclosa; i seguir fil per randa el programa d'actes publicat al diari "La Publicitat".

Després, un grup que representaran les autoritats que hi van assistir, dirigiran discursos al monarca i la gent pujarà a la tarima, per grups, amb les seves peticions.

El rei, posarà la primera pedra, juntament amb uns objectes – la reproducció dels quals és a càrrec d'un grup d'una escola – i acabarà amb un discurs i repartint monedes pels més necessitats. Després hi haurà grups diversos que representaran oficis propis del Sant Feliu de principis de segle XX i s'acabarà amb una ballada de sardanes.

És per això que els grups classe han quedat organitzats de manera que representaran les diverses capes socials : autoritats civils, militars i religioses,

¹⁷ D'aquesta visita n'hi ha un parell d'anècdotes molt sucoses, que es varen comentar en diverses reunions. (El de la cigarreta i el comentari d'unes noies envers el rei).

fabricants, obrers i obreres, pescadors, “remendadores” de xarxes, camàlics, senyores beates, ...

La coordinació general la porta l'Arxiu, ja des de la creació del dossier de documentació i per la necessitat de comptar amb ajudes externes, com pot ser tallar un carrer, demanar tanques especials, tarima per la representació i altres aspectes.

Les activitats que es programen, han sorgit durant les reunions, en sessió de pluja d'idees i amb implicació directa del professorat.

Les reunions de treball per preparar la Festa de les escoles han estat cinc, amb assistència de tot l'equip de Taller, més una d'extraordinària en petit comitè per decidir temes d'intendència i organització general.

La situació i desenvolupament també ha estat planificat i discutit durant la darrera reunió, amb la concreció d'un plànol, en una dinàmica de quatre temps, esmentat i reproduït a l'apartat *3.3 Les reunions* pàgina 394 d'aquest mateix capítol VII.

Pel que fa a detalls de vestuari, es treballa sobre fotografies de l'època. La més aclaridora pel que fa a models és la fotografia del dia 9 d'abril del 1904, amb el rei en visita a la fàbrica Brugada. – vegeu pàgina 390 - .

Es fixa una data : el dia 11 de maig, divendres.

Però en aquest taller del Port, no varen comptar amb un imprevist que no respecta res. Potser és que el poble de Sant Feliu no és massa monàrquic, i de fet, la visita del Rei no va ser massa reeixida ; sigui com vulgui, el dimecres abans de la festa, donat que el pronòstic del temps era de pluges a bots i a barrals; preventivament la festa es va haver de suspendre per aquell dia. I el pronòstic meteorològic es va acomplir : certament va ploure a mars. Tota la preparació quedava en suspens.

L'única activitat que es va dur a terme, va ser la visita al Pailebot Santa Eulàlia que estava ancorat al port i en cas de no anar-hi, es perdria la visita.

No hi va haver manera de reorganitzar la situació : ni fixar una nova data ni un nou espai, donada la imminència del final de curs. Tota la feina realitzada quedava en un res. I es que moure un col·lectiu de gairebé dues mil criatures i coordinar que tots els centres poguessin col·laborar-hi no és fàcil. I la oportunitat havia passat.

Païda més o menys la desil·lusió, "cor per una altra". Calia acabar el Taller. I faltava l'exposició. I el curs que ve, n'iniciarem un de nou.

9. L'exposició

L'exposició és un element més en la configuració dels Tallers. En l'actual Taller objecte d'estudi, s'ha seguit un procés que a l'hora de descriure'l he dividit en diversos apartats : antecedents i plantejament general de l'exposició - l'element humà - ; el fons - és a dir què ens diu- ; la forma - els elements de llenguatge que utilitza -; com ens ho diu - ; quins canals de difusió s'han utilitzat en el cas de l'exposició i finalment quina ha estat la resposta del públic.

9.1 Plantejament general de l'exposició. Procés de realització. Descripció.

La idea de realitzar una exposició no és nova, sinó que forma part de l'esquema dels Tallers. A l'hora d'organitzar la mostra, es començà a negociar amb l'administració local la possibilitat d'aprofitar l'esdeveniment per recuperar un espai del port, el *tinglado* – magatzem actualment sense ús –, per poder disposar a partir d'aquest fet d'una sala d'exposicions per la vila¹⁸. Aquesta actuació comportaria, per una banda la rehabilitació de l'espai, molt malmès, la incorporació a la memòria col·lectiva de l'antic *tinglado*, i l'adquisició d'una nova infraestructura per la ciutat. La promesa municipal fou feta, però el temps passava i els pressupostos de l'any no es presentaven. A tot això cal afegir-hi una crisi política a l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols que deixà el tema en suspens, mentre que el temps corria i s'acostava la data programada per l'exposició.

¹⁸ En el moment de l'exposició, juny 2004, les úniques sales d'exposició eren les naus del Monestir que no estaven ocupades per l'Escola de Turisme de la Universitat de Girona. Però la seva estructura mediatitzava el disseny de qualsevol mostra ja que l'espai aprofitable són només passadissos.

Davant d'aquestes dificultats, el director de l'Arxiu decidí, després de diverses consultes, que l'espai final de la mostra, havia de ser, malgrat no era l'ideal, a l'edifici que comparteixen Arxiu i Biblioteca, de manera que quedava repartida en diversos àmbits – sales, escales i vestíbuls - .

D'aquesta manera, a la sala de l'Arxiu es podia instal·lar una part de l'exposició, la dedicada a **Mostra de Documents i Objectes**, en unes vitrines planes cedides per la Diputació de Girona, i aprofitar unes vitrines verticals de la biblioteca de l'arxiu com a espai, un cop reubicats els llibres de manera provisional al dipòsit. L'altra part d'exposició, **Visió històrica de Sant Feliu des del Port**, pensada en termes de disseny de manera que es pogués reutilitzar l'estructura per altres ocasions, a l'espai de la Biblioteca.

Però la qüestió que preocupava era la part econòmica, sense la qual no es podia fer el disseny esmentat de la Visió històrica. Fou així, com el director de l'Arxiu escrigué una carta al conseller de Política Territorial i Obres Públiques, Joaquim Nadal,¹⁹ com a cap de Ports de la Generalitat, tot exposant-li la necessitat d'una col·laboració per dur a terme la mostra.

La resposta no es feu esperar i el Conseller aconseguí que l'empresa concessionària de les obres actuals de reforç del dic retornés un percentatge del seus guanys a la ciutat que li havia donat la feina, en concepte de col·laboració cultural. L'element humà és la base de la realització, tot i que l'existència o absència de recursos econòmics poden ajudar, mediatitzar o impedir que l'activitat es dugui a terme. La organització ve des de l'Arxiu i el comissariat correspon al director. A més

¹⁹ Càrrec que ocupa des de la formació del primer govern tripartit resultant de les eleccions d'octubre del 2003.

del personal tècnic de l'àrea de cultura i l'equip que rep l'encàrrec del disseny, també s'hi suma la col·laboració de persones habituals que pertanyen a altres àmbits de la vila. Aquesta col·laboració es concreta en el cas que ens ocupa amb el préstec de maquetes de vaixells per part dels maquetistes Josep Almar i Néstor Sánchez i el de la grua i del vagó de tren, realitzades per Ignasi Griñón. Altres aspectes organitzatius vénen marcats per la conjuntura general: lloc, dates i horaris.

Donat que els objectius estan en la difusió dels treballs duts a terme sobre un tema general, el fons de l'exposició està relacionat amb la informació que gira tota al voltant del port, eix vertebrador de l'economia guixolenca durant molts segles. La construcció del moll, és el punt de partida per aprofundir en aquest aspecte. El port com a funció determinant per un espai que ja existeix de natural : la badia de Sant Feliu. A partir d'aquí, es fa un recorregut històrico-documental des de l'inici de poblament amb el poblat ibèric dels Guíxols, fins a l'actualitat i interroga sobre aspectes de futur.

El format de l'exposició, donada la manca d'espai, presenta una distribució en dos àmbits en el mateix edifici de l'Arxiu-Biblioteca : el primer es basa en l'exhibició de documentació d'arxiu, a la sala de consultes de l'Arxiu. El segon bloc, textos elaborats, imatges i les maquetes de la grua i del tren, entre les escales que comuniquen arxiu-biblioteca i sala d'actes, i la pròpia sala d'actes del tercer pis de l'edifici.

A la sala de l' Arxiu s'han disposat 6 espais horitzontals – quatre vitrines i dues taules – on s'han distribuït els materials ; a més, s'han habilitat espais a les vitrines per l'exposició de maquetes de vaixells i objectes diversos.

Fotografia vitrina 1 : El port de Sant Feliu a l'Edat Mitjana. Els documents més antics. Les primeres drassanes i el consolat de mar. Font : Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols.

A l'àmbit de la Biblioteca, l'exposició queda configurada amb fonts secundàries : la reproducció és feta a través de fotografies i d'infraestructures a escala – maquetes del tren i de la grua -. També s'exposen objectes com plaques de metall dels tallers on es fabricaven les grues.

El format s'ha fet a partir del muntatge d'un seguit d' unitats d' exposició en format plafons de dues mides : mida gran, gairebé 2 metres d'alçada per 1 metre d'amplada, amb una curvatura de 180º; mida petita, 2 metres d'alçada i la meitat d'amplada, amb curvatura de 90º . Han estat col·locats segons convé en forma còncava o convexa. Per cadascun dels nou temes que conformen aquesta part d'exposició s'han disposat plafons d'un o altre tipus.

La situació a l'espai entre l'escala i la sala d'exposicions de l'edifici de la biblioteca s'ha repartit de la forma següent : al replà intermedi entre la planta baixa i el primer pis s'hi han ubicat dos plafons, un a cada xamfrà, de la mida petita, pertanyents al tema 1, *Prehistòria i antiguitat*. Al replà intermedi entre el primer i segon pis, s'han ubicat dos plafons, un a cada xamfrà, de la mida petita, que corresponen al tema 2, *Època medieval*. Al replà d'arribada al tercer pis s'hi troben dos plafons junts, mida petita que corresponen al tema 3, *Època moderna*. Al vestíbul de la sala d'actes, hi ha dos mòduls més : a la dreta, *Segle XIX*, muntat en dos plafons mida petita; a l'esquerra, *Segle XX*, muntat en dos plafons mida gran. A la sala, hi ha quatre temes exposats que formen un quadre a seguir. Cada unitat formada per dos plafons mida gran. Corresponen als temes 6. *La construcció del port actual* ; 7. *La grua*; 8. *El ramal del tren* ; 9. *El futur del port*.

L'esquema de disseny que s'ha seguit en aquesta part de l'exposició, és el mateix en cada unitat : els plafons dels replans, corresponen cada replà a un tema, i un dels plafons és text o text combinat amb fotografia i l'altre és fotografia que ocupa tot l'espai, amb una frase explicativa de text inserida en la pròpia foto. Pel que fa als plafons del vestíbul i de la sala, tan si la unitat és un de sol o bé dos, sempre hi ha una part de fotografia i una part de text. El text reproduït als plafons és el mateix i en el mateix disseny que apareix al catàleg de l'exposició i ha estat redactat per Àngel Jiménez. Les fotografies que hi ha, la majoria d'elles apareixen al catàleg, però algunes altres són de procedència del llibre del Centenari del Port.

Els continguts que vol transmetre l'exposició, segueixen un fil argumental adaptat a la tipologia de materials dels quals es disposava.

Les fonts primàries de l'Arxiu referides al port, exposades al primer bloc, sota el títol de "*Mostra de documentació*", van des del segle XI fins a l'actualitat i la seva tipologia és variada : privilegis abacials, privilegis reials, llibres de comptes, patents de sanitat, quaderns de pràctics, projectes i plànols del port actual, de la grua, actualment desballestada, premsa de l'època i fotografies de la badia, el moll i els seus usos.

Amb aquesta documentació podem conèixer les activitats que es duïen a terme : construcció d'unes drassanes, permís i llibres de comptes de la construcció d'un moll, els permisos sanitaris, les entrades i sortides de vaixells i la seva càrrega amb els quaderns de pràctics, el procés que va dur a la construcció del moll actual, els canvis en el paisatge de la badia i les activitats humanes entorn al treball relacionat amb el mar.

OBSERVACIÓ n°: Ⓜ ELS TALLERS D'HISTÒRIA ARXIU MUNICIPAL SANT FELIU DE GUÍXOLS	Dates : 11 de juny al 15 d'octubre del 2004; Lloc : Sala polivalent Biblioteca-Arxiu / Sala Maria Xifró Arxiu
Horaris de visita: Biblioteca : matins dmts, dj, dv, dss 10 -13,30 ; tardes dll-dv 17-21 Arxiu : matins dll -dv 9 – 14 ; tardes dmts i dj 17-19 h.	
TALLER D'HISTÒRIA 2003/2004 : EL PORT. CENTENARI ACTIVITATS DE DIFUSIÓ : EXPOSICIÓ	

DESCRIPCIÓ PER UNITATS D'EXPOSICIÓ (vitrina o plafó) : EXPOSICIÓ ARXIU

Títol	v 1 – El port de Sant Feliu a l'Edat Mitjana. Els documents més antics. Les primeres drassanes i el consolat de mar.	
Continguts (descripció del document i informació que aporta)	1. Llibre vermell – recull la informació d'aquest privilegi 2. Pergami Abad Gerald – 1258 – privilegi per tenir drassanes a la platja 3. Privilegi d' Alfons IV - 1443 - privilegi que atorga a Sant Feliu la capacitat per establir un consolat de mar. (El port : pág. 41) 4. Llibre del Consolat de Mar – fins al 1716	
Tipologia de fonts	Còdex- cartulari (Llibre Vermell) ; Privilegi abacial; ; privilegi reial; Llibre del Consolat del Mar.	
procedència	AMSFG	
Textos o imatges que acompanyen el document tipus,	autoria text	Àngel Jiménez
	1.- A	<i>Imatge de St. Feliu – relleu del monestir – Dibuix representant l'Abad Gerald</i>
	2.- B	<i>Llibre intítulat VERBELL de la Universitat. Còdex- cartulari municipal on es transcrivien íntegrament els privilegis i documents més importants favorables al municipi o universitat. Al foli XV v hi troben la còpia del notari del privilegi de l'any 1258 pel qual l'abad benedictí Gerald concedia a la població la facultat de tenir unes drassanes.</i>
	3.- C	<i>Privilegi del rei Alfons concedí als guixolencs en relació al Consolat de Mar (11 febrer 1443)</i>
	4.- D	<i>Llibre del consolat de mar de Sant Feliu (1620 – 1706)</i>
		<u>Descriptiu / informatiu / explicatiu / instructiu</u>
		Llarg / curt
	Llenguatge:	especialitzat / <u>col loquial amb introducció de termes específics</u>
Presentació / format / disseny	Full apergaminat sobre cartolina de color fosc.	

**Exemple de descripció per Unitat d'Exposició – vitrina o plafó –
 Font : elaboració pròpia**

Els temes que conformen aquest apartat són :

EXPOSICIÓ ÀMBIT ARXIU : MOSTRA DE DOCUMENTS

Vitrina 1 : El port a l'Edat mitjana. Els documents més antics

Vaixells a la badia de Sant Feliu

Vitrina 2 : El port a l'Edat moderna. El primer moll

Vitrina 3 : L'arribada de vaixells al port : patents de Sanitat i Quaderns de pràctiques

Vitrines 4, 5, 6 . La construcció del port actual

El segon bloc d'exposició, presenta un recorregut cronològic de la funció del port de Sant Feliu des dels orígens fins a l'actualitat a través de la reproducció de fotografies. La seqüència és la següent :

EXPOSICIÓ EL PORT àmbit biblioteca-sala d'actes

1. Prehistòria i antiguitat
2. Època medieval
3. Època moderna
4. Segle XIX
5. Segle XX
6. La construcció del port actual
7. La grua
8. El ramal del tren
9. El futur del port

La difusió de l'activitat es fa com de manera habitual, amb la revista l'Arjau i durant els actes que se celebren amb anterioritat. També es publica el llibre catàleg de l'exposició.

9.2 Didàctica de l'exposició : El port. Dossier didàctic.

La creació d'unes activitats didàctiques relacionades amb l'exposició del Centenari del Port encaixaven perfectament amb els meus objectius llunyans i que creia ja oblidats. En un dels meus projectes més inicials d'aquesta tesi, havia pensat elaborar uns materials didàctics amb fonts primàries i fer-ne una aplicació a un grup d'alumnat per arribar a unes conclusions. El fet que la investigació anés prenent vida pròpia i que cada passa que feia era obrir finestres a un nou món – tota la primera part del treball – em va fer desistir d'aquesta idea, més que res, perquè el temps és el que hi ha i no disposava ja de més cursos.

Però, vet aquí que durant el muntatge de l'exposició en el qual hi vaig col·laborar²⁰, potser de manera inconscient se'm desvetllà el propòsit inicial i mentre muntàvem vitrines, jo m'imaginava mainada amb ulls inquietos per poder entendre què volien dir aquells documents antics.

Suposo que també hi va ajudar el fet que ja coneixia alumnat de Sant Feliu per les observacions a classe als centres de primària Gaziell i l'Estació i al de Secundària de l'IES Sant Feliu.

Donat que l'exposició s'inaugurà a principis de juny, vaig pensar que tenia tot un estiu per pensar-hi i que el treball potser només ocuparia una part dels mesos de juliol i agost que tenia programats per treballar en la investigació.

²⁰ Tal com vaig esmentar al protocol d'accés (vegeu Capítol III Reflexions metodològiques) la meua participació com a observadora no participant, en un principi, podia passar a participant, ja que d'alguna manera oferia la col·laboració com a contrapartida al fet de poder seguir totes les activitats del Taller.

Així és que vaig començar el treball i allò que havia de durar un parell de setmanes i ser una mica més que un fulletó amb preguntes sobre l'exposició es va allargar durant tot l'estiu. El que tampoc em podia imaginar eren les conseqüències d'aquest fet i que d'una manera gairebé fortuïta, podia incloure a la tesi l'apartat de creació, experimentació i anàlisi de conclusions d'uns materials nous i fets a la carta per l'ocasió, però que no són cap invent, sinó una síntesi de la didàctica que he anat descobrint i aprenent durant tots els anys de la meva docència.

L'objectiu remot va ser personal : volia fer-ho i gaudir-ne. El segon, va venir després : donar les gràcies d'alguna manera a l'equip dels Tallers, per haver-me deixat entrar en la seva privacitat de les reunions, escoltant tot allò que deien i escrivint i observant des d'un angle de la taula. Si el treball els agradava, bé, i si no, jo ja m'havia realitzat fent-lo. L'objectiu més directe, des del punt de vista acadèmic, que em vaig marcar va ser que els nois i noies de Sant Feliu poguessin visitar l'exposició, tan en grup – amb professorat o sense – o individualment, que coneguessin una part del seu patrimoni, que poguessin transformar el patrimoni en coneixement i que tinguessin elements crítics per analitzar la realitat.²¹

Aquests objectius de caràcter genèric, es converteixen en objectius de coneixement de la realitat present a Sant Feliu : el mar i la relació amb la població i les seves activitats, economia, societat i política, a través d'una documentació prou variada i significativa per poder-ne fer un discurs històric. Per altra banda, també em vaig fixar objectius de procediment per una visita a una exposició, per fer-ne un

²¹ Recordem que l'exposició tenia dues parts : la de l'Arxiu, mostra de documents i la de la Biblioteca, amb plafons que contenien el discurs històric.

seguiment cronològic i diacrònic, per treballar la observació de documents i per desenvolupar habilitats cognitivo-lingüístiques.²²

Els continguts a treballar venien donats per la pròpia exposició. Cada vitrina de la sala de l'Arxiu tenia un títol genèric que formava part del continuum cronològic. Des del primer poblament al turó dels Guíxols, fins a la inauguració de la col·locació de la primera pedra del moll artificial al 1904, passant per pergamins de privilegis sobre el comerç marítim, de permisos de construcció de molls, de cartes, de certificacions sanitàries... tipus de vaixells, oficis antics ...²³

A l'iniciar un plantejament sobre com havia de ser el material didàctic, vaig tenir en compte una sèrie de variables que podien ajudar o entorpir el procés d'aprenentatge que es pretenia amb el dossier i tenint-les presents, vaig dissenyar els materials. Calia veure que :

- l'exposició estava "partida"; mostra de documents a l'Arxiu, plafons amb el discurs elaborat a la Biblioteca , escales i sala auditori.
- Quina tipologia d'alumnat hi podia anar ?
- Quina mena de metodologia de treball calia emprar ?
- Quina seqüència era la més encertada ?
- Amb quins recursos materials per elaborar el dossier podia comptar per tal de facilitar l'aplicació ?

²² Jaume JORBA, Isabel GÓMEZ i Àngels PRAT (eds.) *Parlar i escriure per aprendre. Ús de la llengua en situació d' ensenyament-aprenentatge des de les àrees curriculars*. Bellaterra: Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1998. sèrie Eines i Estratègies, 7

²³ Per tal de no repetir, us remeto a la descripció de l'exposició. A l'apartat anterior a aquest.

Els resultats calia que fossin un material que contemplés les dues parts de l'exposició. A la primera, amb una tipologia d'activitats d' investigació i descoberta, a través del qüestionari comprensiu, de les relacions, de les identificacions entre el que veien i el que tenien a les mans ; seguint el fil de la cronologia, però sense obviar fer referències a l'abans i al després. Que amb l'observació de la documentació i les qüestions que se'ls presentava arribessin a construir petites veritats històriques al voltant del seu patrimoni.

A la segona part, la relació amb el que ja havien après a l'apartat de l'arxiu, que fos constant; que trobessin la raó i el perquè dels textos i que desenvolupessin la capacitat de crear textos històrics.

Aquestes activitats estarien contingudes en un dossier de fulls solts, elaborats amb un programa informàtic convencional²⁴ que admetés reproducció d'imatges de l'exposició i que físicament quedés també dividit en dos apartats com els àmbits de la pròpia exposició : les activitats de l'arxiu, reproduïdes en fulls apaïrats i les de la Biblioteca en fulls plantats. El dossier ve iniciat per una fotografia de la badia de Sant Feliu on s'hi distingeix clarament la funció natural de port i la construcció artificial ; la fotografia va acompanyada de dos textos : un més formal, una definició de port; l'altra més personal, una dedicatòria a qui treballi el dossier²⁵. La portada conté les informacions necessàries per identificar el material :

²⁴ Word de Windows

²⁵ “ Perquè amb el treball d'aquest dossier us amari l'esperit “ganxó”

TALLER D'HISTÒRIA 2004 Centenari del Port. Sant Feliu de Guíxols. Exposició

ACTIVITATS Cicle mitjà

PORT: abric natural o artificial en una costa (...) en el qual, ultra romandre-hi segurs els vaixells, s'hi pot efectuar les operacions d'embarcament i desembarcament de persones i mercaderies.

(Diccionari de la GEC)

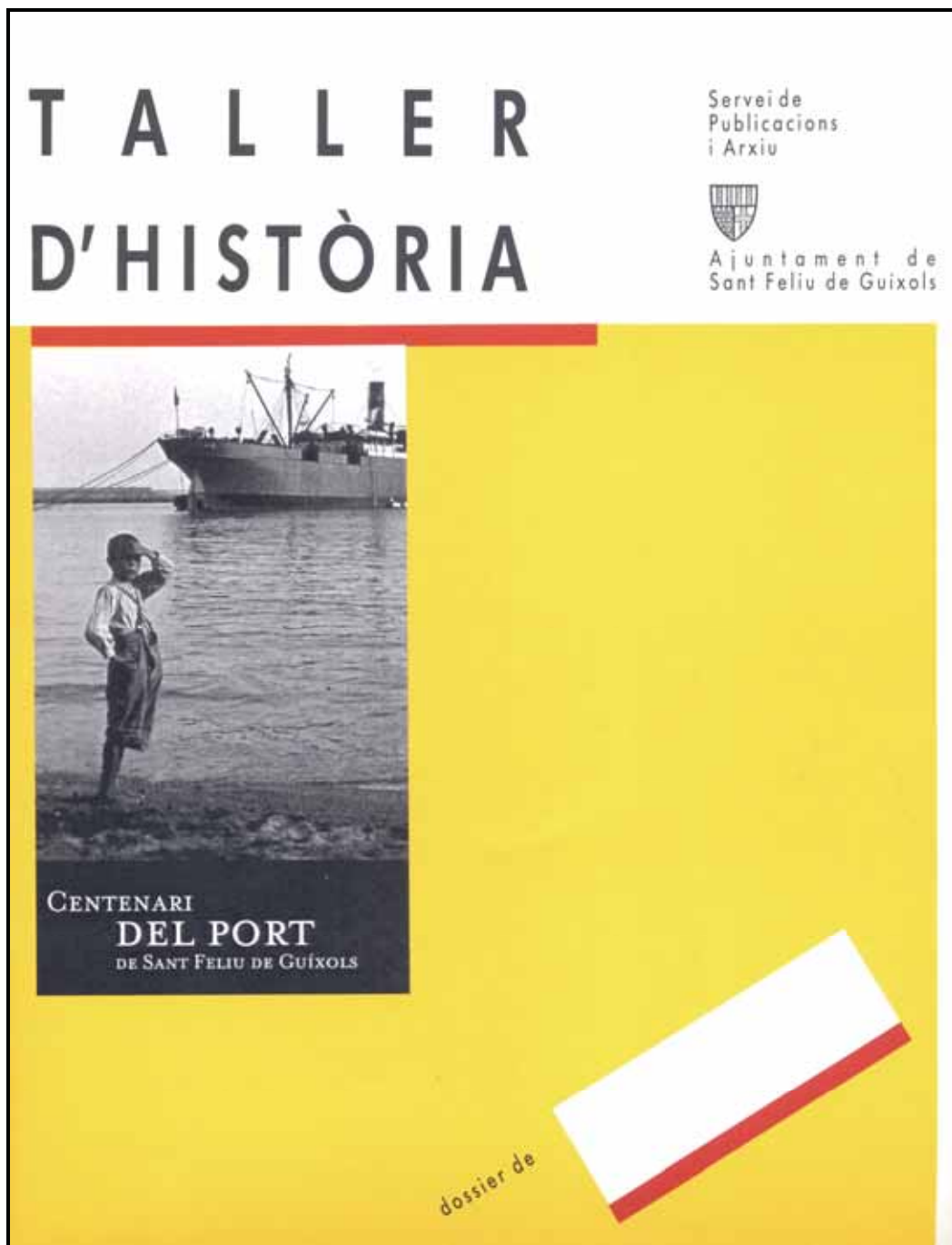

Perquè coneixent els fets i el passat de Sant Feliu, us amari l'esperit ganxó...

També vaig incloure un petit guió pel professorat amb unes idees sobre el com s'havia creat i uns suggeriments per treballar a classe el tema, amb la inclusió d'un joc de rol sobre el futur del port.

Falta, però resoldre una qüestió, ¿ per quin nivell s'havia de crear ? Per tal de no caure en favoritismes entre uns nivells o altres, la decisió va ser fer del mateix material tres nivells. Els tres tindrien els mateixos temes de contingut, però el volum de coneixements i la metodologia s'adaptaria segons el curs a qui anés dirigit. La portada, de color diferent, seguint les pautes dels llibres de lectura de les Biblioteques. Així és que el resultat final ha estat : una carpeta amb portada informativa : Tallers d'història i adhesiu amb la fotografia anagrama de l'exposició²⁶

²⁶ La mateixa que consta a la portada del dossier perquè és el logotip de totes les activitats del Taller del Port. Es tracta d'una fotografia de principis de segle d'un nen a la platja amb un vaixell al darrera, titulada " Vapor de càrrega Palermo. Any 1926" . Col. Agustí Roldós.

Portada del Dossier de materials didàctics :

Maria Calzada i Olivella. *Taller d' Història. Centenari del Port de Sant Feliu de Guíxols. Exposició. Activitats didàctiques.* Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols.
Sant Feliu de Guíxols, agost 2004

que contenia quatre dossiers :

ARXIU Municipal SFG TALLER D'HISTÒRIA CENTENARI PORT. EXPOSICIÓ. MATERIALS DIDÀCTICS			
		nivell	Color portada
Dossier 1	Activitats didàctiques	Primària Cicle mitjà	Vermell (I ₂)
Dossier 2	Activitats didàctiques	Primària Cicle Superior	Verd (I ₃)
Dossier 3	Activitats didàctiques	Secundària ESO	Groc (JN)
Dossier 4	GUIA PEL PROFESSORAT		

A finals d'agost vaig lliurar una còpia dels materials didàctics elaborats a la Direcció de l'Arxiu. Van tenir una acollida molt bona, per la idea, pel temps esmerçat i pel tipus d'activitat que es plantejava. Els materials donaven una altra dimensió a l'exposició pel que fa a la visita de la població escolar. Era aprofitar la feina feta per donar-hi el màxim de difusió.

La primera idea de l'Arxiu va ser publicar-los. Es van fer tràmits pel que fa al disseny i números per calcular tiratges i preus. Però la quantitat demanada no entrava dins els pressupostos de l' Arxiu, i el moment conjuntural amb l'Ajuntament no era el millor.²⁷

²⁷ Durant el mes d'agost, es va publicar la notícia que l'Ajuntament deixava de publicar la revista de l'Àrea de Cultura i Ensenyament, l' *Arjau* perquè calia reduir pressupostos; la resposta popular contrària a aquesta decisió de l'alcaldia, va ser tan clamorosa, que es va haver de retirar la proposta. El número de l' *Arjau* que havia de sortir al carrer pel setembre, va sortir finalment durant el mes de novembre.

Finalment, la única decisió que es podia prendre fou la de fer-ne una edició amb fotocòpies i carpetes de l'Arxiu, respectant tot el format original.

Una variació respecte al programa inicial, fou perllongar el temps de l'exposició – que finalitzava el 15 d'octubre – fins el 31 del mateix mes, per donar possibilitats als centres d'ensenyament que volguessin visitar-la.

Pel 30 de setembre fou convocada una reunió de representants de Claustre, per presentar els materials. Es lliurà un exemplar per a cada persona assistent, i s'explicà el funcionament del dossier i els suggeriments pràctics que proposa.

Els materials foren ben acollits i ben aviat s'establí un calendari de visites a l'exposició.

Calendari de visites a l' Exposició Centenari del Port. Centres i nivells

Col·legi St. Josep	Setembre /Octubre	22	23	27
		6	7	11
		13	14	18 i 25
CEIP Gaziel	octubre	11		
		13		
		14		
CEIP L'Estació		18		
		21		
		27		

La circumstància de la visita fou aprofitada pel professorat per recordar el tema que s'havia treballat el curs passat i també perquè el coneguessin grups que no hi havien participat abans. També motivà la necessitat de fer una visita prèvia a l'exposició, a l'Arxiu com institució.

El treball a l'exposició del Centenari del port tingué diverses fórmules, tal com dona de si el material : en gran grup amb professorat; en petits grups sense professorat; individualment amb companyia de pares o mares ...

El mètode de treball també fou divers : seguint tota l'exposició; seguint-la fent-ne dues parts; escollint només uns aspectes determinats.

Però la veritable sorpresa va ser quan una professora del Col·legi Sant Josep, la Margarita Viñals, especialista de música amb docència a Socials, amb coordinació amb l'Anna Sureda, especialista de Socials, va incloure el dossier com a material per treballar un Crèdit Variable de coneixement de la vida cultural de Sant Feliu. La Margarita Viñals va treballar durant un trimestre amb tres grups d'alumnat l'exposició i els seus materials, integrat en un crèdit variable de coneixement de les institucions culturals de Sant Feliu : Arxiu, Biblioteca i Museu.

9.3 Didàctica : El Crèdit Variable

La inclusió de les activitats proposades per l'arxiu des de l'Exposició "Centenari del Port " en un crèdit variable, ve motivada per confluència de dos factors : en primer lloc, la creació d'uns materials didàctics, que sota el títol "El Port", s'elaboren seguint els elements de l'exposició amb la consegüent presentació del Dossier en una reunió amb la representació del professorat de les escoles de Sant Feliu. El segon, el projecte de Crèdit Variable de Socials que elabora una professora del col·legi Sant Josep.

Pel seguiment i observació de l'aplicació d'aquesta didàctica, s'ha utilitzat diversos canals :

a) La comunicació constant bàsicament via internet i telèfon amb la professora Margarita Viñals, que després de programar el crèdit, juntament amb la cap de Seminari Anna Sureda, ha impartit les classes i ha conduït l'alumnat en aquesta experiència.

b) L'observació directa, en tres ocasions. Una, l'assistència al desenvolupament de les activitats de treball a l'arxiu, l'altra en una sessió a l'aula de comentari i correcció dels treballs duts a terme en un dels tres grups que han participat a l'experiència. Una tercera sessió amb participació de la totalitat de l'alumnat, que s'ha enregistrat en vídeo.

c) L'anàlisi sobre la documentació generada per la realització del crèdit : programació, calendari, informe sobre la composició de l'alumnat i materials emprats pel procés : avaluació inicial i

d) Registre d'imatges de la visita a l'arxiu.

Pel que fa a l'observació seguida, em vaig limitar a les activitats del primer trimestre en que es treballava a l'Arxiu i per tant, d'alguna manera es participava en el Taller "El port" objecte de l'estudi de cas.

El Crèdit Variable de Ciències Socials per l'alumnat de l' Escola Sant Josep de Sant Feliu de Guíxols, ve motivat per la visita d'inspecció feta al curs 03/04, en motiu d'una prova de qualitat a l'àrea de socials.

Del seu informe es desprèn que els continguts estaven per sobre de la mitja, però que els faltaven procediments i es detecta que hi ha aspectes pràctics que es veien només a primer curs de l' ESO o que havien estat apresos en un moment determinat i com que no s'havien repassat l'alumnat oblidava amb facilitat. Davant el suggeriment de l'inspector sobre la possibilitat de treballar i/o reforçar alguns aspectes pràctics, el departament de Socials, amb la cap, Anna Sureda i la professora que impartiria la matèria, Margarita Viñals, es proposa fer un crèdit variable de socials pensat des d'aquesta perspectiva .

La proposta de crèdit sorgit des de la col·laboració d'ambdues professores s'adreçava en l'interès que l'alumnat conegués a quins llocs s'havien d'adreçar per tal de documentar-se, pensant en el proper treball de recerca que els tocarà fer a batxillerat, i saber que hi ha institucions de Sant Feliu que són molt interessants perquè formen part de la història .

El crèdit es proposa com a objectius generals, partir de la idea central de la visita i coneixement dels recursos patrimonials de Sant Feliu de Guíxols, perquè a nivell general, *" i no només quatre "llampats"*, en coneguessin la seva existència. Un altre dels objectius era perquè coneguessin també altres sortides professionals²⁸. Aquest coneixement es portaria a terme a través de la visita i activitats presentades a tres institucions cultural de Sant Feliu : l'Arxiu, la Biblioteca i el Museu.

²⁸ La majoria de famílies d'on provenen aquests nois i noies treballen com a temporers al sector del turisme.

<p><i>1. Visita a l'Arxiu</i> Explicació del que és un arxiu Fer les activitats proposades de l'exposició del port</p> <p><i>2. Visita a la Biblioteca:</i> Saber el funcionament de la biblioteca com a font de documentació</p> <p><i>3. Visita al Museu:</i> Explicació del funcionament del museu: principals zones d'exposició i treball, professions,... Visita al monestir - església i realització d'activitats Visita al fortim i realització d'activitats</p>

Concretant en la primera part de visita a l'Arxiu, s'han proposat els objectius següent :

1. Visita a l'arxiu	
Conèixer un arxiu	Quin tipus de documents hi trobem Com s'aconsegueixen El funcionament d'un arxiu Emplaçament dels diferents arxius de la comarca
Exposició del port	La història del port de Sant Feliu Principals activitats econòmiques de la vila Importància dels documents per narrar la història del port Relació amb la resta de la comarca durant la història

El perfil de l'alumnat de 4art d'ESO que participa en aquest crèdit al Primer Trimestre del curs 2004 -2005, és força homogeni. Tenen assolit l'hàbit de fer deures però els manquen recursos a l'hora d'ampliar material o de fer recerca. La formació de grups i la seva assignació, s'ha fet atenent el nombre de sol·licituds, i el nivell segons els resultats obtinguts en les proves de competències bàsiques. També s'ha

contemplat la possibilitat d'algunes persones de poder pertànyer en un o en un altre grup ; i, com a darrer criteri, a raons pràctiques de funcionament. Aquest criteris han portat a la creació de tres grups : dos d'iniciació i un d'ampliació.

El grup d'ampliació està format per alumnat amb un alt Grau de competitivitat. No mostren massa comunicació i sovint els resultats no són els que es podrien preveure. Segons opinió de Marga Viñals, es tractaria de *"la por al ridícul o a no encertar-la pot més que l'aportació que puguin fer "*. Aquesta és la principal mancança del grup : por per expressar-se i exagerada prudència en la participació.

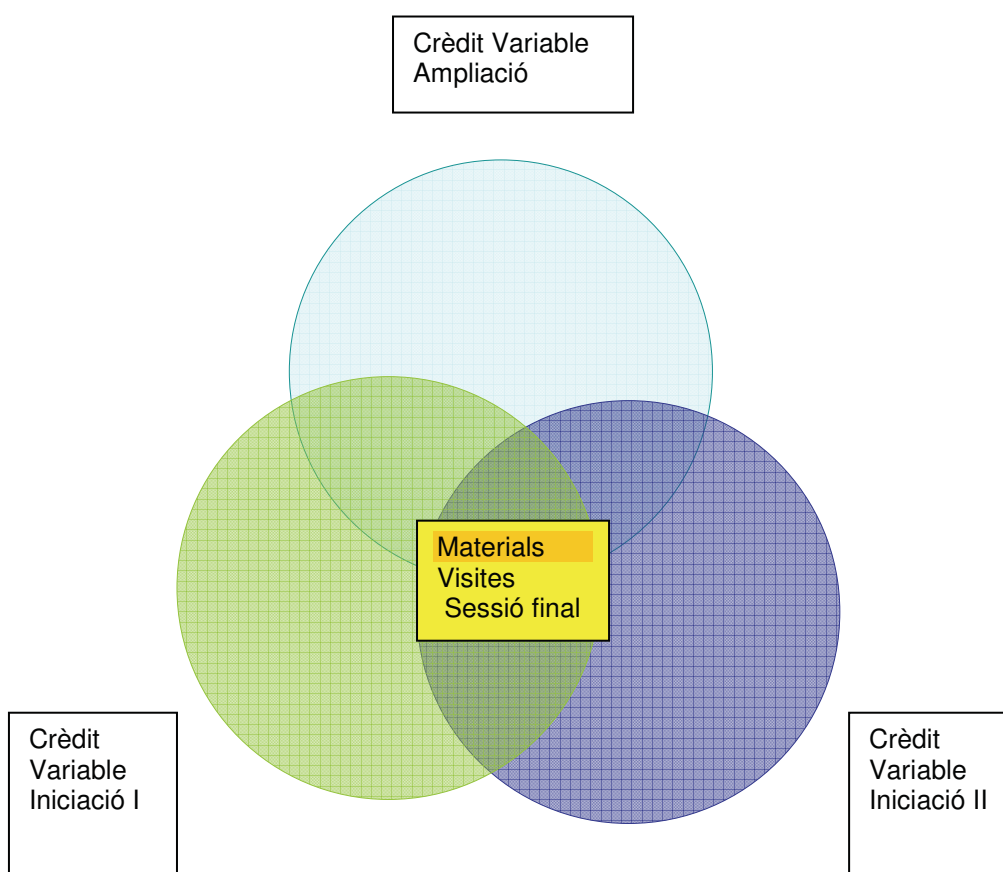
El grup d'iniciació 2 és un grup molt bo a nivell de treball. És un grup més espontani, amb molta facilitat per participar perquè el clima és més distès. I tot i que no hi ha tanta competitivitat, la motivació és la mateixa o més que la mostrada al grup d'ampliació. En canvi, Marga Viñals creu que aquest grup té serioses mancances del treball amb procediments : no hi ha l'hàbit de cercar informació que no sigui al llibre de text i en tot et demanen l'opinió per saber si el que fan esta bé o no. D'altra banda ho compensen manifestant molta curiositat i interès.

El grup d'iniciació 1 està format per perfils molt diferents. Alumnat provinent de grups ACI – adaptació curricular individualitzada -, amb dificultats per seguir el nivell general; alumnat que podria estar en el grup d'iniciació 2 tot i que li costaria seguir el ritme. Dintre aquest grup hi ha un subgrup que l'únic que els motiva és fer atractiva l'activitat i la novetat que suposa sortir de l'aula. Fan la feina per tal d'aprovar i treure's el títol de l'ESO. Si que sempre trobem coses que els criden l'atenció però costa que mantinguin el ritme de treball varies sessions seguides.

L'altre subgrup són nenes que s'ho passen bé fent deures i que a més de treure's el títol volen aprendre quelcom.

Pel que fa a aspectes normatius i de valors, totes les persones del grup compleixen i es mostren responsables tant en el tracte amb la gent com en les seves obligacions. Les principals mancances d'aquest grup és que no relacionen els coneixements entre les diferents matèries, els costa treure conclusions davant els fets; segueixen només pautes molt clares i definides. Es perden amb facilitat si no troben les respostes amb els títols de les preguntes...

Quadre general de l'organització amb els tres nivells del Crèdit Variable- Ampliació i Iniciació I i Iniciació II. Activitats i materials compartits.

La metodologia de treball i el desenvolupament seguits al Crèdit, ha combinat el treball a l'aula i a l'Arxiu, repartit en un total de 5 sessions per grup i una darrera sessió conjunta:

Sessió 1 :	Arxiu. Classe magistral
Sessió 2 :	Treball a l'aula : qüestionari
Sessions 3 i 4 :	Treball a l'Arxiu : visita de l'Exposició "El Port"
Sessió 5 :	Correcció a l'aula – 11 / 11 / 04
Sessió 6 i darrera:	Reunió dels tres grups i avaluació 25 / 11 / 04

La primera activitat pels tres grups és una avaluació inicial del crèdit a través de 15 ítems :

***Avaluació Inicial Crèdit Variable El Port.
Col·legi St. Josep. Professora Margarida Viñals Curs 2004 - 2005***

Avaluació Inicial

- 1.- Què és un arxiu?
- 2.- Què s'hi pot trobar?
- 3.- Quants arxius hi ha a la teva comarca?
- 4.- De quina època és la primera esglèsia de Sant Feliu?
- 5.- A quina ordre varen pertànyer la primera comunitat que s'hi va instaurar?
- 6.- Quins noms reben les torres de l'esglèsia? Quina funció tenien?
- 7.- De quines èpoques és l'esglèsia de Sant Feliu?
- 8.- Per què s'anomena porta ferrada? De quina època és?
- 9.- Què és el fortim?
- 10.- Quin tipus de restes s'hi han trobat?
- 11.- Què és un bot de salvament?
- 12.- Quins són els seus inicis a Sant Feliu?
- 13.- On es situa la cova del Sant?
- 14.- Com es busca una font bibliogràfica? Posa un exemple.
- 15.- Quin tipus de document trobem en una biblioteca?

Tot seguit s'inicia el treball amb una primera visita a l'Arxiu. Es tracta d'un primer contacte i per tant, la visita té caire de classe magistral impartida per la tècnica Mª Àngels Suquet, sobre què és l'Arxiu i quines són les seves possibilitats. Se segueix amb un qüestionari de comprovació sobre els coneixements adquirits.

Seguiran dues sessions més a l'Arxiu per tal de treballar sobre l'exposició "El Port". La finalitat és treballar el dossier editat per l'Arxiu²⁹ en petits grups autònoms que tria el mateix alumnat amb una única condició : que es treballi amb interès. La següent sessió, a l'aula, inclou la correcció, comentaris i opinions personals. Els objectius que persegueix aquesta metodologia són essencialment :

- sortir de l'aula
- treballar en parelles, per aprendre de l'altre/a i per compartir l'adquisició de nous coneixements i millorar l'expressió. Aquest punt s'aconsegueix per la comparació d'apunts i perquè cadascú pot sentir motivació per aspectes diferents que després se sumaran – dades més objectives, dades històriques, anècdotes ... –
- aconseguir de treballar amb autonomia. El fet de tenir un guió de visita, permetrà repetir l'experiència fora de l'horari escolar. ³⁰

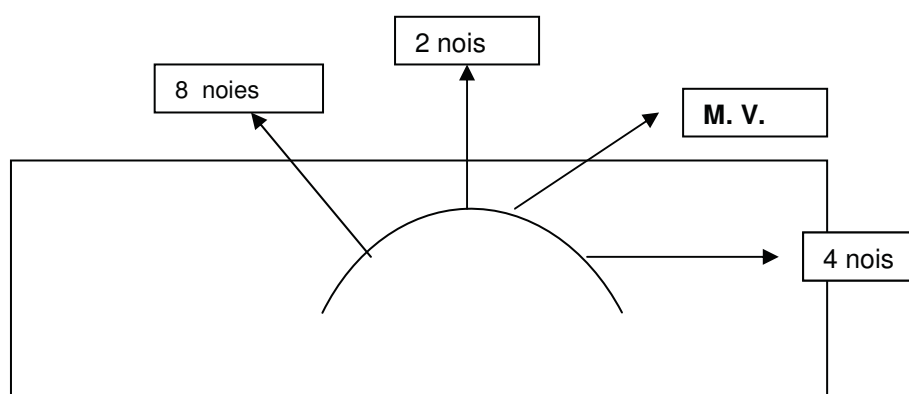
²⁹ Maria CALZADA i OLIVELLA *Centenari del port de Sant Feliu de Guíxols. Exposició. Activitats Didàctiques. ESO.* St. Feliu de Guíxols: Arxiu Municipal Sant Feliu de Guíxols, setembre 2004. Materials creats per seguir l'exposició del Taller 04/ 05.

Per l'anàlisi vegeu aquest mateix capítol apartat 9.2 Didàctica de l'Exposició: El port. Dossier didàctic. Per la consulta directa, Document apart.

³⁰ Aquesta metodologia ve expressada en el guió pel professorat del dossier de treball "El Port"

El Crèdit d' iniciació 2 realitza una sessió de treball a l'Arxiu en petits grups de treball, una de les modalitats prevista a la programació del material ofert per l'Arxiu. Cada grup ha anat seguint els materials de l'exposició, des de l'àmbit de l'Arxiu fins al de la Biblioteca, responnent a les activitats que se'ls proposava. En diverses ocasions han demanat la col·laboració de la professora que aclaria dubtes o els feia trobar a través dels materials i la reflexió, les seves pròpies respostes.

El dia 11 de novembre del 2004, aquest mateix grup, Crèdit d'iniciació 2, fa la sessió de correcció a l'aula. Durant aquesta sessió es posen en comú els aprenentatges assolits amb les activitats de l'exposició. El grup està format per 14 persones, 6 nois i 8 noies. La col·locació a l'aula per tal de facilitar el diàleg és de mitja lluna. La mestra queda situada també entre la rotllana que pren una forma com segueix :

Esquema de la col·locació en la posada en comú

La professora inicia la sessió fent-los reflexionar sobre els continguts que han adquirit, a través d'una qüestió : *Quines quatre coses han fet canviar el curs que ens lliga el Port.*

Aquesta introducció desferma un seguit d'intervencions sobre els esdeveniments, tot i que primer els cal situar-se. Apareixen els conceptes : la col·locació de la primera pedra, el poder del monestir, el primer document que parla del port; les disputes entre el monestir i la universitat, que acaba amb el dret de carreratge³¹; les drassanes, la llotja, el consolat de mar, el primer moll, els privilegis d'Alfons V.

Segueix un segon bloc sobre preguntes directes referides als materials : els certificats de salut, els *indianos*; aspectes sobre antics oficis, com el de camàlics; la idea general de la importància del port per la població.; la comparació entre el port de Sant Feliu a l'actualitat i el de Barcelona, que coneixen per una sortida.

Un tercer bloc consisteix en llegir i comentar els textos elaborats, que es proposen a l'activitat de coneixement del port, prenent el paper de periodistes³². Els remarca la idea que segons l'any que hagin triat pel seu projecte de diari, podran donar unes informacions o unes altres. Arran de les diverses lectures es fa una reflexió sobre la redacció de l'article i la oportunitat que tenien de millorar la nota. Mostra que està dolguda pels resultats.

Un quart bloc ve marcat pel tema del tren. Aquí l'alumnat recorda i recupera experiències familiars i apareix l'element dels avis.

³¹ El Dret de carreratge fou el final de les disputes de poder entre el Monestir i la Vila. Amb aquest dret, Sant Feliu passava a ser considerat " carrer de Girona" i tenia lliure sortida al mar per comerciar, de manera que el port deixava de ser monopoli del Monestir.

³² Es refereix a una activitat proposada a " *El Port. Dossier didàctic* ".

El darrer apartat el dedica a la opinió personal, proposant una reflexió en base a les dificultats, al seu grau d'aprofitament i al seu criteri si l'activitat realitzada valia o no la pena de dur-la a terme. En general, la crítica és positiva.

El Crèdit d'ampliació ha fet tot aquest treball, però l'observació que es fa amb aquest grup correspon a la sessió final, de correcció, en base al registre fet en suport vídeo el dia 25 de novembre del 2004. El grup està integrat per 19 alumnes, 8 noies i 10 nois. La situació és al voltant d'una gran taula quadrada. Aquesta sessió s'enregistra en vídeo. El so és directe, cosa que fa que en algun moment hi hagi una mica de dificultat, a la sortida del pati, als 6 minuts de gravació. L'enregistrament total és de 18 minuts.

El fet d'haver-hi una càmera fixa que els està observant i gravant, condiona la seva actuació normal. A la gravació es mostren amb actitud seriosa ; la participació és important, però molt continguda. Pel que fa a les intervencions són nombroses, però ordenades i es respecta el torn de paraules.

Els temes que es treballen són els relacionats amb la documentació, visita a l'arxiu i arxivística i l'exposició : text i imatges. Treballen passat i present en tot allò que es relaciona amb l'exposició – el port, oficis, activitats, documentació generada – .

La professora dirigeix la sessió que es desenvolupa seguint com a fil conductor el procés dels documents que apareixen a l'exposició i els fets generats al seu voltant, fent aparèixer els personatges en cada moment oportú. S'inicia plantejant els objectius següents :

- Corregir la part del dossier que han treballat en grup a l'exposició de l'Arxiu
- Contestar les preguntes que facin
- Comentar els dubtes o dificultats principals que han tingut en el treball

La metodologia que aplica es basa en la recerca de la participació i de l'aportació de respostes i idees per part de l'alumnat. És per això que busca causes als fets que s'esmenten, fa aclariments, demana els perquè, dóna informacions, formula hipòtesi – “ *què passa si el vaixell que arriba no té la patent de sanitat ...*” - resitua, sintetitza, relaciona passat i present. Els fa arribar a conclusions.

Amb aquesta sessió, podem concloure que l'avaluació a l'activitat amb fonts d'arxiu, i segons les opinions personals que han anat sorgint durant la correcció dels exercicis, l'alumnat del grup d'ampliació 2, reconeix que :

Pel que fa al treball del dossier :

- el dossier “ El port”, materials didàctics, els feia reflexionar i relacionar aspectes diferents : “ *et posaven preguntes que no te les deien* “

- que els ha ajudat a deduir, tot i que reconeixen la dificultat que comporta el fet d'haver de pensar davant l'enganyosa facilitat "d'empollar"
- el treball en parella els ha anat bé, treballen més bé, més fàcil que si fossin sols/es. Han aprofitat molt per poder completar.
- els han agradat les vitrines i els vaixells

Pel que fa als documents :

- reconeixen que la lletra dels documents era difícil
- que feien la lletra petita i a mà
- la dificultat de la llengua – llatí – dels documents, que no dominen
- els ha sorprès la conservació, "*un paper de tants anys* "
- gràcies a les fotografies han conegut espais que no sabien que eren d'aquella manera
- troben que és important tenir arxiu : per tenir informació, "*per si vols saber coses dels avis ...* "
- la importància del treball del personal de l'arxiu: recollir, guiar-te, classificar-ho
- la importància de tenir tota la informació que hi ha recollida i que la puguin trobar

- reconeixen el valor dels documents com a font primària dels esdeveniments, perquè a través d'ells es pot descriure un fet històric. En paraules textuais “... *saber com va sorgir tot ... sempre va bé de saber-ho* “, “ *la importància dels documents que ens han ajudat a aprendre coses noves de Sant Feliu que no sabiem ...*”
- reconeixen quin és el treball dels historiadors

També han treballat l'autocrítica, reconeixent que :

- la seva actitud no ha estat sempre la correcta. Reconeixen que el darrer dia estaven “una mica esverats”
- l'aprofitament. Pensen que no tots van aprofitar el que calia, que parlaven força entre ells, però que la feina la feien i ... “*no cridàvem*”
- acaben posant-se la nota que creuen que reflexa el seu treball.

IMATGES DE LA VISITA A L'EXPOSICIÓ EL PORT

ALUMNAT 4t ESO CRÈDIT VARIABLE Ciències Socials. Col·legi Sant Josep

Docència Margarita Viñals

Sant Feliu de Guíxols. Novembre 2004

Font : Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols

10. Activitats de difusió del taller : les publicacions

La primera de les publicacions que sorgeixen arran el Taller 03/04, són els dossiers de material informatiu, fruit de la tasca del grup d'investigadors. Es presenten en format fotocòpia i són documents de treball intern per l'equip dels Tallers. Aquest en fa la revisió dels aspectes que creuen que cal ampliar, il·lustrar o explicar millor, així com d'altres aspectes de tipus formal. Per fer-ne la revisió, el coordinador, Jordi Gaitx, va elaborar una plantilla per unificar criteris. La revisió i posada en comú en una reunió de Tallers, aporta nous elements i permet la discussió i noves recerques.

D'aquests dossiers n'hi ha dos, una primera versió, una segona que recull suggeriments de l'equip, fins a la tercera que es consensua. De la darrera versió se'n fa la publicació en format llibre, que conté una presentació, consells per a la lectura, un capítol inicial resum de tots els períodes, text adaptat i dirigit a l'alumnat, vuit capítols i apèndix.

SUMARI
Presentació <i>Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols</i>
Consells per la lectura
Sant Feliu des del mar <i>per Dolors Rubirola</i>
Marc Geogràfic <i>Àngel Jiménez / Néstor Sanchiz</i>
Prehistòria i Antigüitat <i>Àngel Jiménez / Néstor Sanchiz</i>
Època medieval <i>Àngel Jiménez/ Jordi Vivo</i>
Època moderna <i>Gerard Bussot/ Àngel Jiménez/ Jordi Vivo</i>
Segle XIX <i>Gerard Bussot / Jordi Vivo</i>
La construcció del port actual <i>Gerard Bussot/ Àngel Jiménez</i>
Segle XX <i>Gerard Bussot/ Àngel Jiménez</i>
El futur del port <i>Joan Vicente / Bartomeu Vilà</i>
Apèndixs : Cronologia, Bibliografia, Procedència de les imatges, Vocabulari

El llibre es presenta com una obra col·lectiva, que ve signada en primer lloc pel coordinador, en Jordi Gaitx i que a la presentació que en fa l'Arxiu, s'hi esmenten totes les persones que hi han col·laborat.

El concurs literari de sant Jordi, fruit d'una de les activitats als centres docents relacionades amb el Taller, també genera publicació.³³ Es tracta de recull dels textos i dibuixos elaborats per la població escolar que han estat guanyadors del Concurs. És una activitat en la que hi participa tota la comunitat educativa de Sant Feliu : tres escoles de primària i dos instituts de la xarxa pública de la Generalitat i dues escoles privades concertades.

La publicació de Sant Jordi d'aquest taller, es presenta en format llibret, amb portada fotogràfica "*Operaris a les obres del moll. Any 1907-1908*". S'inicia amb una presentació de l'alcalde, Miquel Lobato, i a continuació cada centre disposa de diverses pàgines per poder publicar un text de cada grup classe. Els centres segueixen un ordre alfabètic, i queden en primer lloc els centres d'ensenyament primari i després els de secundària. Els nivells que participen al concurs són diversos depenent de cada centre:

		Educació Infantil	Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior	Educació Secundària
CEIP	Baldiri Reixach	P 3 a, b,c P 4 a, b; P5	1er, 2n	3er; 4rt	5è; 6è	-----
Col·legi	Cor de Maria	P3 ; P4 ; P5	2n	3er; 4art	5è; 6è	-----
CEIP	Gaziel	P4; P5	1er ; 2n	3er; 4art	5è; 6è	-----
CEIP	L'Estació	P3; P4; P5	1er; 2n	3er; 4art	5è; 6è	-----
Col·legi	Sant Josep		1er; 2n	3er; 4art	5è	3er ESO
IES	Sant Elm	-----	-----	-----	-----	1er; 2n; 3er; 4art ESO; 1 i 2n Batx.
IES	Sant Feliu	-----	-----	-----	-----	1er; 2n ESO

³³ per més detalls, vegeu aquest mateix capítol VII, apartat 6. El concurs de Sant Jordi. Pàg. 429 i següents.

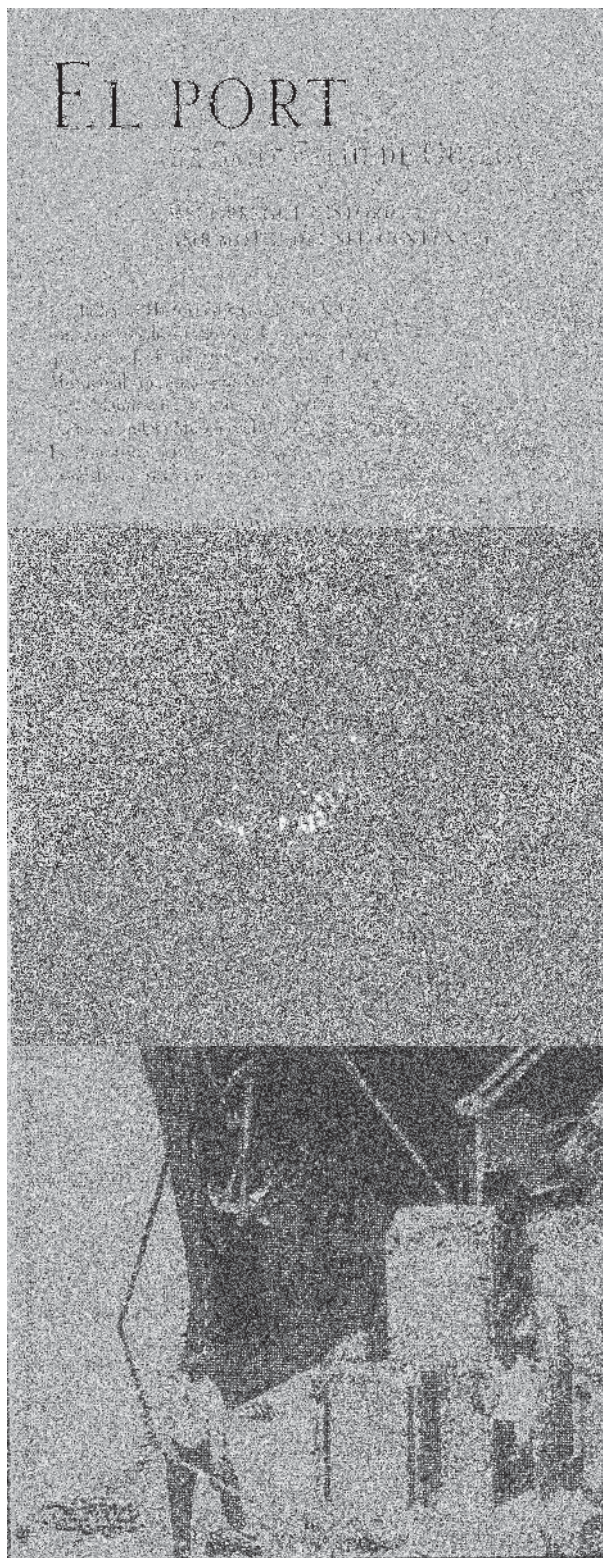
Els temes que hi apareixen són diversos. La font per escriure, és variada i molt propera a tots. N'hi ha que fan recreacions històriques, relats històrico-literaris; també hi ha redaccions informatives purament, de la construcció del port, o de fets passats que els han captivat. També hi ha experiències personals. El port de Sant Feliu és de tots. Com deien en una publicació, tots hi hem anat, a passejar, a veure una posta de sol, a esperar els vaixells...

Les publicacions menors de caire publicitari, com carteló general d'activitats, punt de llibre o carteló conferències, han estat creades per la difusió de les activitats obertes al públic al general, com les conferències, les activitats del dia de Sant Jordi o l'exposició. S'han editat cartelons informatius de diferents dissenys, amb format punt de llibre amb un disseny que segueix també un model.

En el cas de l'any del Centenari del Port, s'han editat quatre models de cartelons, tots seguint un disseny igual : cartulina impresa a dues cares, a l'anvers fotografia o detall de fotografia de fons i al revers detall de les activitats :

Tipus d'informació	fotografia
Difusió conferències	Descàrrega de mercaderies al port 1910. Col·lecció Agustí Roldós
Punt de llibre Sant Jordi	Descàrrega de mercaderies al port 1910. Col·lecció Agustí Roldós
Invitació presentació llibre El port	Operaris a les obres del moll 1907 -1908
Difusió Exposició	Vapor de càrrega Palermo, any 1926

**Carteló informatiu de les activitats de les conferències i la festa de Sant Jordi.
Fotografia : Descàrrega de mercaderies al port 1910. Col·lecció Agustí Roldós
(mida 10X21)**

PROGRAMACIÓ D'ACTES

Tots els actes tindran lloc a la sala polivalent de la Biblioteca i Arxiu, excepte el lliurament de llibres del XIX Concurs Literari de Sant Jordi (Teatre-Auditori) i la festa escolar (esplanada del port).

DIJOUS 25 DE MARÇ

19.30 h Conferència "La funció dels ports en l'antiguitat". A càrrec del Dr. Xavier Nieto, director del Centre d'Arqueologia Subaquàtica de Catalunya.

DIJOUS 15 D'ABRIL

19.30 h Conferència "El port de Sant Feliu en l'època medieval i moderna". A càrrec de Jordi Vivo i Llorea, historiador i un dels autors del dossier del Port.

DIJOUS 22 D'ABRIL

19.30 h Conferència "Pesques tradicionals i modernes al segle XVIII". A càrrec de Miquel Martí i Llambric, director del Museu de la Pesca de Palamós.

20.30 h Presentació del dossier del Taller d'Història "El port de Sant Feliu de Guíxols". A càrrec de Gemma Tribó, professora de Didàctica de Ciències Socials de la Universitat de Barcelona.

DIVENDRES 23 D'ABRIL

17.30 h XIX Concurs Literari de Sant Jordi. Lliurament de llibres al Teatre-Auditori de Sant Feliu.

DIJOUS 29 D'ABRIL

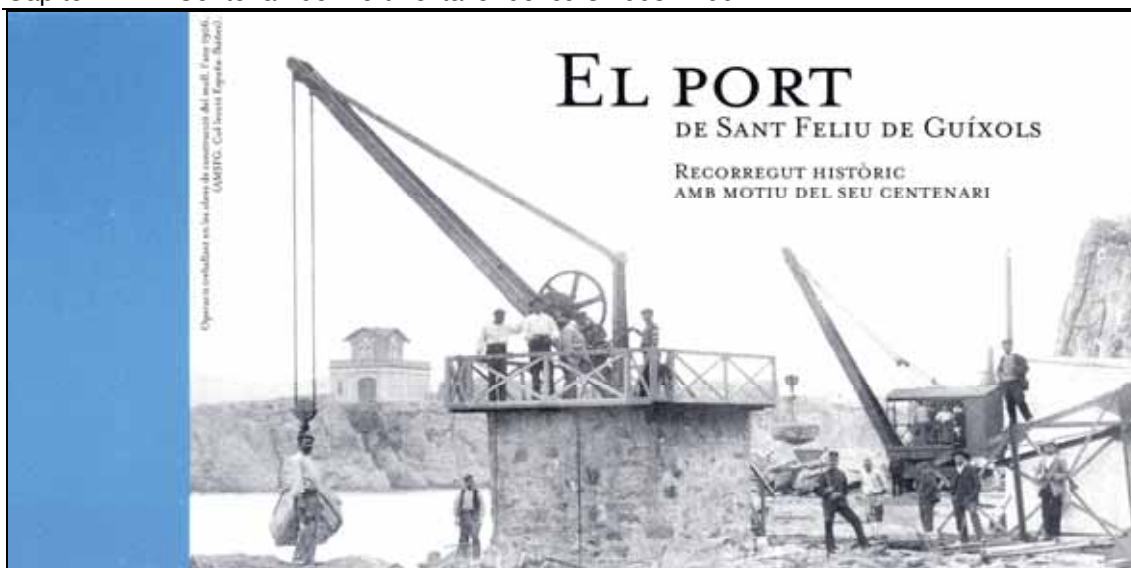
19.30 h Conferència "Antecedents i construcció de l'actual port i moll (1904)". A càrrec de Gerard Bussot i Liñón, historiador i un dels autors del dossier del Port.

DIJOUS 6 DE MAIG

19.30 h Conferència "Projectes i propostes actuals del port". A càrrec de Joan Vicente i Rufi, professor de Geografia Urbana de la Universitat de Girona.

DIMARTS 11 DE MAIG

Festa escolar a l'esplanada del port. Representacions, tallers i visita al pailebot *Santa Eulàlia*.

L'ALCALDE DE SANT FELIU DE GUÍXOLS

EL TENDENT DE LA DISTRICCIÓN DE GERONA

Es congratula a considerar-se a la presentació del llibre del Taller d'Història
"EL PORT DE SANT FELIU DE GUÍXOLS", que tindrà lloc a la sala polivalent
de la Biblioteca i Arxiu (Carreter Suro, 28-30) el proper dijous 28 d'abril, a les 16.30 h.

L'acte de presentació anirà a càrrec de Gemma Tardà,
professora de Dialectologia de Ciències Socials de la Universitat de Barcelona.

Sant Feliu de Guíxols, abril de 2004

Col·labora

Invitació a la presentació del llibre del Taller :
EL PORT DE Sant Feliu de Guíxols. Recorregut històric amb motiu del seu
Centenari (mida 10x20)

Carteló - punt de Sant Jordi
Fotografia : Descàrrega de mercaderies al port l'any 1910 (Agustí Roldós)

Arxiu Municipal

Ctra. de Girona, 45-47
Tel. 972 32 25 93 Fax 972 32 73 39
A/e arxiu@guixols.net
Horari: de dilluns a divendres de 9 a 14 h.
dimarts i dijous de 17 a 19 h.
els dissabtes a hores convingudes

**Biblioteca Pública
Octavi Viader i Margarit**

c/ Suris, 28-34
Tel. 972 32 40 57 Fax 972 32 73 39
A/e biblioteca@guixols.net
Horari: dimarts, dijous, divendres i dissabte,
de 10 a 13.30 h.
de dilluns a divendres de 17 a 21 h.

Museu d'Història. Monestir

Pl. Monestir, s/n
Tel. 972 82 15 75 Fax 972 82 15 74
A/e museuhistoria@guixols.net
Horari: dissabtes de 10 a 13 h. i de 16 a 19 h.
diumenges i festius de 10 a 13 h.
Hores convingudes per a grups

**Museu d'Història.
El Salvament Marítim**

Promontori dels Guixols
Tel. 972 82 15 75
Horari de maig a octubre:
de dimarts a dissabte d'11 a 14 h. i de 16 a 19 h.
diumenges i festius de 16 a 19 h.
Hores convingudes per a grups
Horari de novembre a abril:
dissabte d'11 a 14 h. i de 16 a 19 h.
diumenges i festius de 16 a 19 h.

Museu d'Història. Casa Albertí

c/ Penitència, 10 Tel. 972 82 15 75
Horari: Hores convingudes per a grups

Servei Municipal d'Educació

c/ Penitència, 10 (Casa Albertí)
Tel. i Fax 972 82 08 10
A/e educacio@guixols.net
Horari: de dilluns a divendres de 10 a 13 h.
Hores convingudes

www.guixols.net

Ajuntament de
Sant Feliu de Guíxols

**Carteló invitació i informatiu. Dades Exposició El Port
Fotografia : Vapor de càrrega Palermo, any 1926**

MIQUEL LOBATO I GÁRDENAS
Alcalde de Sant Feliu de Guíxols

Es complau a convidar-vos a l'acte d'inauguració de l'exposició **CENTENARI DEL PORT de Sant Feliu de Guíxols** i a la presentació del catàleg.

Ramon Alberch i Fugueras, Subdirector General d'Arxius, en farà la presentació, en el context dels Tallers d'Història que organitza l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols des de l'any 1985.

L'acte tindrà lloc el divendres, dia 11 de juny, a les 20.30 h, a la sala de l'Arxiu i de la Biblioteca Pública Octavi Viader Margarit (c/ Suris, 28-34).

Intervindrà l'Hble. Sr. **Joaquim Nadal i Farreras**, Conseller de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya.

[EXPOSICIÓ]

DE L'11 DE JUNY AL 15 D'OCTUBRE 2004

🕒 **Matins:** dimarts, dijous, divendres i dissabte, de 10 a 13.30 h
Tardes: de dilluns a divendres, de 17 a 21 h

📍 **Biblioteca Pública Octavi Viader i Margarit**
c/ Suris, 28-34 Tel. 972 32 40 57
biblioteca@guixols.net

▶ A la sala de consulta de l'Arxiu es podrà veure una mostra de documents i plànols del Port.
Horaris d'Arxiu: de dilluns a divendres, de 9 a 14 h, dimarts i dijous, de 17 a 19 h.

Organitza:

Ajuntament de
Sant Feliu de Guíxols

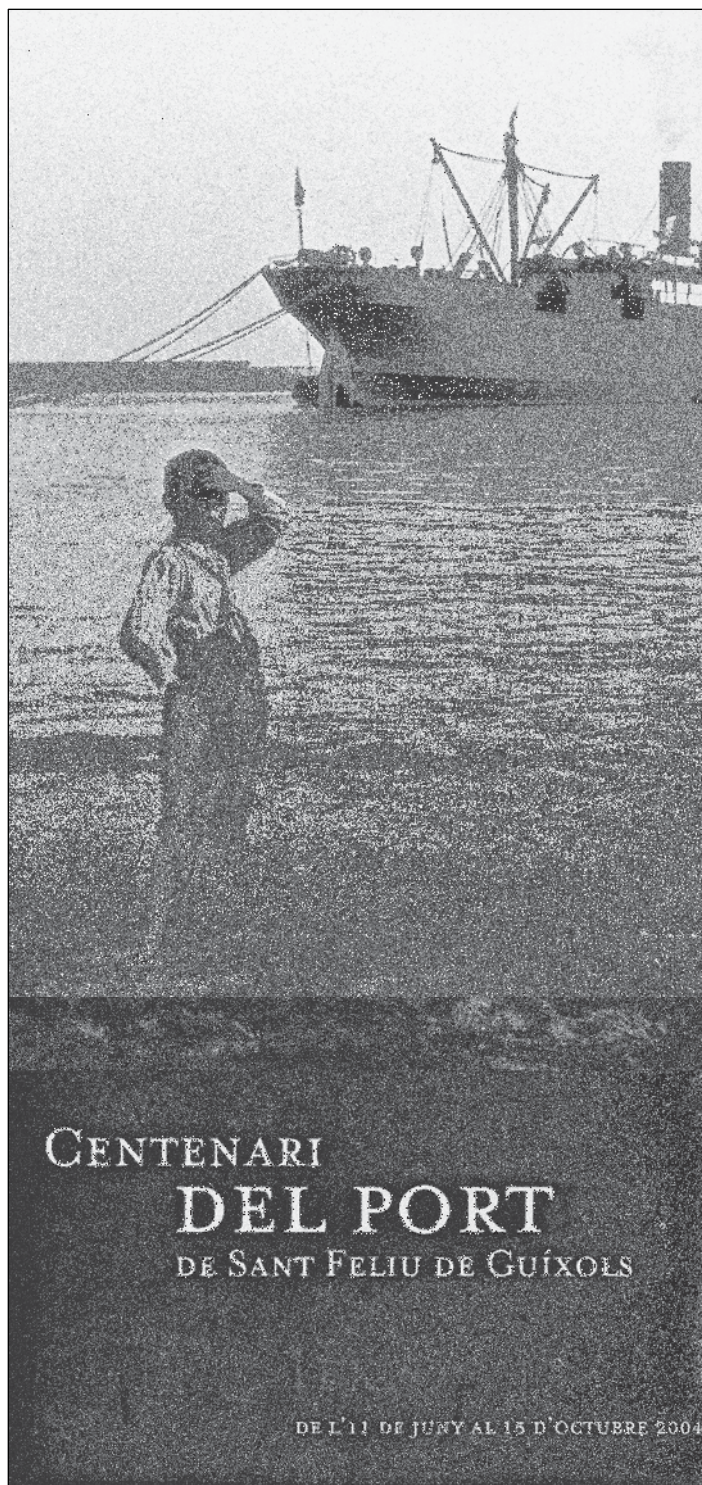
Patrocina:

Col·labora:

Diputació de Girona

La Revista *L'Arjau* és el mitjà de comunicació escrit de l'Àrea de Cultura. Inicia la seva publicació com a mitjà de difusió de la recerca feta a l'Arxiu en els Tallers d' Història, ja a partir de 1985. En un principi, es tracta només d'un informatiu :

Informatiu de l'arxiu i museu de Sant Feliu de Guíxols Baix Empordà

del Servei de publicacions i d'arxiu de l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, Departament de cultura, Junta del Museu Municipal. El setembre de 1989 es presenta el número 1, de publicació bi-mestral, en format dos din-A 3 plegats, 8 pàgines. A partir del número 12 ja passa a tenir-ne 12.

Del número 12, setembre de 1992, fins al número 35 hi ha un canvi de capçalera : *Sant Feliu de Guíxols. Arxiu i Museu d' Història de la ciutat.*

A partir del número 22 hi entra el color i canvia el títol : *Monestir. Centre Cultural. Història de Sant Feliu de Guíxols. Agost 1995*

Amb el temps, pren volada i a partir de número 36, novembre del 97, surt del seu format senzill per presentar-se en l'estil actual de revista - tapes semi-cartolina i maquetació -. També canvia la capçalera, fins al moment present amb el títol de :

L'arjau . Informatiu de l'àrea de cultura Sant Feliu de Guíxols

L'Arjau, nom amb què es denomina la barra del timó, incorpora a l'àrea de cultura l'equip de la biblioteca, establint unes seccions més o menys fixes per cadascun dels departaments : Museu, Arxiu, Biblioteca i Servei d'Educació. En el moment de tancar aquesta recerca s'ha arribat al número 51 i la seva publicació és bi-mensual.

Els temes, referits sempre a l'àrea de cultura, són notícia o comentari de les activitats culturals de la vila. L' estiu del 2004 va estar a punt de desaparèixer en un intent de retallar despeses des de la Casa Gran, però la pressió popular, i la publicació d'un article a la premsa van aconseguir la rectificació de la decisió.³⁴

³⁴ Vegeu nota 27, pàg. 462, apartat 9.2 d'aquest mateix capítol. L'article en qüestió era de Agustí ROLDÓS, " Un cop de timó al desgovern de la ciutat" a L'Àncora. Setmanari de la Costa Brava n 2865, juliol del 2004.

Selecció de temes de Revista cultural (Informatiu del Museu i l'Arxiu fins a l'ARJAU) de 1989 – 2004

Número i data	Tema Central
n. 1 setembre 89	EDITORIAL : “Voluntat de connectar amb el món de l'ensenyament, és ja una realitat” – Tallers d'Història -
n. 3 febrer 90	Reconeixement de l'associació catalana de retallables
n. 7 febrer 91	TALLERS- Exposició Ceràmica al monestir coordinades amb Tallers Història - ceràmiques fetes per mainada -
n. 10 gener 92	TALLERS - Catàleg guixolencs a Amèrica, el s. XIX
n. 12 setembre 92	Llistat publicacions
n. 14 març 93	TALLERS - Exposició St. Feliu Ciutat Industrial 1870-1910 (catàleg)
n. 18 juny 94	TALLERS - Catàleg Exposició Sant Feliu de Guíxols 1910-1939 i més coses. En total 24 pàgines (6 din-a-3)
n. 20 desembre 94	ENSENYAMENT : Exposició forànea. Visites escolar.
n. 24 juny 96	TALLERS : Article “ Tallers d'història a St. Feliu. 10 anys d'experiència”
n. 25 octubre 96	TALLERS : Article Exposició Tallers
n. 27 març 97	TALLERS : Article Tallers
n. 28 juliol 97	TALLERS : Article Tallers

n. 36 novembre 97	Canvi de nom : L'ARJAU
n. 31 juny 98	TALLERS : Taller d'història
n. 33 febrer 98	ENSENYAMENT : Obres a l' IESI St. Elm, pàg. 13. perquè IESI – idiomes -

n. 34 maig 99	EDITORIAL Arxius, museus turisme i cultura Ramon Alberch, editorial pàg. 2 TALLERS : Concurs St. Jordi i tallers , pàg. 18
n. 35 octubre 2000	ENSENYAMENT : L'IES St. Feliu estrena nou edifici, pàg. 17 Obres a l'IESI St. Elm, pàg. 24
n. 37 juny 2000	COMISSIÓ DE PUBLICACIONS : Llistat publicacions
n. 38 nov 2000	Canvis en el disseny. GREF : Exposició Joan Jordà (Gref) pàg. 31; ENSENYAMENT : obres a l'IESI St. Elm ARXIU –edifici – Inici obres nova seu
n. 39 març 01	GREF : Joan Jordà – comentaris – pàg.19 i ss
n. 40 juny 2001	TALLERS : T H. Pàg. 35 ENSENYAMENT : Dades escolar pàg. 40
n.41 nov 2001	GREF : Convocatòria formació del grup
n. 42 març 2002	GREF : article llistat recuperació consell de guerra (pàg. 6 i 7)
n. 47 nov 2003	TALLERS : Celebrar aniversaris, commemorar efemèrides. Àngel Jiménez. Editorial. Presenta el Taller del Port
n.49 setembre 04	TALLERS : EL TEMA : Exposició del centenari del port JIMÉNEZ, Àngel. "Exposició del centenari del port", pàgs. 20-23 ALEMANY, Sílvia. "El pailebot Santa Eulàlia s'afegeix al centenari del port", pàgs. 26-27
n. 50 nov. 2004	TALLERS : Notícies de l'Arxiu. Centenari del port Servei d'Educació : "Les Ciències Socials en l'entorn més immediat a l'alumne" Una experiència a St. Feliu de Buixols. Baix Empordà. Dolors Rubirola.

Altres publicacions també s'han fet ressò de les activitats de l'Arxiu i el Taller del Port la revista Àncora, setmanari de la Costa Brava, que es publica a Sant Feliu, des de la seva fundació al 1947, per l'impuls de Margarita Wirssing. Els exemplars i la relació d'articles publicats a la revista Àncora durant el període de treball del Taller del Port, que es troben relacionats amb els Tallers d'Història i la revista L'Arjau, són :

<i>revista ANCORA, setmanari de la Costa Brava (fundada al 1947) referències al Taller El Port i a la revista l'Arjau – 2004 –</i>		
<i>data</i>	<i>nº</i>	<i>Tema</i>
24 abril 03	2806	ARXIU : inaugurat el nou arxiu municipal. Portada i pàg. 8
10 juny 04	2861	TALLERS –EXPOSICIÓ : centenari del port. Anunci de la inauguració. Pàg-10
17 juny 04	2862	TALLERS –EXPOSICIÓ : Centenari del port. Ressenya de la inauguració : <i>NADAL INAUGURA L'EXPOSICIÓ DEL CENTENARI ... PÀG. 11</i>
1 juliol 04	2864	<i>“De l'arxiu a la biblioteca (o a la inversa) ”</i> pàg. 3 (parla de l'Exposició del Centenari) La població de St. Feliu 1497, 1553, 1787; pàg. 9
8 juliol 04	2865	GRAF – “ Les quatre jornades del GREF de sant Feliu de Guíxols han estat dedicades a la dona durant el franquisme” portada amb foto ARJAU – cartes al director : “ <i>UN COP DE TIMÓ AL DESGOVERN DE LA CIUTAT</i> ” Agustí Roldós. Fa una crítica a la pretesa supressió de la revista cultural l' ARJAU, per problemes econòmics de l'Ajuntament. 14/07/2004